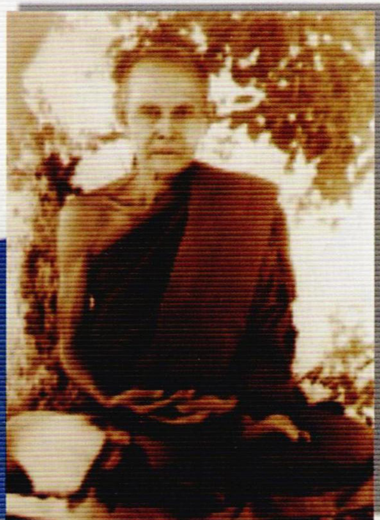
กว่าจะได้ธรรมมาสอนโลก เอา ..

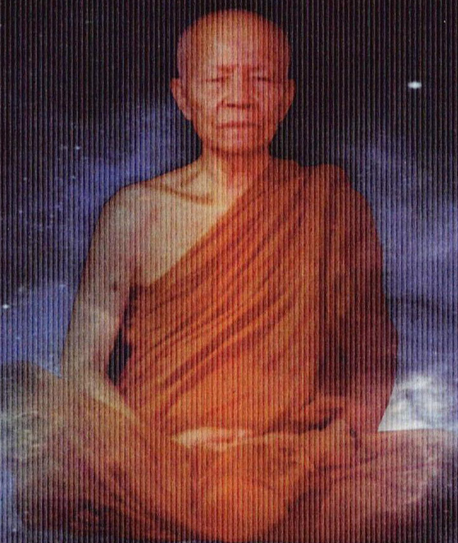
ชีวิตแลกธรรม

ในดินแดนสยามประเทศ
พระเถระสายวิปัสสนากรรมฐาน
ผู้พลิกฟื้นธรรมความจริง
ให้ปรากฏในยุครัตนโกสินทร์ คือ
องค์พระหลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ
โดยท่านเน้นสอนพระ

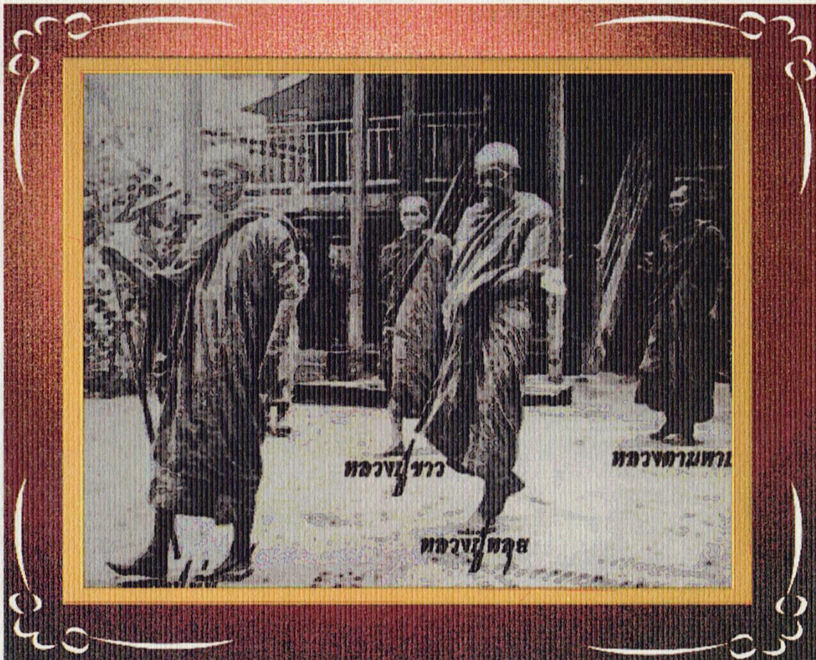

"พระที่มีระเบียบธรรมวินัย คือ องค์แทนของศาสดา
เป็นเครื่องปฏิบัติดำเนิน ความสงบเสงี่ยมเจียมตัว
ระวังกาย วาจา ใจ ไม่ให้เคลื่อนไปในทางผิดนั้นแล
คือ พระที่ทรงมรรค ทรงผล ทรงธรรม ทรงวินัย
จะสามารถทรงตัวได้ดีทั้งปัจจุบัน และอนาคตไม่เสื่อมเสีย"

ท่านคือ นักรบธรรมในวงค์กรรมฐาน ผู้นำกองทัพธรรม
ในยุคปัจจุบัน ท่านสอนพระเน้นการปฏิบัติ
ธรรมอยู่ฟากตาย ถ้าไม่รอดตายก็ไม่ได้ธรรม
เพราะการเสี่ยงต่อชีวิตจิตใจ อันเกี่ยวกับความเป็นความตายนั้น
ผู้มีจิตใจมุ่งมั่นต่อธรรมแดนหลุดพ้น
เป็นหลักยึดของพระผู้ปฏิบัติพระกรรมฐานจริง ๆ

พระหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน วัดป่าบ้านตาด
เป็นศิษย์องค์พระหลวงปู่มั่น ท่านผู้นำธรรมความจริง
ของทุก ๆ องค์มาเปิดเผย
ท่านจึงเป็นเสมือนกุญแจธรรมดอกใหญ่ที่เปิดเผย
คลังธรรม สมบัติอันล้ำค่า
เปิดออกมาแก่สายตา และหัวใจ ให้คนทั้งโลกได้รับรู้
ธรรมความจริง ธรรมเหนือโลก

คณะผู้จัดพิมพ์ กราบขออาราธนาธรรมของพระสงฆ์สาวก ในพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบัน ท่านแต่ละองค์กว่าจะได้ธรรมมาสอนโลก ล้วนเอาชีวิตแลกธรรมมาทั้งสิ้น ครูบาอาจารย์ที่สมควรเอาเป็นแบบอย่างที่เป็นเพชรน้ำหนึ่งยังมีอีกมากมายที่หาข้อมูลมาไม่ได้ แม้บางองค์ก็ได้เพียงรูปท่านมากราบบูชาใจ ไม่สามารถหาข้อธรรมของท่านมาได้ และกราบขอขมา กราบขออภัย ต่อพ่อแม่ครูบาอาจารย์ ทุก ๆ พระองค์ หากผู้จัดทำหนังสือครั้งนี้ ได้จัดเรียงลำดับไม่ถูกต้อง

คณะผู้จัดพิมพ์

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

พิมพ์เพื่อแจกเป็นธรรมทาน

พระอุบาลีคุณูปมาจารย์

หลวงปู่จันทร์ สิริจันโท

วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร ยศเส กรุงเทพฯ

"ความระงับสังขารทั้งหลายนั้น ท่านมิได้หมายถึงความตาย ท่านหมายถึง วิปัสสนาญาณและอาสวักขยญาณ คือปัญญารู้เท่าสังขาร รู้ความสิ้นไปแห่งอาสวะ เป็นชื่อของพระนิพพาน เป็นยอดแห่งความสุข"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๓)

พระหลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล

วัดดอนธาตุ

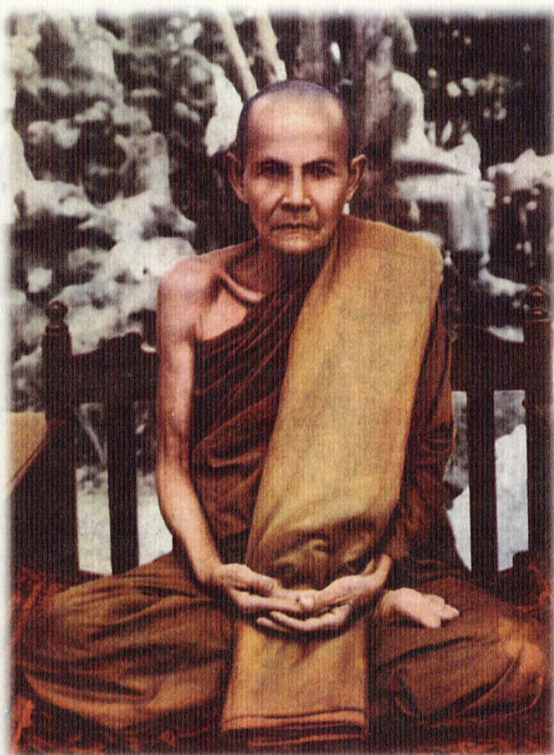
อ.พิบูลมังสาหาร จ.อุบลราชธานี

"ให้พากันละบาปและบำเพ็ญบุญ อย่าให้ชีวิตและลมหายใจไปเปล่าที่ได้มีวาสนาเกิดเป็นมนุษย์"

"จะให้ทานมากหลายทอได๋ (เท่าใด) กะสู่(ก็สู้)บวชเป็นชีเป็นขาวรักษาศีลอุโบสถบ่ได้"

"พิจารณาความตายให้มาก ๆ ไม่ว่าคนหรือสัตว์ เกิดมาแล้วก็ต้องตาย เพราะเกิดกับตายเป็นของคู่กัน"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๔)

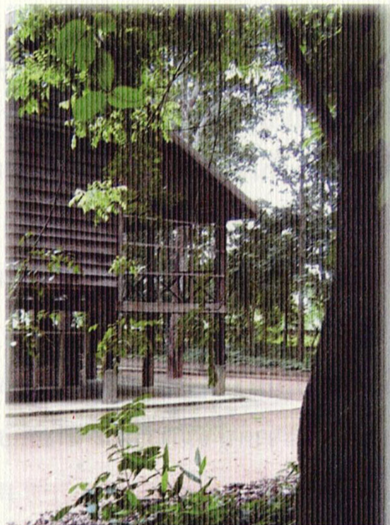

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ

(วัดป่าหนองผือนาใน อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร)

**"พระที่มีระเบียบธรรมวินัย คือ องค์แทนศาสดา
เป็นเครื่องปฏิบัติดำเนิน ความสงบเสงี่ยมเจียมตัว
ระวังกาย วาจา ใจ ไม่ให้เคลื่อนไปในทางผิด
นั่นแลคือพระที่ทรงมรรค ทรงผล ทรงธรรม ทรงวินัย
จะสามารถทรงตัวได้ดีทั้งปัจจุบันและอนาคต ไม่เสื่อมเสีย"**

พระหลวงปู่มั่น ท่านมีนิสัยผาดโผน นับแต่เริ่มออกปฏิบัติใหม่ ๆ แม้ขณะจิตจะเข้าถึงจุดอันเป็นวาระสุดท้าย ก็ยังแสดงลวดลายให้เห็น องค์ท่านเองเล่าให้ ลูกศิษย์ฟังพอเป็นขวัญกำลังใจ คือ

กุฏิพระหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต
วัดป่าหนองผือนาใน
อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

"พอจิตพลิกคว่ำวัฏฏจักรออกจากใจโดยสิ้นเชิงแล้ว ยังแสดงขณะเป็นลักษณะฉวัดเฉวียนเวียนรอบตัววิวัฏฏจิตถึงสามรอบ รอบที่หนึ่งสิ้นสุดลงแสดงบทบาลีขึ้นมาว่า *'โลโป'* บอกความหมายขึ้นมาพร้อมว่า ขณะใหญ่ของจิตที่ทำหน้าที่สิ้นสุดลงนั้น คือการลบสมมติทั้งสิ้นออกจากใจ รอบที่สองสิ้นสุดลง แสดงคำบาลีขึ้นมาว่า *'วิมุตติ'* บอกความหมายว่าขณะใหญ่ของจิตที่ทำหน้าที่สิ้นสุดลงนั้นคือ ความหลุดพ้นอย่างตายตัว รอบที่สามสิ้นสุดลง แสดงคำบาลีขึ้นมาว่า *'อนาลโย'* บอกความหมายขึ้นมาว่า ขณะใหญ่ของจิตที่ทำหน้าที่สิ้นสุดลงนั้น คือการตัดอาวรณ์โดยสิ้นเชิง เป็นเอกจิตเอกธรรม จิตแท้ ธรรมแท้ มีอันเดียว ไม่มีสองเหมือนสมมติทั้งหลาย นี่คือ วิมุตติธรรมล้วน ๆ ไม่มีสมมติเข้ามา แอบแฝงจึงมีได้เพียงอันเดียว รู้ได้เพียงครั้งเดียว

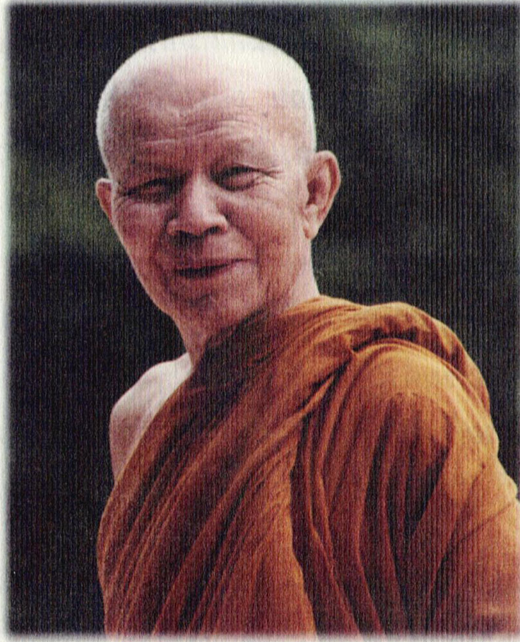

ไม่มีสองมีสามมาสืบต่อสนับสนุนกัน พระพุทธเจ้าและพระสาวก ล้วนแต่รู้เพียงครั้งเดียวก็เป็นเอกจิต เอกธรรม อันสมบูรณ์ ไม่แสวงเพื่ออะไรอีก สมมติภายในคือขันธ์ ก็เป็นขันธ์ล้วน ๆ ไม่เป็นพิษเป็นภัยและทรงตัวอยู่ตามปกติเดิม ไม่มีการเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามความตรัสรู้ คือ ขันธ์ที่เคยนึกคิด เป็นต้น ก็ทำหน้าที่ของตนไปตามคำสั่งของจิตผู้บงการ จิตที่เป็นวิมุตติก็หลุดพ้นจากความคละเคล้าพัวพันในขันธ์ ต่างอันต่างอยู่ ต่างอันต่างจริง ต่างไม่หาเรื่องหลอกลวงต้มตุ๋นกันดังที่เคยเป็นมา ต่างฝ่ายต่างสงบอยู่ตามธรรมชาติของตน ต่างฝ่ายต่างทำธุระหน้าที่ประจำตน จนกว่าจะถึงกาลแยกย้ายจากส่วนผสม เมื่อกาลนั้นมาถึง จิตที่บริสุทธิ์ก็แสดง **ยถาทีโป จ นิพพุโต** เหมือนประทีปดวงไฟ ที่หมดเชื้อแล้วดับไปฉะนั้นไปตามความจริง เรื่องของสมมติที่เกี่ยวข้อง ก็มีเพียงเท่านี้ นอกนั้นไม่มีสมมติจะติดต่อกันให้เกิดเรื่องราวต่อไป”

นี่คือธรรมแสดงในจิตท่าน ขณะแสดงลวดลายเป็นขณะสามรอบจบลงอันเป็นวาระสุดท้ายแห่งสมมติกับวิมุตติทำหน้าที่ต่อกัน และแยกทางกันเดินตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ตลอดคืนวันนั้นท่านว่า ท่านปลงความสลดสังเวชในความโง่ เขลาเต่าตุ่น ซึ่งเปรียบเหมือนหุ่นตัวท่องเที่ยวในภพน้อยใหญ่ไม่มีประมาณ จนน้ำตาไหลตลอดคืน ...

จากหนังสือ “ประวัติท่านพระอาจารย์มั่น” (หน้า ๑๑๘)

พระหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

(วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี)

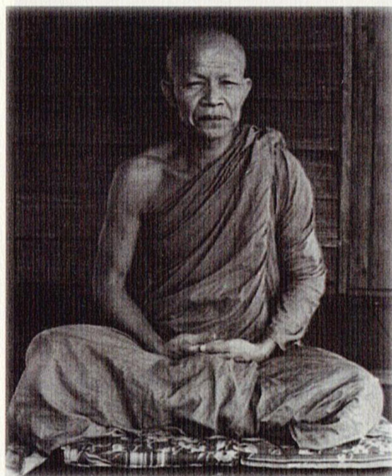
พระหลวงตามหาบัว ผู้เปิดเผยความจริงของธรรม
ที่พ่อแม่ครูอาจารย์ทุก ๆ พระองค์ปิดบังไว้
เสมือนเปิดโลกให้เห็นนิพพาน ทุกข์ ปฏิปทา บรมสุข

**"กว่าจะได้ธรรมมาสอนโลก
เอาชีวิตเข้าแลกธรรม"**

"คราวนี้จะเอาให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เต็มเหตุเต็มผล
เอาเป็นเอาตายเข้าว่าเลย อย่างอื่นไม่หวังทั้งหมด
หวังความพ้นทุกข์อย่างเดียวเท่านั้น จะให้พ้นทุกข์ในชาตินี้แน่นอน
ขอแต่ท่านผู้หนึ่งผู้ใดได้ชี้แจงให้เราทราบ
เรื่องมรรคผลนิพพานว่ามีอยู่จริงเท่านั้น
เราจะยอมมอบกายถวายชีวิตต่อท่านผู้นั้น และมอบกายถวายชีวิต
ต่ออรรถต่อธรรมด้วยข้อปฏิบัติอย่างไม่ให้อะไรเหลือหลอเลย
ตายก็ตายกับข้อปฏิบัติ ไม่ได้ตายด้วยความถอยหลัง
จิตปักลงเหมือนหินหัก"

เมื่อได้มาศึกษากับท่านพระอาจารย์มั่น ได้เห็นข้อปฏิบัติ และคุณธรรมของท่าน "...ไม่เห็นมีสิ่งใดจะคลาดเคลื่อนจากหลักธรรมหลักวินัยข้อใดเลย ปฏิปทาการดำเนินของท่านก็มีแบบมีฉบับ มีตำรับตำรา หาที่คัดค้านที่ต้องติมิได้ การพูดอะไรตรงไปตรงมา แม้การแสดงเรื่องมรรคผลนิพพานก็แสดงชนิดถอดออกมาจากใจท่านแท้ ๆ ที่ท่านรู้ท่านเห็นท่านปฏิบัติมา ทำให้ผู้ฟัง ฟังด้วยความถึงใจ เพราะท่านแสดงเหมือนว่าท้าทายความจริงของธรรม..." **ทำให้ตั้งใจแน่วแน่ว่า** "ต้องจริงซี่ ถ้าไม่จริงให้ตาย อย่าอยู่ให้หนักศาสนาและหนักแผ่นดินต่อไป..." **เร่งความเพียรอย่างเต็มเหนี่ยวยิ่งกว่าธรรมดา นั่งสมาธิตลอดรุ่ง** "เหมือนกับก้นมันพองหมด กระดูกเหมือนจะแตกทุกข้อทุกท่อน กระดูกมันต่อกันตรงไหน หรือแม้แต่ข้อมือก็เหมือนมันจะขาดออกจากกัน ทุกขเวทนาความเจ็บปวดเวลาขึ้นมันขึ้นหมดทุกสิ่งทุกอย่างทุกแง่ทุกมุมในร่างกายเลย... หากวันไหนที่หักโหมเต็มที่แล้วจิตไม่สามารถลงได้ง่าย ๆ วันนั้นมันแพ้ทางร่างกายมาก บอบช้ำมาก คือในเวลานั่งจะแสบก้นเหมือนถูกไฟเผา... นั่งไป ๆ ทุกขเวทนาเกิดขึ้น ๆ พิจารณายังไงก็ไม่ได้เรื่อง *'เอ๊ะ ! มันยังไงกันนี่วะ... เอ้า ! วันนี้ ตาย ก็ตาย'* เลยตั้งสัจจะอธิษฐานในขณะนั้น เริ่มนั่งตั้งแต่นี้ไปจนถึงสว่างถึงจะลุก *'เอ้า! เป็นก็เป็น ตายก็ตาย!'* ...

เปียกหมดตัวเลย เพราะมันจะตาย มันไม่ใช่เหงื่อละ ภาษาภาคอีสานเขาเรียก ยางตาย... จากนั้นก็ฟาดกันเลยทีเดียว จนกระทั่งจิตซึ่งไม่เคยพิจารณา ปัญญายังไม่เคยออกแบบนั้นนะ แต่พอเวลามันจนตรอกจนมุมจริง ๆ โอ๋ย... ปัญญามันไหวตัวทันเหตุ รู้เท่ากาย รู้เรื่องจิต ต่างอันต่างจริง มันพรากกันลงอย่างหายเงียบเลย ทั้ง ๆ ที่เราไม่เคยเป็นอย่างนั้นมาก่อนเลย การหายในความรู้สึก ทุกขเวทนาดับหมด เหลือแต่ความรู้ที่สักแต่ว่ารู้ ไม่ใช่รู้เด่น ๆ ชนิดคาด ๆ หมาย ๆ ได้นะ คือสักแต่ว่ารู้เท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนที่สุด อัศจรรย์ที่สุดในขณะนั้น..."

"...ข้าวไม่กินภาวนายิ่งดี หลายวัน ๆ ถึงกินทีหนึ่ง สมาธิก็แน่ว ปัญญาก็คล่องตัว... ด้วยเหตุนี้เอง ทั้งที่ทุกข์แสนทุกข์ ทั้งที่ลำบากแทบเป็นแทบตาย บางครั้งแทบเอาชีวิตไม่รอด แต่ความที่จิตมีความเจริญ ๆ ขึ้น ท่านจึงยอมอดทนได้ จนร่างกายซูบผอมเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ตัวก็เหลืองซีด... เมื่อพระอาจารย์มั่นเห็นก็ตะลึงถึงขนาดอุทานว่า *"โฮ้ ! ทำไมเป็นอย่างนี้ล่ะ!"* และพูดให้กำลังใจในทันทีว่า "มันต้องอย่างนี้สิ จึงเรียกว่า นักรบ" ... ถือความทุกข์เป็นครู เป็นหินลับสติปัญญา... เราไปอยู่ในที่ดัดสันดานจริง ๆ นะ... ป่าก็ป่าเสือ บางทีเสียงเสือร้องอาว ๆ ขึ้นแล้ว อาว ๆ ขึ้นข้างทางจงกรม... ชนะความกลัวด้วย **'พุทโธ'** "

ธรรมคืออะไร คำบริกรรมนั้นแลคือ บทแห่งธรรม... ธรรมแท้จะปรากฏที่จิต ที่จิตกำลังบริกรรมอยู่ นั่นแหละคือสะสมพลังของธรรมให้เกิดขึ้นที่ใจ หนุนใจให้มีความหนาแน่นขึ้น ๆ แน่นเหมือนกับหินทั้งก้อน หรือภูเขาทั้งลูก... คำว่ากลัว ไม่กลัวทั้งนั้น ต่อมา ท่านก็เร่งทางด้านปัญญา เร่งทางกายนี้ก่อน พิจารณาอสุภะนี่มันคล่องแคล่วแกล้วกล้า มองดูอะไรทะลุไปหมด ไม่ว่าจะหญิงหรือชาย จะหนุ่มจะสาวขนาดไหน มองดูมีแต่หนังหุ้มกระดูก มีแต่เนื้อแต่หนังแดงโร่ไปหมด...

ไปวิเวกเดินธุดงค์... พักอยู่ในป่า ชาวบ้านล้มป่วยด้วยโรคเจ็บขัดในหัวอกตายกันไปหมดเหมือนโรคอหิวาต์หรือฝีดาษ บางวันตายถึงวันละ ๗-๘ คน จนสุดท้าย โรคนี้ก็มาเป็นขึ้นกับตัวท่านเอง... ท่านตั้งใจจะขึ้นเวทีต่อกรกันกับทุกขเวทนาของโรคนี้ในคืนนี้ ชนิดจะให้ถึงเหตุถึงผล ถึงพริกถึงขิง ถึงเป็นถึงตายเลยทีเดียว จากนั้นก็เข้าที่ภาวนา โหมกำลังสติปัญญาหมุนเข้าพิจารณาทุกขเวทนาในหัวอกนี้ว่าเป็นอย่างไร... มันก็เป็นทุกข์ธรรมดานี่เอง... พอเต็มที่เห็นประจักษ์เวลาถอนนี้ถอนอย่างประจักษ์เช่นเดียวกับทุกขเวทนาจากการนั่งตลอดรุ่ง จิตรอบด้วยปัญญา ทุกขเวทนาถอนแบบเดียวกัน ถอนออกจน โล่งหมดเลย หายเงียบ ไม่มีอะไรเหลือ ว่างไปหมดเลยเหมือนกับร่างกายไม่มีอะไร จึงแน่ใจว่าตายแล้วทีนี้ โรคนี้หายแก้กันด้วยอริยสัจ

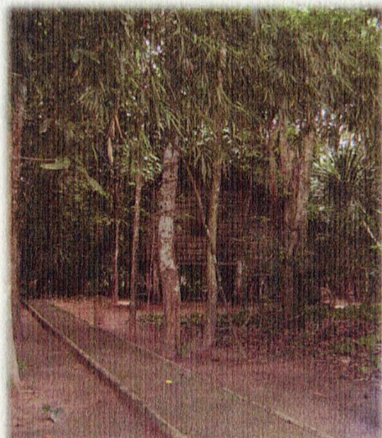
ปีที่ ๔ แห่งการปฏิบัติ ... วัดดอยธรรมเจดีย์ สภาวะธรรมในคืนนั้น

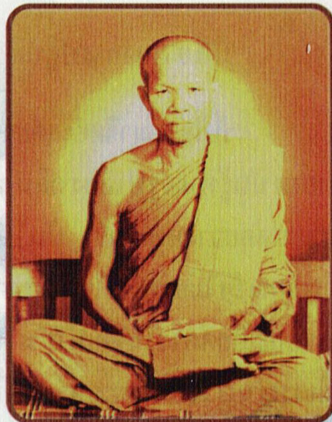
"ก็พิจารณาจิตอันเดียว ไม่ได้กว้างขวางอะไร เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหยาบ มันรู้หมด รูป เสียง กลิ่น รส เครื่องสัมผัส ทั่วโลกธาตุ มันรู้หมดเข้าใจหมดและปล่อยวางหมดแล้ว มันไม่สนใจพิจารณา แม้แต่รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ยังไม่ยอมสนใจพิจารณาเลย มันสนใจอยู่เฉพาะความรู้ที่เด่นดวงกับเวทนาส่วนละเอียดภายในจิตเท่านั้น สติปัญญาสัมผัสสัมพันธ์อยู่กับอันนี้ พิจารณาไปพิจารณามา แต่ก็พึ่งทราบว่าจุดที่ว่านี้ มันยังเป็นสมมติ มันจะสง่าผ่าเผยขนาดไหนก็สง่าผ่าเผยอยู่ในวงสมมติ จะสว่างกระจ่างแจ้งขนาดไหน ก็สว่างกระจ่างแจ้งอยู่ในวงสมมติ เพราะอวิชชายังมีอยู่ในนั้น อวิชชานั้นคือตัวสมมติ จุดแห่งความเด่นดวงนั้น ก็แสดงอาการลุ่ม ๆ ดอน ๆ ตามขั้นแห่งความละเอียดของจิตให้เราเห็นจนได้ บางทีมีลักษณะเศร้าหมองบ้าง ผ่องใสบ้าง ทุกข์บ้างสุขบ้าง ตามขั้นละเอียดของจิตภูมินี้ ให้ปรากฏพอจับพิรุธได้อยู่นั้นแล สติปัญญาขั้นนี้เป็นองครักษ์รักษาจิตดวงนี้อย่างเข้มงวด แทนที่มันจะจ่อกระบอกปืน คือสติปัญญาเข้ามาที่นี่ มันไม่จ่อ มันส่งไปที่อวิชชา หลอกไปโน่นจนได้ ..."

ทางเดินจงกรม พระหลวงตามหาบัว
สมัยวัดป่าหนองผือนาใน อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

กุฎิพระหลวงตามหาบัว
สมัยวัดป่าหนองผือนาใน อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร

อวิชชานี่แหลมคมมาก ไม่มีอะไรแหลมคมมากกว่าอวิชชาซึ่งเป็นจุดสุดท้าย ... สติปัญญาก็หยั่งทราบว่า จิตที่ถูกอวิชชาครอบงำอยู่นั้นว่า เป็นสมมติที่ควรปล่อยวางโดยถ่ายเดียว ไม่ควรยึดถือเอาไว้...

ขณะจิต สติ ปัญญา ทั้งสามเป็นอุเบกขามัธยัสถ์นั้นแล เป็นขณะโลกธาตุภายในจิต อันมีอวิชชาเป็นผู้เรืองอำนาจ ได้กระเทือนและขาดสะบั้นบรรลัยลงจากบัลลังก์ คือใจ กลายเป็น วิสุทธิจิต ขึ้นมาแทนที่ ในขณะเดียวกันกับอวิชชาสะบั้นหั่นแหลกแตกกระจายหายซากลงไปด้วยอำนาจสติปัญญาที่เกรียงไกร ขณะที่ฟ้าดินถล่มโลกธาตุหวั่นไหว (โลกธาตุภายใน) แสดงมหัศจรรย์ขั้นสุดท้ายปลายแดนระหว่าง สมมติกับวิมุตติ ตัดสินความบนศาลสถิตยุติธรรม โดยวิมุตติญาณทัสสนะเป็นผู้ตัดสินคู่ความ โดยฝ่ายมัชฌิมาปฏิปทามรรคอริยสัจเป็นฝ่ายชนะโดยสิ้นเชิง ฝ่ายสมุทัยอริยสัจเป็นฝ่ายน็อคแบบหามลงเปล ไม่มีทางฟื้นตัวตลอดอนันตกาลสิ้นสุดลงแล้ว เจ้าตัวเกิดความอัศจรรย์ล้นโลก อุทานออกมาว่า...

"โอ้โห ๆ ! อัศจรรย์หนอ ๆ แต่ก่อนธรรมนี้อยู่ที่ไหน ๆ มาบัดนี้ธรรมแท้ ธรรมอัศจรรย์ เกินคาดเกินโลก มาเป็นอยู่ที่จิต และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับจิตได้อย่างไร... และแต่ก่อนพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์สาวกอยู่ที่ไหน? มาบัดนี้ องค์สรณะที่แสนอัศจรรย์ มาเป็นอันเดียวกับจิตดวงนี้ได้อย่างไร... โอ้โห ! ธรรมะแท้ พุทธะแท้ สังฆะแท้ เป็นอย่างนี้หรือ"

จากหนังสือ "หยดน้ำบนใบบัว" (หน้า ๕๕, ๗๗, ๑๐๑, ๑๑๒, ๑๓๓, ๑๔๑)

พระหลวงปู่สิงห์ ขันตยาคโม

(วัดป่าสาลวัน อ.เมือง จ.นครราชสีมา)

"หากสละทั้งชีวิต ตั้งใจประพฤติปฏิบัติกันจริง ๆ แล้ว พระพุทธศาสนาก็ไม่เป็นของยากลำบากและเหลือวิสัยอะไร ทำได้จนเต็มความสามารถของตนทีเดียว"

"กายนี้คือก้อนทุกข์ กายนี้เป็นที่หมายให้พ้นเสียจากทุกข์ ฝึกสติปัญญาให้ดี แล้วมาพิจารณากายนี้ให้แจ้ง ก็จะพ้นทุกข์ได้"

จากหนังสือ *"อาจาริยธัมโมทยาน" (หน้า ๔๖), "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๖)*

ท่านเจ้าคุณนรรัตนราชมานิต

(ธมฺมวิตกฺโก ภิกขุ)

(วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร)

"**จงหมั่นเจริญสติ ...** ที่จะทำอะไรไม่ผิดนั้น ข้อสำคัญอยู่ที่สติ ถ้ามีสติคุ้มครองกาย วาจา ใจ อยู่ทุกขณะ จะทำอะไรไม่ผิดพลาดเลย ที่ผิดพลาดเพราะขาดสติ คือ เผลอ เหม่อ เลินเล่อ ประมาท ระเริง หลงลืม จึงผิดพลาด จงนึกถึงคติพจน์ว่า **กุมสติต่างโล่ป้อง อาจแกล้วกลางสนาม**"

"D0 NO WRONG IS DO NOTHING. ทำอะไรไม่ผิดเลย ก็คือ ไม่ทำอะไรเลย"

ท่านเจ้าคุณนรรัตนฯ ได้เป็นโรคมะเร็งกามช้างจนเน่าเฟะ แต่ท่านก็มิได้แสดงความเจ็บปวดรวดร้าว ให้ปรากฏแก่สายตาพระภิกษุสงฆ์และประชาชนที่พบเห็นเลยแม้แต่น้อย ท่านมีอาการเป็นปกติธรรมดาเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น โดยได้อุโบสถทำวัตรเช้า-เย็น เป็นประจำเสมอมิได้ขาดเลย แต่แล้วอยู่ๆ โรคร้ายที่เกาะกุมท่านจนเป็นที่สังเวชแก่ผู้พบเห็นก็อันตรธานหายไปเอง โดยท่านมิได้ไปหาแพทย์ให้รักษาหรือฉันหยูกยาแต่ประการใดเลย ท่านพูดอยู่เสมอแก่ผู้ที่ไต่ถามท่านว่า

"โรคมันเกิดขึ้นมาเอง มันก็ต้องหายไปเอง ได้เช่นกัน"

จากเว็บไซต์ *www.debsirin.or.th*

พระหลวงปู่ทองรัตน์ กนฺตสีโล

(วัดภูมโร นครจำปาศักดิ์ ประเทศลาว)

"พระธุดงค์ให้ระวังศีล ตลอดจนอาบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ

ศีลไม่บริสุทธิ์ เข้าป่า ขึ้นภูเขา เสือกัดตาย

ให้ทำตามครูบาอาจารย์บอก ถ้าบ่เห็นพระอรหันต์

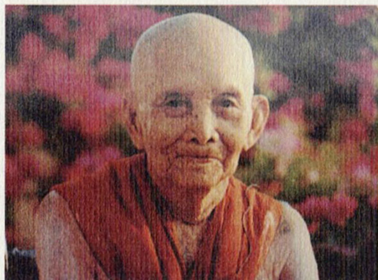
ครูบาอาจารย์สิเอาคอเป็นประกัน

ถ้าบ่ทำบ่เฮ็ด มัวกอดคัมภีร์อยู่

สิเห็นได้จังได๋ ยังบ่โดนดอก คัมภีร์สิล้มทับตาย"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๘)

พระหลวงปู่บุดดา ถาวโร

(วัดกลางชูศรีเจริญสุข อ.บางระจัน จ.สิงห์บุรี)

"กรรมฐานทั้งหลายกำจัดกิเลสได้ทุกประเภท ไม่ต้องเลือกว่าสูตรไหนบทไหน ทำให้จิตใจไม่เศร้าหมองได้ทั้งนั้น คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีจริงอยู่ทุกเมื่อที่ใจของเรา ผู้ปฏิบัติต้องมีสติ เพ่งบริกรรมอยู่ที่เราเสมอ เดิน ยืน นั่ง นอน ทุกลมหายใจเข้าออก..."

จากหนังสือ "บทสวดมนต์ หลวงปู่บุดดา ถาวโร" (หน้า ๔)

พระหลวงปู่ดี ฉันโน

(วัดกุดแห่ จ.อำนาจเจริญ)

"การภาวนาธรรม มีสติกับจิตนี้แหละ คือ พุธโธ ที่แท้จริง ท่านแปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ถ้าไม่มีสติ จิตใจก็ไม่อยู่ที่... จะเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานไม่ได้ จะกลายเป็นความโง่เซ่อไปเท่านั้น ขอรักษาสติกับจิตจงดี ๆ จะเกิดภูมิปัญญาธรรมขึ้นเอง"

พระหลวงปู่กินรี จนฺทิโย

(วัดกันตศิลาวาส จ.นครพนม)

"การเดินธุดงค์ด้วยระยะยาวไกล ต้องทั้งอดทั้งทน บางคราวต้องอดอาหารถึง ๗ วันก็ยังเคยมี จนเป็นสิ่งปกติ แม้จะทุกข์ยากลำบากทุกขเวทนาเพียงใด หลวงปู่ยิ่งยึดมั่นในข้อวัตรปฏิบัติเคร่งครัดหนักยิ่งขึ้น การปฏิบัติต้องทุกอิริยาบท จะนั่ง จะยืน จะนอน จะทำสิ่งใดในขณะใด ๆ ต้องมีสติทุกขณะลมหายใจเข้าออก และพระหลวงปู่มั่นได้อบรมสั่งสอนข้อธรรมแก่หลวงปู่กินรีเป็นประจำ มักเอ่ยถาม *"...กินรี ได้ที่อยู่แล้วหรือยัง?..."* คำถามของท่านมิได้หมายถึงที่อยู่ในวัดปัจจุบัน ท่านถามถึงส่วนลึกของใจว่ามีสติตั้งมั่นหรือยัง ในขณะที่ท่านนั่งสมาธิบริกรรมภาวนาอยู่นั้น ก็รู้สึกว่าจิตค่อย ๆ สงบเข้าไปทีละน้อย ๆ แล้วปรากฏว่าทั้งร่างกายและเนื้อหนังของท่านได้เปื่อยหลุดออกจากกัน จนเหลือแต่ซากของกระดูกอันเป็นโครงร่างที่แท้จริงภายในกายของท่านเอง สิ่งที่ปรากฏในอาการอย่างนั้น มันชวนให้น่าเบื่อหน่ายยิ่งนัก และประสบการณ์ลักษณะนี้ได้เกิดกับท่านอีก ในขณะที่ภาวนาอยู่นั้น ได้เกิดเพลิงไหม้ขึ้น ในตัวเปลวเพลิงได้ลุกลามพัดไหม้ทั่วร่าง ในที่สุดก็เหลือแต่ซากกระดูกที่ถูกเผา และคิดอยู่ที่นั้นว่า ร่างกายคนเราจะสวยจะงามแค่ไหน ในที่สุด มันก็ต้องถูกเผาอย่างนี้เอง... เมื่อพระหลวงปู่มั่นได้ถามหลวงปู่กินรีอีก

"...กินรี ได้ที่อยู่แล้วหรือยัง..." หลวงปู่ตอบว่า ***"...ได้แล้วครับ..."***

จากหนังสือ "อนุสรณ์งานเปิดพิพิธภัณฑ์หลวงปู่กินรี" (หน้า ๗)

พระหลวงปู่หล้า ขันติโก

(วัดป่าเจติยานุสรณ์ อ.นายูง
จ.อุดรธานี)

"ท่านอาจารย์อธิบายปัจจยาการคือ อวิชชาได้ดี ละเอียดลออมาก ยากจะมีผู้อธิบายได้อย่างท่าน เพราะปัจจยาการเป็นธรรมะละเอียดสุขุมมาก ต้องเป็นผู้ผ่านการปฏิบัติภาคจิตตภาวนามาอย่างช่ำชอง จึงจะสามารถอธิบายได้อย่างละเอียดถูกต้อง เนื่องจากปัจจยาการหรืออวิชชาเป็นกิเลสประเภทละเอียดมาก ต้องเป็นวิสัยของปัญญาวิปัสสนาขั้นละเอียดเท่า ๆ กัน จึงสามารถค้นพบและถอดถอนตัวปัจจยาการ คืออวิชชาได้จริงและอธิบายได้อย่างถูกต้อง..."

"...ท่านอาจารย์หล้ามีนิสัยเด็ดเดี่ยวอาจหาญ ชอบอยู่และไปคนเดียว ท่านมีนิสัยชอบรู้สิ่งแปลก ๆ ได้ดี คือพวกกายทิพย์ มีเทวดาเป็นต้น พวกนี้เคารพรักท่านมาก ท่านว่าท่านพักอยู่ที่ไหนมักมีพวกนี้ตามไปอารักขาอยู่เสมอ"

(ปฏิปทาพระธุดงค์กรรมฐาน
สายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต
โดยหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน)

พระหลวงปู่ดุลย์ อตุโล

(วัดบูรพาราม จ.สุรินทร์)

"ขอให้ท่านทั้งหลาย จงสำรวจดูความสุขว่า ตรงไหนที่ตนเห็นว่ามันสุขที่สุดในชีวิต ครั้นสำรวจแล้วมันก็แค่นั้นแหละ แค่ที่เราเคยรู้เคยพบมาแล้วนั่นเอง ทำไมจึงไม่มากกว่านั้น มากกว่านั้นไม่มี โลกนี้มีอยู่แค่นี้เอง แล้วก็ซ้ำ ๆ ซาก ๆ อยู่แค่นั้น เกิดแก่เจ็บตายอยู่ร่ำไป มันจึงน่าจะมีความสุขชนิดที่พิเศษกว่า ประเสริฐกว่านั้น ปลอดภัยกว่านั้น พระอริยเจ้าทั้งหลาย ท่านจึงสละสุขส่วนน้อยนั้นเสีย เพื่อแสวงหาสุขอันเกิดจากความสงบกาย สงบจิต สงบ กิเลส เป็นความสุขที่ปลอดภัย หาสิ่งใดเปรียบมิได้เลย"

จากหนังสือ "อาจาริยธัมโมทยาน" (หน้า ๗๔)

ท่านธุดงค์ ปฏิบัติความเพียรอย่างอุกฤษฏ์แรงกล้า บริเวณแห่งนั้นเป็นสถานที่ทุรกันดาร เกลื่อนกล่นไปด้วยสัตว์ป่าที่อำมหิตดุร้าย ไข้ป่าเล่าก็ชุกชุม ตอนนี้ท่านก็เป็นไข้ป่าแล้ว ครั้นได้สำเหนียกรู้ว่ามฤตยูกำลังคุกคามอย่างแรง ทั้งหยูกยาที่จะรักษาก็ไม่มี จึงเตือนตนว่า

"..ถึงอย่างไร ตัวเราจักไม่พ้นเงื้อมมือของความตายในพรรษานี้เป็นแน่แล้ว เมื่อเป็นเช่นนี้ แม้นเราจักตายก็จงตายในสมาธิภาวนาเถิด"

จึงปรารภความเพียรอย่างเอาเป็นเอาตาย ตั้งสติให้สมบูรณ์ พยายามดำรงจิตให้อยู่ในสมาธิอย่างมั่นคงทุกอิริยาบท พร้อมทั้งพิจารณาความตาย คือมรณะสติกรรมฐานเป็นอารมณ์ไป โดยไม่ย่อท้อพรั่นพรึงต่อมรณภัยที่กำลังคุกคามจะมาถึงในไม่ช้าเลย และแล้วในขณะนั้นเอง แสงแห่งพระธรรมเกิดขึ้น ปรากฏแก่จิตของท่านอย่างแจ่มแจ้ง จนสามารถแยกจิตกับกิเลสออกจากกันได้ รู้ชัดว่าอะไรคือ จิต อะไรคือกิเลส จิตปรุงกิเลส หรือกิเลสปรุงจิต และเข้าใจสภาพเดิมแท้ของจิตที่แท้จริงได้ จนรู้ว่ากิเลสส่วนไหนละได้แล้ว ส่วนไหนยังละไม่ได้ จึงอยากออกพรรษาโดยเร็ว เพื่อจะได้นมัสการพระอาจารย์มั่น และกราบเรียนถึงผลการปฏิบัติ ทั้งรับคำแนะนำทางปฏิบัติที่ยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก ครั้นออกพรรษาแล้ว... พระอาจารย์มั่นเมื่อได้ทราบ เรื่องราวในการภาวนา ท่านว่า

"เก่งมาก ฉลาดมาก ที่สามารถรู้จักกิเลสของตนเอง และปฏิบัติที่ผ่านมาก็เป็นการถูกต้องดีแล้ว ให้เอาข้อนี้ไปพิจารณาต่อไปอีก โดยบอกเป็นบาลีว่า สพฺพสญฺญา อนฺตตา"

หลังจากได้รับคำแนะนำแล้ว ก็รีบปลีกตัวไปบำเพ็ญทางจิต พร้อมทั้งพิจารณาคติธรรมที่ได้มา ในที่สุดก็ได้รู้แจ้งในธรรมนั้น คือ ปฏิจจสมุปบาทตลอดสายในแวบเดียวเท่านั้นว่า สังขารทั้งหลายเกิดจากความคิดปรุงแต่ง เมื่อละสังขารได้ความทุกข์ก็ดับหมดตลอดสายปฏิจจสมุปบาทก็ขาดเพียงเท่านี้เอง

จากหนังสือ "ชีวประวัติธรรมานุสรณ์ ของพระราชวุฒาจารย์
(หลวงปู่ดุลย์ อตุโล)" (หน้า ๑๔,๑๖)

พระหลวงปู่มหาทองสุก สุจิตโต

(พระครูอุดมธรรมคุณ
วัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร)

"ถ้าจะตายก็ขอให้ตายในสมาธิ ขอถวายชีวิต
ผู้บวชเป็นพระครองผ้าเหลือง ได้ชื่อว่า สมณศากยบุตร
ต้องรักษาพระวินัยยิ่งกว่าชีวิต ...
พระภิกษุนั้นจะต้องปฏิบัติตามพระธรรมวินัย จึงจะเป็นพระที่ดี
ถ้าล่วงพระวินัยแล้ว เป็นพระเลว..."

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๑๘)

พระหลวงปู่แหวน สุจิณโณ

(วัดดอยแม่ปั๋ง
อ.พร้าว จ.เชียงใหม่)

"ถ้ามีสติแล้ว ก็นำความผิดออกจากกายจากใจของตน อย่าหลงสมมติทั้งหลาย มีรูป เสียง กลิ่น รสสัมผัส อย่าเอามาหมักไว้ในใจ สละออกจากใจ ละวาง ถอน ที่ใจ คนเรามันรักสุข เกลียดทุกข์นี่ หนักก็หนักอยู่ตรงนี้แหละ ไม่รับความจริง เราเกิดมานินทา สรรเสริญ ก็ดี อย่าไปรับเอามาหมักไว้ในใจ ปล่อยผ่านไปเลย ความรัก ความชัง ความโลภ ความหลง เกิดขึ้น ก็เพราะกิเลสมันเสวนากันอยู่ กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา ทั้งหลายก็ไหลมาจากเหตุ"

จากหนังสือ "อาจาริยธัมโมทยาน" (หน้า๑๐๕)

"ตา หู จมูก ลิ้น กาย เป็นตัวเหตุมันไหลเข้ามา... ธรรมทั้งหลายไหลมาจากเหตุ กำหนดเข้า ๆ รู้เท่าทันเหตุ เหตุดับมันก็ถึงความสุข เพราะวางอุปทานเหตุจึงดับไป อวิชชาความมืด ไม่รู้แจ้งมันก็ดับไป เวลาพูด ดูเป็นของง่าย แต่เวลาทำยาก อย่าไปยึดเอาสิ่งนั้นสิ่งนี้ ฟังแต่น้อยแต่ต้องทำให้มาก อาศัยความพากความเพียรทำการงานด้วยกายของเรา ทุกสิ่ง ทุกอย่างทำให้เป็นอริยมรรค อย่าให้เป็นกิเลส ถ้าเป็นกิเลสก็เป็นทุกข์"

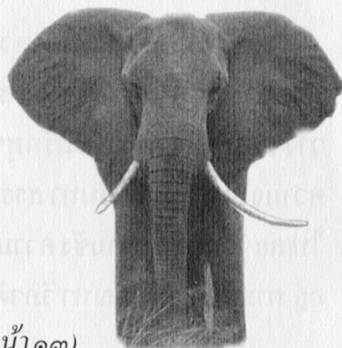
จากหนังสือ "ธรรมโอวาท หลวงปู่แหวน สุจิณโณ" (หน้า๑๐)

พระหลวงปู่ขาว อนาลโย

(วัดถ้ำกลองเพล
จ.หนองบัวลำภู)

*เ*ผชิญกับช้างป่าตัวใหญ่เท่าภูเขาลูกย่อม ๆ ในขณะท่านเดินจงกรม เอาจิตน้อมระลึกพุทโธอย่างเหนียวแน่น เป็นองค์ประกันชีวิตเท่านั้น พุทโธกับจิตกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนช้างตัวนั้นก็เดินมายืนเป็นชั่วโมงเศษ ๆ มันจึงได้เดินกลับหลังหันออก ไป

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพหลวงปู่ขาว(หน้า ๑๓)

ขณะที่ท่านได้จำพรรษาที่ดอยม่อนเวียง อ.พร้าว ท่านเป็นไข้มาลาเรียเกือบตลอดพรรษา ได้เล่าให้ศิษย์ฟังว่า... "ไข้ก็หนัก ความเพียรก็เอาการ ไม่มีใครย่อหย่อนอ่อนข้อต่อใคร การไข้ก็ไข้ตลอดพรรษา การพิจารณาทุกขเวทนากับกายอันเป็นเรือนรังของทุกข์ก็ไม่ลดละท้อถอย ไข้หนักทุกข์มากเท่าไร ยิ่งราวกับไสเชื้อเพลิงป้อนสติปัญญาให้แสดงลวดลายอย่างเต็มฝีมือ ใจถือเอาทุกขเวทนาที่เกิดจากไข้และกายที่เกี่ยวโยงกันกับทุกข์ เป็นเวทีต่อสู้กับกิเลสชนิดไม่มีการพักยกให้น้ำ บางกาลถ้าสติปัญญามัวหยุดพักให้น้ำอยู่ ไข้ก็เอาตายและแพ้ราบคาบหญ้า ต้องต่อสู้กันแบบสด ๆ ร้อน ๆ ไข้และทุกข์ไม่ผ่อนคลาย ความเพียรจะผ่อนคลายไม่ได้ ไม่ทันกัน ปราบกันไม่อยู่ ต้องเอาให้อยู่ในเงื้อมมือของความเพียร ขณะนั้นจะหลีก

เลี่ยงไปไหนไม่ได้ ต้องต่อสู้จนเห็นเหตุเห็นผลท่าเดียว จึงจะมีชัยและภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง ...”

หลวงปู่ขาวได้มาพำนักที่บ้านโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ช่วงนั้นเป็นฤดูเก็บเกี่ยวข้าว เย็นวันหนึ่ง หลังจากการปัดกวาดบริเวณที่พัก ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวัน หลวงปู่ออกจากที่พักไปสรงน้ำ มองเห็นรวงข้าวในไร่ที่กำลังสุกเหลืองอร่าม ทำให้เกิดปัญหาธรรมผุดขึ้นมาในขณะนั้นว่า... “ข้าวมันงอกขึ้นมาเพราะมีอะไรเป็นเชื้อพาให้เกิด ใจที่พาให้เกิดตายไม่หยุด ก็น่าจะมีอะไรเป็นเชื้ออยู่ภายในเช่นเดียวกันกับเมล็ดข้าว เชื้อนั้นถ้าไม่ถูกทำลายเสียที่ใจให้สิ้นไป จะต้องพาให้เกิด-ตายไม่หยุด ก็อะไรเป็นเชื้อของใจเล่า ถ้าไม่ใช่ กิเลส อวิชชา ตัณหา อุปาทาน...”

หลวงปู่พิจารณาทบทวนไปมา โดยถืออวิชชาเป็นเป้าหมายแห่งการวิพากษ์วิจารณ์ พิจารณาย้อนหน้าย้อนหลัง-อนุโลม ปฏิโลมด้วยความ สนใจอยากรู้ตัวจริงแห่งอวิชชา นับแต่หัวค่ำจนดึก ไม่ลดละการพิจารณาระหว่างอวิชชากับใจ จนใกล้ฟ้าสาง จึงตัดสินใจกันลงได้ด้วยปัญญา อวิชชาตกกระเด็นออกจากใจ ไม่มีอะไรเหลือ การพิจารณารวงข้าวของหลวงปู่ก็มายุติกันที่ข้าวสุก หมดการงอกอีกต่อไป การพิจารณาจิตก็มายุติกันที่อวิชชาดับ กลายเป็นจิตสุกขึ้นมาเช่นเดียวกับข้าวสุก จิตหมดการก่อกำเนิดเกิดในภพต่าง ๆ อย่างประจักษ์ใจ สิ่งที่เหลือให้ชมอย่างสมใจ คือความบริสุทธิ์แห่งจิตล้วน ๆ ในกระท่อมกลางดง .. มีชาวบ้านป่าเป็นผู้อุปัฏฐากดูแล .. ***ขณะที่จิตผ่านดงหนาป่ากิเลสวัฏไปได้แล้ว เกิดความอัศจรรย์อยู่คนเดียว ตอนสว่าง พระอาทิตย์ก็เริ่มสว่างบนฟ้า ใจก็เริ่มสว่างจากอวิชชาขึ้นสู่ธรรม อัศจรรย์ถึงวิมุตติหลุดพ้นในเวลาเดียวกันกับพระอาทิตย์อุทัย .. ช่างเป็นฤกษ์งามยามวิเศษจริง ๆ...***

จากหนังสือ “บูรพาจารย์ เล่ม ๔” (หน้า ๒๑๘-๒๒๑)

พระหลวงปู่ฝั้น อาจาโร

*(วัดป่าอุดมสมพร
จ.สกลนคร)*

ท่านเดินธุดงค์ข้ามทางน้ำไหลบนเขา ได้ลื่นล้มศีรษะกระแทกกับหินในร่องน้ำอย่างเสียงดังสนั่น แล้วตัวท่านไหลลอยตามกระแสน้ำไปตกลงในแอ่งข้างล่าง ซึ่งมีทางไหลต่อไปเป็นช่องแคบเพียงตัวคนลอดได้ ถ้าหากถูกน้ำพัดพาเข้าไปในช่องนั้นก็จะไม่มีทางกลับขึ้นมาแต่พอท่านลอยไปเกือบถึงช่องนั้น ท่านก็ทรงตัวลุกขึ้นได้แล้วก็เดินออกจากร่องน้ำอย่างปกติ ทั้งยังไต่ต่อไปในทางเดิมจนถึงที่หมายบนหลังเขา

อาพาธยังไม่หายสนิท เมื่อท่านไปตรากตรำในการอยู่รุกขมูลก็มีอาการกำเริบขึ้นอีกทำให้มีความทุกข์ทรมาน ฉันยาอะไรก็ไม่หาย คืนหนึ่งท่านไปภาวนาใต้ต้นไม้ ได้กระทำการนั่งตาย แล้วอธิษฐานจิตว่า ถ้าจะได้สร้างบุญกุศลต่อไปก็ขอให้หาย มิฉะนั้นก็ขอให้ตายไปเสียเลย ท่านภาวนาพุทโธจนจิตสงบแน่วแน่เป็นเอกัคคตา เวทนาก็ขาด ความรู้สึก ทั้งหมดไม่มี มีแต่ความสงบสุข นั่งจนเช้านานกว่าสิบสองชั่วโมง โดยมีจิตสงบอย่างแท้จริง เวทนาก็ไม่มี กาลเวลาก็ไม่มีความหมาย พอออกจากสมาธิอาการของโรคทรมานอยู่นั้นก็หายเป็นปลิดทิ้ง ท่านบอกว่าตั้งแต่นั้น ท่านไม่มีความสงสัยเลยว่า ที่พระพุทธเจ้าประทับเพ่งพระศรี มหาโพธิ์ ภายหลังที่ตรัสรู้อยู่ถึง ๔๙ วันนั้น เป็นความจริง พระองค์ต้องทรงทำได้โดยไม่รู้สึกเมื่อยขบหรือหิวกระหายอย่างแน่นอน เพราะความที่สำเร็จพระโพธิญาณนั้น ย่อมจะมีผลมากกว่าการนั่งธรรมดา ๆ ของตัวท่านเองอย่างนับไม่ถ้วนว่ากี่เท่า

หนังสือ "อนุสรณ์งานศพพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร" (หน้า ๒๘๗, ๔๐๕)

พระหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี

*(วัดหินหมากเป้ง
จ.หนองคาย)*

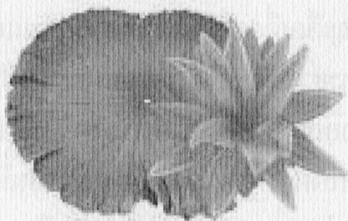

ขณะท่านเดินธุดงค์ ได้หลงป่าไปถึงยอดห้วยมันเป็นหน้าผา เจ้ากรรมเราเหยียบก้อนหินพลาดหกล้ม หินบาดพื้นเท้าแผลลึก พอดีจวนจะมืดอยู่แล้ว หยิบเอาผ้าอังสะมาพันแผล แล้วตัดสินใจปีนป่ายขึ้นตลิ่งชัน ๆ ต่อไป พักนอนตลอดคืนแต่นอนไม่หลับ กลดมุ้งกางไม่ได้ลมแรง ทางพื้นดินนอกจากปลวกจะมารบกวนแล้ว เจ้ามดก็พากันแห่มารุมกินเลือดที่แผลและเหงื่อตามตัว ที่ตาต้องเอาผ้าพันไว้ มิฉะนั้นแล้วมันจะมารุมกินน้ำตาเรา เราทนกัดฟันฝืนเดินฝ่าก้อนกรวดหินลูกรังกลางโคก ทั้ง ๆ ที่เจ็บเท้าแทบจะไปไม่รอด เดินไปกว่าจะถึงหมู่บ้านก็ราวสามโมงเช้า คิดจะขอข้าวเขาฉันตรง ๆ ก็กลัวจะเป็นโทษ จึงพูดเป็นอุบายว่าพวกเรายังไม่ได้ฉันข้าวเลย แล้วก็เจ็บแผลที่เท้า จะไปบิณฑบาตก็ไม่ได้ ท่านอ่อนสีเพื่อนคู่ทุกข์ก็เป็นลมหน้ามืด ลุกไม่ขึ้น เขาบอกว่าจะได้ฉันข้าว คอยเขาเอาข้าวมาให้ฉันก็หายเงียบ ความหิวความเพลียก็ประดังเข้ามา ดีที่มียาแก้ลมติดถุงย่ามไปด้วย ช่วยพยาบาลท่านอ่อนสี กว่าจะลุกขึ้นได้ก็สายร่วมสิบโมงเช้า ถามเด็กสองคนที่เฝ้าบ้านอยู่ก็ได้ความว่าผู้ใหญ่เข้าป่าไปหากินหมดแล้ว จึงขอแลกข้าวด้วยไม้ขีดไฟ เพราะสมบัติอะไรเราก็ไม่มี ยังเหลือแต่ไม้ขีดไฟคนละสองกล่อง แลกข้าวเหนียวได้สองกระติบ น้ำพริกถั่วเน่าสองจาน กับต้มผักชะอมสองมัด พากันฉันอย่างเอร็ดอร่อยนี่กระไร พอฉันเสร็จแล้วเท้าเรายิ่งเจ็บใหญ่ เจ็บเอาจนเนื้อแข็งเต้นเลย เราพากันทนทรมานอยู่ที่นั่น จนตะวันบ่ายสามโมงเศษ ๆ จึงได้พากันเดินเขยก ๆ ไปอีกราวสามกิโลเมตร เมื่อแยกจากท่านอ่อนสีแล้ว คืนวันหนึ่งเราได้ยินเสียงเสือร้อง เรากลัวจนตัวสั่นสะท้าน นอนไม่ได้เหมือนกับเป็นไข้จับ

สั่น เหงื่อเปียกโชกเกือบทั้งตัว เราได้ลุกขึ้นตั้งสติ กำหนดจิตให้อยู่นิ่งในอารมณ์เดียว ยอมสละชีวิตว่า เรายอมสละความตายแล้วมิใช่หรือจึงได้มาอยู่ ณ ที่นี้ เสือกับคนก็ก้อนธาตุสี่มิใช่หรือ ตายแล้วก็มีสภาพเช่นเดียวกัน แล้วใครกินใคร ใครเป็นผู้ตายและใครเป็นผู้ไม่ตาย ทำให้ใจเราวิเวกมาก แม้ชีวิตของเราจะแตกดับเพราะการภาวนา เราก็จะยอมทุก ๆ วิถีทาง ชีวิตนี้ของเราขอให้เป็นเหมือนดอกบัวบูชาพระฉะนั้นเถิด เมื่อยอมสละพิจารณาด้วยความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว อยู่นั้นเสียงเสือก็ไม่ได้ยิน ภายหลังเมื่อได้ยินเสียงของมัน ใจก็เฉย ๆ เห็นเป็นลมกระทบวัตถุอันหนึ่งแล้วมันก็เกิดเสียงออกมาเท่านั้น แล้วเราก็ทำความเพียรตามที่เราได้ตั้งปณิธานไว้ตลอดพรรษา ทรมานตนด้วย การอดอาหารอยู่ห้าวัน เราได้มีโอกาสประกอบความเพียรอยู่อย่างสม่ำเสมอ ความรู้และอุบายต่าง ๆ ที่เป็นของเฉพาะตัวย่อมเกิดมีขึ้นอย่างน่าอัศจรรย์ เราไม่ต้องนั่งหลับตาภาวนาละ แม้จะนั่งอยู่ ณ สถานที่ใด เวลาไหน มันเป็นภาวนาไปในตัวตลอดกาล พิจารณาตนและคนอื่นตลอดถึงทิวทัศน์ มันให้เกิดอุบายเป็นธรรมไปทั้งนั้น อดีตารมณ์ไม่ว่าจะเป็นส่วนอิฏฐารมณ์และอนิฏฐารมณ์ก็ตามสัญญาเก่า มันนำหยิบยกขึ้นมาให้ดูล้วนแล้วแต่เป็นไปได้เพื่อธรรมสังเวชทั้งสิ้น

"ครั้งหนึ่ง เราอาพาธอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช ตอนแรกเป็นไข้หวัดประสมกับหลอดลมอักเสบ เมื่อฉายเอกซเรย์ดูก็พบว่า น้ำท่วมปอด มีพยาธิสภาพเล็กน้อย หมอได้ดูดเอาน้ำออกจากช่องปอด เป็นจำนวนมาก อาทิตย์ที่สองเริ่มแพ้ยาและมีอาการอย่างอื่นแทรกขึ้นมา ทำให้อาการทรุดลงจนลมอ่อน หมอได้มาดูดน้ำ ออกจากช่องปอดอีกเป็นจำนวนมาก บางคนทายว่าเราไม่เกินห้าวันต้องตายแน่ หมอให้เรากลับได้เร็วเท่าไร ยิ่งเป็นการดี เราแปลกใจและดีใจที่จะได้กลับวัด เพราะคิดว่า ถึงจะตายก็ขอได้ไปตายที่วัดเราดีกว่า และสมแก่สมณสารูป ตอนนี้เราเห็นโทษ เบื่อหน่ายในร่างกายมาก เพราะกายก้อนนี้แท้ ๆ จึงได้ทำให้เราเกิดโรค เป็นทุกข์แก่ตนเองและผู้อื่นด้วย เราจึงได้เตรียมตัวตายทันที เรายอมสละตายแล้วมิใช่หรือ แล้วบอกกับตัวเองว่า ร่างกายและโรคภัยของเจ้า จงมอบให้เป็นธุระของหมอเสีย จงเตรียมตายสำรวมจิตตั้งสติให้แข็งแกร่ง ความรู้สึกของเราที่ยอมสละเรื่องต่าง ๆ แล้วเข้ามาสงบอยู่ในปัจจุบันธรรม จนไม่มีความรู้สึกว่าเวลา

ไหนเป็นกลางวัน เวลาไหนเป็นกลางคืน มีแต่ความสว่างจ้าของจิต แล้วสงบอยู่เฉพาะตนคนเดียว”

จากหนังสือ “อัตตโนประวัติ
พระราชนิโรธรังสีคัมภีรปัญญาวิศิษฏ์
(เทสก์ เทสรังสี)” (หน้า ๘๗-๘๙, ๙๖,๑๔๔)

พระหลวงปู่ชอบ ฐานสโม

(วัดป่าสัมมานุสรณ์ จ.เลย)

ท่านเด็ดเดี่ยวกล้าหาญทางความเพียร มีนิสัยทางมักน้อยสันโดษ ชอบแสวงหาความสงัดวิเวกอยู่ตามป่าเขาตลอดมา ธุดงควัตร 13 ท่านได้ถือปฏิบัติมาเป็นประจำตั้งแต่พรรษาแรกที่บวช อยู่ป่าเป็นวัตร ท่านธุดงค์ ๓๐ ยอดดอย ๕๘ ถ้ำ ในประเทศไทย ลาว พม่า ระหว่างเดินก็กำหนดจิตภาวนาไปตลอดเวลา ถ้าเดินทางทั้งวันก็เท่ากับเดินจงกรมทั้งวัน ถ้าเดินทางตลอดคืนจึงเท่ากับเดินจงกรมตลอดคืน จิตที่ภาวนาจนเป็นสมาธิย่อมมีแต่ความสงบเยือกเย็น จิตวิเวก กายวิเวก จิตเบา กายเบา จิตสงบ กายสงบ จิตและกายต่างสงบอยู่ในตัวของตัวเอง บนบ่ามี

บริขารของพระธุดงค์ครบครัน เช่น บาตร กลด มุ้งกลด กระติกน้ำ ที่กรองน้ำ ผ้าสังฆาฏิ รวมทั้งของจำเป็นในการเดินป่าเช่น มีด โคมไฟ เทียนไข ไม้ขีดไฟ เป็นต้น ทุกข์ยากลำบากแสนเข็ญเช่นไร ก็มิได้หวั่นเกรง ยอมมอบกาย ถวายชีวิตสละตาย เพื่อธรรมด้วยกัน ความเพียรก็ดี ความอาจหาญเด็ดเดี่ยวก็ดี ไม่มีความอ่อนแอท้อแท้ กลัวทุกข์ กลัวยาก กลัวภัย กลัวเจ็บ กลัวตาย การปฏิบัติ ท่านชอบอยู่ ในป่าในเขา ชอบเดินทางในเวลาค่ำคืน ท่านจึงชอบเจอสัตว์จำพวกค่ำคืน มีเสือ เป็นต้น เสมอ บางครั้งทำท่าจะกระโดดตะครุบท่าน มาสองตัว อยู่ทั้งข้างหน้าและข้างหลัง มาถึงท่านพร้อมกัน ... ท่านก็หยุดยืน ปลงอนิจจังว่า เราคงครั้งนี้แน่เป็นครั้งยุติของชีวิต กลัวแต่ก็ยังสติยังดี จึงกำหนดจิตให้ดี ไม่ไปเผลอ จิตก็รวมลงอย่างสนิท ในขณะนั้น ถึงฐานแห่งสมาธิแท้ และนานเป็นเวลาหลายชั่วโมง

หลังจากจิตถอนขึ้นมาแล้ว มีแต่ความรื่นเริงเย็นใจ คิดว่าไปที่ไหนไปได้ทั้งนั้น ไม่คิดกลัวอะไรในโลก และมิได้คิดว่าจะมีอะไรสามารถมาทำลายได้ เพราะได้เชื่อจิตเชื่อธรรมว่า เป็นเอกในโลกทั้งสามอย่างเต็มใจเสียแล้ว

จากหนังสือ ประวัติท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ หน้า ๓๑๙
ชีวประวัติหลวงปู่ชอบ ฐานสโม หน้า ๑๑๗

พระหลวงปู่ลี ธมฺมธโร

(วัดอโศการาม จ.สมุทรปราการ)

"โมหจิต จิตที่หนักไปทางเผลอและหลงลืม จิตชนิดนี้เนื่องมาจากมีอารมณ์เข้ามาแทรกแซงมาก ฉะนั้น จึงควรทำใจของตน ให้ตั้งอยู่อารมณ์เป็นหนึ่ง เพื่อรวมกำลังของสติสัมปชัญญะให้แรงกล้า เหมือนกับเอาแสงไฟที่กระจายกันอยู่ ให้รวมเป็นกลุ่มอันเดียวกัน ก็ย่อมมีกำลังแสงสว่างได้มาก ฉันใดก็ดี เมื่อเรามีสติประจำใจของตนอยู่ ไม่ปล่อยใจของตนไปเกี่ยวข้องในสัญญาอารมณ์ต่าง ๆ ภายนอก สตินั้นจะเปล่งกำลังแสงสว่างให้เกิดขึ้น คือ วิชชา เมื่อวิชชาเกิดขึ้นแล้วในตนของตนเอง จิตของบุคคลผู้นั้นก็จะสว่างไสว ใจของบุคคลผู้นั้น ก็จะตื่นจากความหลับ คือ อวิชชา บุคคลใดทำได้เช่นนี้ ก็ชื่อว่าถึงสรณะอันเกษมในใจของตนเอง คือ ถึงคุณธรรมในใจ รู้เอง เห็นเอง เป็นเหตุให้ถึงอริยธรรม คือ โลกุตระ"

จากหนังสือ "ท่านพ่อลี ธมฺมธ โร พระอริยเจ้าผู้มีพลังจิตแก่กล้า"

พระหลวงปู่อ่อน ญาณสิริ

(วัดป่านิโครธาราม อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี)

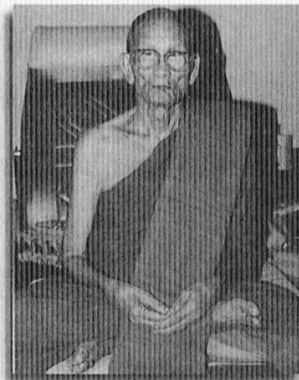

"การสู้รบปรบมือกับกิเลสนั้น เป็นสิ่งที่ละเอียดและทำได้ยาก แต่ถ้าไม่มีการต่อสู้กิเลสที่มันย่ำยีตัวเราอยู่นั้น ก็เท่ากับพวกเราไม่ได้ทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง ถึงแม้พวกเราจะบวชเข้ามาอยู่ใกล้พระพุทธองค์ก็จะไม่มีความหมาย นักบวชที่แท้จริงนั้น ต้องเป็นผู้ต่อสู้ หรือปราบปรามกับกิเลส ถ้าเราไม่มีการต่อสู้กับมัน ปล่อยให้มันย่ำยีเราแต่ฝ่ายเดียวนั้น ตัวเราเองจะย่ำแย่ลงไปทุกที ผลสุดท้ายเราก็เป็นผู้แพ้ ยอมเป็นทาสรับใช้ของกิเลส ใช้การไม่ได้"

"ต้องใช้ความอดทนอย่างใหญ่หลวง จนเอาชนะกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้ พวกท่านทั้งหลายเมื่อเข้ามาอยู่ป่าแล้ว ก็ได้ชื่อว่าทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่นิยมอยู่บ้าน คลุกคลีด้วยหมู่ เพราะการคลุกคลีด้วยหมู่ จิตของเราจะไหลไปตามอารมณ์ต่าง ๆ ได้ง่าย โอกาสที่จะทำให้จิตเป็นสมาธิ หรือทำให้จิตมีอารมณ์เป็นหนึ่งนั้นยากเหลือเกิน"

"การทำความเพียรเพื่อทำลายกิเลส ถึงจะยากลำบากแค่ไหน เราต้องฝืนมันจะต้องลำบากทุกสิ่งทุกอย่าง การกินก็ลำบาก อดมื้อฉันมื้อก็ต้องยอมอด อดมันทำไม อดเพื่อปราบกิเลส กิเลสมันก่อตัวมานานแสนนาน หลายกัปหลายกัลป์ จนเราสาวหาตัวต้นตอ โคตรเหง้าของมันไม่พบ **นี่แหละท่านจึงสอนให้อยู่ป่าหาที่สงัด สละเป็น สละตาย**"

จากหนังสือ "อาจาริยธัมโมทยาน" (หน้า ๗๘)

พระหลวงปู่สาม อกิญจโน

(วัดป่าไตรวิเวก อ.เมือง จ.สุรินทร์)

"...บุคคลผู้เกิดมาในโลกนี้ย่อมเหมือนกันไปหมด ชื่อว่าตกอยู่ในภัยแห่งสงครามธรรมชาติ สงครามธรรมดา เต็มเปี่ยมแน่นหนาอยู่ด้วยกองทุกข์ น้อยใหญ่ ทั้งโดยตรง ทั้งโดยอ้อม มีพร้อมทั้งมูลราก คือ ตัณหา ตัณหาคือความเป็นทุกข์ บุคคลผู้ไร้ปัญญายากจะปลดปลงตน และบรรเทาให้เบาบาง หรือเหือดหายไปก็เป็นของยาก... ส่วนผู้ปฏิบัติบำเพ็ญได้ครบบริบูรณ์ในชั้นต้น ก็ต้องเป็นสามัญชนเช่นเดียวกัน แต่ด้วยอานุภาพแห่งธรรมาวุธ ที่มีครบบริบูรณ์ในท่านนั้นแล แปรสภาพของท่าน ให้ขยับจากสามัญภาพเป็นอริยภาพ จนถึงพระสัมมาสัมพุทธ ประดุจนักรบอย่างเชี่ยวชาญในสงคราม ย่อมได้ใจหาญตามสมควรแก่คุณภาพนั้น ๆ ข้อสำคัญก็อยู่ที่ตั้งใจอบรมกระทำจริงหรือไม่เท่านั้น"

จากหนังสือ "อาจาริยธัมโมทยาน" (หน้า ๑๒๓, ๑๒๙, ๑๓๔)

พระหลวงปู่เปลื้อง ปญฺญวนฺโต

(วัดบางแก้วผดุงธรรม อ.บางแก้ว จ.พัทลุง)

“สร้างวิหารลานเจดีย์นั้นไม่ยาก คนส่วนมากสร้างกันได้ไม่ขัดสน
สร้างสัจจะที่จิตใจภายในตน ผู้อดทนหาได้ยากไม่มากเลย”

“ผู้สร้างพระภายในตน ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นพระตถาคต
นั่นแหละหลุดพ้นจากวัฏสงสาร”

“คนทั่วไปนอนแล้วสบาย พระปฏิบัติไม่นอนแล้วสบาย”

จากหนังสือ “ธรรมพระบูรพาจารย์” (หน้า ๗๖)

พระหลวงปู่ทอง อโสโก

(วัดเกาะแก้วอัมพรัน จ.นครพนม)

พระหลวงตาได้เล่าถึงเรื่องราวของลูกศิษย์พระหลวงปู่ทอง อโสโก ในงานศพของพระแม่ครูอาจารย์มั่น ที่วัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร เราได้พบกับเณรองค์หนึ่งอยู่บ้านน้ำก่ำ อ.พระธาตุพนม เณรนี้ระลึกชาติย้อนหลังได้ แต่ส่วนมากเณรไม่อยากเล่าเรื่องระลึกชาติได้ เพราะเล่าทีไรเป็นไข้ทุกที จึงเข็ดหลาบ เราบอกว่าให้เล่ามาให้หมด คราวนี้ไม่เป็นไข้แน่นอน แล้วเณรก็ไม่เป็นไข้จริง ๆ

เณรเล่าเรื่องในอดีตชาติไว้ว่า.... ในอดีตชาติชื่อว่า **“บัว”** อยู่บ้านโคกเลาะ พอโตเป็นหนุ่มแล้วไปฟังเทศน์ แล้วเกิดความเลื่อมใสใน**ท่านอาจารย์ทอง อโสโก** ท่านไปเผยแผ่ธรรมทางเมืองอุบลฯ จึงเข้ามาขอบวชกับท่าน ตามท่านมาอยู่บ้านสามผง พอดีมาเป็นไข้ป่าตายที่บ้านสามผง ปีนั้นพระตาย ๓องค์ พอตายแล้วแบกกลด สะพายบาตร ดูเขาเผาศพตัวเอง คนเป็นร้อย ๆ เต็มอยู่นั่น เขาไม่สนใจกับพระบัวสักคนเดียวเลย จากนั้นได้ไปศาลาใหญ่หลังหนึ่ง ศาลาหลังนั้นเจ้าหน้าที่พวกยมบาลเต็มอยู่ที่นั่น มีหัวหน้า ๒ คน หัวหน้าน่ากลัวมาก สมุดบัญชีมีเป็น ๒ กอง กองหนึ่งเล็ก กองหนึ่งใหญ่ กองใหญ่เป็นบัญชีสำหรับคนทำความชั่ว กองเล็ก

นี้สำหรับคนทำความดี พอเรียกชื่อปึ๊บต้องมาถึงปุ๊บเลย อำนาจแห่งกรรมบีบบังคับขนาดนั้น มีกี่คนโทษประเภทนี้ ในที่สุดยังเหลือแต่ยายคนหนึ่งเป็นเหมือนคนวัด แต่งตัวเหมือนคนไปวัด ถือศีล ถือธรรม ยมบาลเขาเรียกคุณแม่นะ นอกนั้นเขาเรียกนายนั้นนายนี้ เขาพูดว่า *"คุณแม่จะไปสวรรค์ชั้นไหนก็ไปได้ เปลื้องผ้านี้ออก ลงไปตรงนี้ แล้วรถทิพย์จะมารับ เครื่องประดับประดาตบแต่งเขาจัดเอามาพร้อมรถเลย แล้วก็ขึ้นรถทิพย์ เหาะปลิวไปเหมือนสำลี มีสีงามอร่ามตา"* ยังเหลือพระบัวอยู่คนเดียว จึงถามยมบาลว่า *"แล้วอาตมาเล่า จะให้ไปทางไหน ทำไมไม่เห็นเรียกถามเหมือนคนอื่น" "ท่านครับ ถ้าท่านตั้งใจจะไปเกิดเมืองมนุษย์ก็ให้กลับหลังย้อนไปทางนี้ ถ้าจะไปสวรรค์ก็ให้ลงไปตรงนี้ แล้วรถทิพย์จะมารับเอง" อาตมาไม่ไปแหละ อาตมาหิวน้ำ จะไปหาฉันน้ำก่อน"* พระบัวตอบ จากนั้น พระบัวจึงลงมาจนถึงบ้านน้ำก่ำ ขอบิณฑบาตฉันน้ำกับเขา เขาบอกว่า *"ให้ไปรออยู่บ้านหลังนี้นะ เขาจะไปตักน้ำให้"* หมายถึงบ้านหลังที่พระบัวจะมาเกิดใหม่นั้นแหละ พอไปที่นั่นรู้สึกเคลิ้มแล้วหลับไปเลย เลยยังไม่ทันได้ฉันน้ำ พอตื่นขึ้นมา ที่ไหนได้เกิดแล้ว ต่อมาได้มาบวชเป็นสามเณร แกระลึกชาติของแกได้ตลอดนะ ระลึกชาติย้อนหลัง ๆ ได้ตลอดเลย เราก็เล่าเรื่องทั้งหมดให้พระอาจารย์ทองฟัง เพราะท่านมาในงานศพหลวงปู่มั่นเหมือนกัน ท่านถึงกับตกตะลึงนะ ท่านตกใจกล่าวว่า **"นี่ใช่แล้วพระบัว ไล่ผีเก่งนะ พระองค์นี้ แต่ไม่เห็นไล่ผีเจ้าของได้"** ท่านพูด เราก็ไม่ลืม

จากหนังสือ พ่อแม่ครูอาจารย์ ชีวประวัติ คติธรรม และปฏิปทา พระธรรมวิสุทธิมงคล

พระหลวงปู่หลุย จันทสาโร

(วัดถ้ำผาบิ้ง อ.วังสะพุง จ.เลย)

"การปฏิบัติ ท่านก็ทำเนสัชชิก อธิษฐานไม่นอน ไม่ยอมให้หลังแตะพื้นเป็นเดือน ๆ อยู่เพียงในอิริยาบถ ๓ คือ เดิน ยืน และนั่ง เท่านั้น ส่วนอาหารการกินให้อยู่ด้วยความอดอยากยากแค้นเหลือเกิน การเดินจงกรมก็เดินครั้งละเป็นครึ่งค่อนวัน เดินจนเท้าแทบจะแตกทะลุ"

"ทุกข์มากเท่าไร เวทนาเกิดขึ้นเท่าไร ก็ราวกับว่าเป็นเชื้อเพลิงที่โหมใส่สติปัญญาให้หมุนเป็นเกลียวขึ้นมาอย่างเป็นใจ ถือเอาทุกขเวทนาที่เกิดขึ้นจากไข้นึกถึงความตายที่ขวางอยู่ข้างหน้า ที่จะต้องพุ่งเหมือนพญาเสือ จะพุ่งเข้าใส่ศัตรูเอาชนะห้ำหั่นมัน กิเลสที่เกิดขึ้นจะต้องประหารกันให้เขาเสียบ้าง สติปัญญาเกิดสติแก่กล้า ปัญญาเกิด ทุกขเวทนามันขึ้น จะหลีกเลี่ยงไปไหนก็ไม่ได้ ต้องสู้กันเมื่อมันจนตรอกอยู่ ไม่เห็นทางที่จะหนีหายไปไหนได้ จึงมีแต่ว่าจะต้องหันหน้าสู้กันอย่างเดียว จึงจะเอาชนะกันได้"

"ท่านเร่งภาวนามาก ใจดำริมาเป็นเวลาหลายอาทิตย์ พระอริยเจ้าทำสำเร็จเราทำไมไม่สำเร็จ ธรรมก็มีอยู่ในตัวเราแท้ เดินวิปัสสนาควบคู่ไป เป็นการม้างกายที่ท่านเรียกว่า ม้างกายที่ฉลาด ม้างกายด้วยไตรลักษณ์ พยายามประหารกิเลสให้สิ้นไป"

"ปัญญาพาค้นคว้าดำเนินไป... จิตก็ตามไป หมุนเป็นเกลียวอย่างไม่หยุดยั้งลืมมืดลืมแจ้ง ลืมวันลืมคืน บางเวลาจิตก็ม้วนกลมลงสู่จิตเดิม จิตหด แต่บางเวลาปัญญาหมุนติ้ว จิตเหิรตามไป... ที่สุดของจิตซึ่งท่านเคยคิดว่าอยู่แสนไกล ประดุจอยู่ปลายสุดสะพานรุ้ง ก็กลับเป็นดูใกล้... แทบจะเอื้อมมือถึงได้ บางเวลาเกิดปีติปลื้มคิดว่า นี่แหละ... นี่แหละ... ถูกแล้ว... ใช่แล้ว

จิตกลับตกลงมาใหม่ เกิดสะดุดหยุดยั้งคิด เพียรซ้ำเพียรซ้อน ล้มแล้วลุกลุกแล้วล้ม... ล้มลุกคลุกคลานอยู่คนเดียว"

"จิตที่ถูกทรมาน ลงแส้กำหลาบมาอย่างหนัก สุดท้ายก็เหนื่อยอ่อน จิตวางจิตสงบ จิตไม่กำเริบ จิตคงที่ ไม่แปรไปตามสังขารจิต ไม่ขึ้น ไม่ลง...จิตเกษม"

จากหนังสือ "จันทสาโรบูชา" ในงานพระราชทานเพลิงศพ
พระอาจารย์หลุย จนฺทสาโร (หน้า ๑๖๒, ๑๗๔)

พระหลวงปู่ตื้อ อจลธมฺโม

(วัดป่าอรัญญวิเวก
อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม)

"คนเรานี้เป็นบ้าเป็นบอคอยาว ตาขาว ลิ้นยาว ใช้ไม่ได้ ส่วนพระธรรมคำสั่งสอน เกิดจากหัวใจของพระพุทธเจ้า เกิดจากพระอรหันต์ทั้งหลาย ทำไมพวกเราทั้งหลายและพวกท่านทั้งหลายจึงไม่รู้ ทำไมเราจึงไม่เห็น ถ้าเราเป็นพระอรหันต์ เป็นพระโสดาบัน เป็นพระอนาคามี เมื่อใดก็เมื่อนั้นแหละ จึงจะเห็นจะรู้ที่อยู่ของพระพุทธเจ้า ที่อยู่ของพระอรหันต์เจ้าทั้งหลาย"

"ธรรมะคือคำสอนของพระพุทธเจ้า พวกเรามองข้ามไปเสียหมด อยู่ที่ตัวของเรานี้เองมิใช่อื่น **พุทธะ คือ ผู้รู้** ก็ตัวของเรานี้เองมิใช่ใครอื่น เช่นเดียวกันกับไข่ อยู่ข้างในของเปลือกไข่ ทำให้เปลือกไข่แตกเราก็ได้ไข่ พิจารณาร่างกายของเราให้แตก แล้วเราก็จะได้ธรรมะ"

พระหลวงปู่พรหม จิรปุญโญ

(วัดประสิทธิธรรม
อ.บ้านดุง จ.อุดรธานี)

สมัยแรกพบกับท่านพระอาจารย์มั่นใหม่ ๆ ท่านแนะให้นั่งสมาธิฝึกจิตเสียก่อน ครั้นเมื่อกำลังจิตแก่กล้า แล้วเร่งทำความเพียรอย่างหนักหน่วง จึงบังเกิดผลประโยชน์

หลวงปู่พรหมท่านได้ถือภาคแห่งการปฏิบัติธรรมหักโหมขั้นอุกฤษฏ์ ในปีพ.ศ. ๒๔๘๐ ท่านถือว่าตัวของท่านได้มาอยู่ใกล้กับครูบาอาจารย์ผู้เลิศแตกฉานในทางธรรม จึงเร่งทำความเพียรอย่างเต็มที่ คือ ท่านได้ถืออิริยาบถ ๓ ประการ ได้แก่ ยืน .. เดิน .. นั่ง .. ตลอดไตรมาส ไม่ยอมให้หลังแตะพื้น หรือพิงเลย โดยถือคติธรรมของพระอาจารย์มั่นว่า

"ธรรมอยู่ฟากตาย ถ้าไม่รอดตายก็ไม่ได้ธรรม เพราะการเสี่ยงต่อชีวิตจิตใจ อันเกี่ยวกับความเป็นความตายนั้น ผู้มีจิตใจมุ่งมั่นต่อธรรมแดนหลุดพ้น เป็นหลักยึดของพระผู้ปฏิบัติพระกรรมฐานจริง ๆ"

ฉะนั้นอุปสรรคต่าง ๆ ย่อมได้พบอยู่เสมอ ดังอาจารย์หลาย ๆ องค์ ถ้าแม้จิตใจไม่แน่วแน่มั่นคงจริง ๆ ก็จะทำไม่ได้ ครูบาอาจารย์ท่านจึงแนะนำให้ปฏิบัติเพิ่มสติกำลังใจให้แก่กล้าจริง ๆ จึงจะทำได้เมื่อถึงคราวเร่งความเพียร ก็ย่อมจะได้พบความสำเร็จโดยไม่ยาก ท่านได้สำเร็จธรรมขั้นสูงในภาคเหนือนี้เอง อันยังประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่ตัวท่านและหมู่คณะเป็นอันมาก ความทุกข์ที่ต้องทรมานสุดแสนจะทนและมีชีวิตสืบต่อไปในวันข้างหน้า เมื่อนึกปลงใจตัวเองแล้ว ก็ดูเหมือนกับว่า สิ่งต่าง ๆ ในร่างกายภายในมันจะหยุด สุดสิ้นลงไปพร้อม ๆ กัน ลมหายใจเหมือนขาดตอนที่ต่อเนื่องกันนี่เป็นเครื่องถ่วงทรมานกายใจตอนนั้น แต่ในที่สุดมันก็พอทนอยู่ต่อไปได้อีกตามเหตุการณ์ และวันเวลาผ่านไป อยู่เพื่อธรรม แม้ไปก็มีธรรมคู่กับจิตใจ ไม่เอนเอียงหวั่นไหวเลย

ปี พ.ศ. ๒๔๘๖ เป็นปีสุดท้ายที่ท่านได้อำลาภาคเหนือ เดินธุดงค์มาภาคอีสาน ไปกราบนมัสการท่านพระอาจารย์ใหญ่มั่น ท่านได้ถามว่า

"ท่านพรหมมาแต่ไกลเป็นอย่างไรบ้าง การพิจารณากาย การภาวนาก็ดีเป็นอย่างไร" ท่านเรียนถวายว่า *"ไม่มีอกถังกถี" (สิ้นสงสัย)*

แล้วท่านพระอาจารย์ใหญ่ ได้กล่าวยกย่องชมเชยต่อหน้าพระเถระทั้งหลายว่า ***"ท่านพรหมเป็นผู้มีสติ ทุกคนควรเอาอย่าง"***

จากหนังสือ "บูรพาจารย์" *(หน้า ๒๕๑)*

พระหลวงปู่กงมา จิรปุญโญ

(วัดดอยธรรมเจดีย์
อ.โคกศรีสุพรรณ จ.สกลนคร)

"ถ้าโยมไม่รู้สรณะ พุทธะ พระไม่รู้กรรมฐาน ศาสนาจะตั้งอยู่ไม่ได้เลย"

"จะทำจะพูดจะคิดสิ่งใด ก็จงทำ พูด คิด
แต่ในทางที่จะเป็น ประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นเถิด"

"การที่เราต้องการอยากจะพ้นทุกข์ เราต้องเข้าหาทุกข์
ถ้าเรากลัวทุกข์ เราก็พ้นทุกข์ไม่ได้"

พระหลวงปู่บัวพา ปัญญาภาโส

(วัดป่าพระสถิต
อ.ศรีเชียงใหม่ จ.หนองคาย)

"อาจารย์ท่านสอนปฏิบัติภาวนา จิตสงบแล้วก็เห็นของจริง คือ ทุกข์ จิตสงบลงแล้ว ก็รู้ทุกข์ มันหยุดอยู่ตรงนั้น เพราะทุกข์มันเป็นของหยาบ นี่ พระพุทธเจ้าท่านถึงพูดว่า **ทุกขสัจ** ท่านสอนให้เรากำหนดรู้ตรงนี้ พอจิตสงบอยู่ เราก็รู้ที่อยู่ของมันเลย..."

"การปฏิบัตินั้น เราทั้งหมดนี้ต้องทำจริง ๆ อย่าทำเล่น มันจะไม่ได้อะไร ครูบาอาจารย์นั้น ท่านเมตตาสอนเราด้วยดีเสมอ แต่เราต้อง อาศัยทนเอาหน่อย อาตมานี้ดื้อนะ อยู่กับครูอาจารย์ ฆ่าก็ไม่หนี ตีก็ไม่วิ่ง ต้องทำใจอย่างนี้นะ จึงจะกว้างขวางมีสายตากว้างไกล เอาละ..."

พระหลวงปู่คำดี ประภาโส

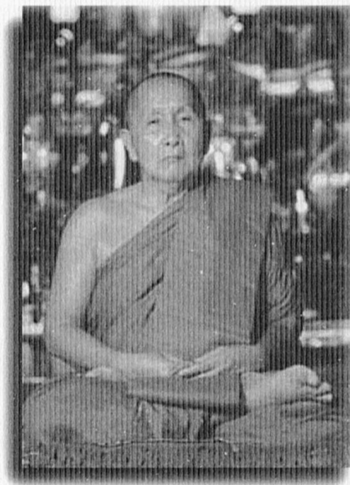
(วัดถ้ำผาปู่ อ.เมือง จ.เลย)

"ท่านฝึกสติ ทำสมาธิ ระดมกำลังให้มีสมาธิแก่กล้า จะได้เกิดปัญญาที่เฉียบแหลมเข้มแข็ง พร้อมเข้าสู้รบกับข้าศึก คือ อวิชชา ใครจะแพ้ชนะก็อยู่ที่กำลังของแต่ละฝ่าย หากกำลังสมาธิฝึกหัดมาดี จึงเป็นการฝึกสติฝึกปัญญา ให้มีกำลังความกล้าแข็ง เปรียบเหมือนดาบเพชร ใช้ฟาดฟันอวิชชา คือความหลงออกจากจิต ทำลายอวิชชาตายลงไปด้วยอำนาจมรรคญาณ ด้วยอาวุธทันสมัยเพียงขณะเดียวเท่านั้น ความจริงทั้งหลายถูกเปิดเผยขึ้นดังประหนึ่งเอาเพชรขึ้นจากโคลนตม เอาความร้อนไล่ม่านหมอกที่ปกคลุมประกายเพชรออก รัศมีเพชรจะเปล่งประกายเป็นความจริงล้วน ๆ เมื่อธรรมไม่เคยรู้ ได้ปรากฏขึ้นมาในวาระสุดท้าย จิตที่เป็นประธานคือจิตดวงเดิม ก็ใสสะอาด บริสุทธิ์ ไม่หลงยึดถืออุปทานต่าง ๆ อีกต่อไป นี่แหละคือจุดหมายปลายทางของศาสนาพุทธ ก็คือ ถึงแล้วซึ่งพระนิพพานของศาสนาพุทธ"

จากหนังสือ "คู่มือปฏิบัติธรรม พิมพ์เป็นอนุสรณ์ทำบุญอายุครบ ๘๐ ปี แด่พระครูญาณทัสสี พระอาจารย์คำดี ปภาสะเถระ" (หน้า ๖๓)

พระหลวงปู่สิม พุทธาจาโร

(วัดถ้ำผาปล่อง
อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่)

"ความไม่ตั้งใจนั่นแหละทำให้ไม่มีเวลา ถ้าใจตั้งใจได้ ก็มีเวลา
ในสมัยครั้งพุทธกาล ท่านไม่เลือกชั้นวรรณะ
ไม่เลือกว่าเวลาเช้า สาย บ่าย ค่ำ กลางวัน กลางคืน
เมื่อระลึกได้ที่ไหน ท่านก็ระลึกภาวนาในที่นั้น ๆ
เจริญระลึกถึงคุณพระพุทธเจ้า คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์
สิ่งใดที่มันดี มีประโยชน์ ก็ชื่อว่านำมาสอนตัวสอนใจได้ทั้งนั้น"

ปลุกเสกหัวใจของตนเอง ไม่ได้มายึดมั่นถือมั่น ในรูปกายนั้น
ดับกิเลสราคะ โทสะ โมหะแล้ว ดับความร้อนทั้งหลายแหล่แล้ว
ไม่มีเรื่องเดือดร้อนวุ่นวายอีก แต่ก็ยังยืนเดิน ไปมา พูดจาปราศรัย
แสดงธรรมเทศนา ช่วยโลกไปจนดับขันธ์

จากหนังสือ "พิจารณาตัวเราให้เป็นกระดูก ๓๐๐ ท่อน
ของหลวงปู่สิม พุทธาจาโร" (หน้า ๔๘,๕๐)

พระหลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

(วัดป่าภูริทัตตปฏิปทาราม อ.สามโคก จ.ปทุมธานี)

"ข้าพเจ้าจะถือเนสัชชิตตลอดทั้งพรรษา ในเวลาค่ำคืนไม่นอน ด้วยพุทธานุภาพ ธัมมานุภาพ สังฆานุภาพ ถ้าแม้นว่าข้าพเจ้าไม่ทำตามสัจจะอันนั้น ๑. ขอให้ฟ้าผ่าตาย ๒. ขอให้แผ่นดินสูบตาย ๓. ขอให้ไฟไหม้ตาย ๔. ขอให้ น้ำท่วมตาย... ตายเป็นตาย แต่จะให้สัจจะที่ตั้งไว้ขาดไม่ได้ ไม่ยอม... สัตยาธิษฐานนี้จึงเป็นทางเดินไปสู่มรรคผลแบบท้าทายได้อย่างดียิ่ง"

ขณะไปธุดงค์เข้าป่า เกิดป่วยเป็นไข้มาลาเรียอย่างหนัก ไข้กำเริบขึ้นเรื่อย ๆ อดข้าวภาวนาสู้อยู่ 2-3 วัน ค่อย ๆ ผ่อนลมหายใจพิจารณาอยู่อย่างนั้น จนเต็มที่ จนจิตลงได้... พอพิจารณาตรงนี้มันดับหมดแล้ว เราก็หยุดความคิด คือเรียกว่า *"หยุดความค้น"* พอจิตว่างปั๊บ... จิตมีอิสรภาพอย่างสูงสุด ปล่อยวางสังขาร โลกคว่ำวัฏจักร วัฏจิต แหวกอวิชชา และโมหะ อันเป็นประดุจตาข่าย ด้วยการฮุกหมัดเด็ด คือ วิปัสสนาญาณ เข้าปลายคาง อวิชชาถึงตายไม่มีวันฟื้น พระพุทธเจ้าพระองค์อยู่ที่ใดทราบได้อย่างประจักษ์ใจ คำว่า "ประหนึ่ง" นั้น ไม่มีความหมายใดจะอธิบายต่อไปได้อีก ...

จากหนังสือ "หลวงปู่เจี๊ยะ จุน โท พระผู้เป็น ดั่งผ้าขี้ริ้วห่อทอง" (หน้า ๖๗,๒๓๔)

พระหลวงปู่มหาเขียน ฐิตสีโล

(วัดป่ารังสีปาลิวัน จ.กาฬสินธุ์)

เมื่อได้วางรากฐานการปกครองและการศึกษาเข้าสู่ความเจริญในระดับหนึ่งตามเป้าหมายแล้ว ด้วยสาวกบารมีญาณมาเตือน ท่านได้ประกาศท่ามกลางคณะสงฆ์วัดสุทธจินดาอย่างอาจหาญว่า "จะออกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในป่า"

ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๐๐ เป็นต้นมา ท่านได้สร้างวัดรังสีปาลิวัน บ้านโพน อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ และได้ออกบำเพ็ญตามถ้ำ เงื้อมผา จำพรรษาในที่หลายแห่งตามสถานที่วิเวก สัปปายะ สมเจตนาที่ท่านตั้งไว้

ท่านปรารถถึงชีวิตของท่านขณะเป็นพระอยู่ในเมืองอย่างน่าสนใจว่า "ชีวิตวันหนึ่งคืนหนึ่ง รู้สึกว่าจะน้อยมาก สำหรับที่จะทำความพากเพียร ไม่เพียงพอเลย วันหนึ่ง ๆ มีแต่ต้อนรับผู้คน พูดคุยเรื่องต่าง ๆ เสียเวลาทำความเพียร เป็นการทำชีวิตให้เป็นหมัน เพราะเรื่องที่พูดนั้นเป็นเรื่องข้างนอกทั้งนั้น นอกจากนั้นยังเป็นการคลุกคลีด้วยหมู่คณะจนเกินไป อันเป็นทางให้เกิดความประมาท เป็นปัญจธรรม คือธรรมอันเป็นเหตุให้เนิ่นช้าในคุณธรรมอันยิ่งขึ้นไป หลงตัว ลืมตัว มัวเมา มืดมนอนธการ คิด ๆ ดูแล้วก็สงสารหมู่คณะที่อยู่ในเมือง ถ้าจะให้เรากลับมาอยู่ในเมืองอีก ให้ตายเสียยังจะดีกว่า เพราะรู้สึกอึดอัดคับแค้นใจมาก ฟัง คิด พิจารณา เกิดมากี่ภพกี่ชาติ จึงจะมีโอกาสงามสำหรับบำเพ็ญสมณธรรมเช่นชาตินี้ "ทุลฺลภขณสมฺปตฺติ" สมณศักดิ์ ตำแหน่ง ห้ามอบายภูมิไม่ได้ แต่คุณความดี และศีล สมาธิ ปัญญา เท่านั้นที่ห้ามอบายภูมิได้"

จากหนังสือ "พระธุดงคเจดีย์ เจดีย์แห่งพระอรหันต์" (หน้า ๑๗๑, ๑๗๓)

พระหลวงปู่รัน อุตฺตโม

พระอุดมสังวรวิสุทธิเถร

(วัดถ้ำพวง อ.ส่องดาว จ.สกลนคร)

"ตัณหา เป็นนายของจิต เราก็ต้องเป็นขี้ข้าของมันตลอดไป
นี่แหละเราจึงพยายามหาทางปราบ หาทางแก้ หาทางลดละ
คือว่า ลดอำนาจของตัณหานี้ลงด้วยวิธีนี้
เราประกอบความพากเพียรด้วยความขยันหมั่นเพียร ไม่ท้อถอย
เราจึงจะได้ช่องได้ทางในการปฏิบัติ เราต้องเป็นผู้มีใจเข้มแข็ง
มีความแกล้วกล้าสามารถองอาจในการปฏิบัติ
แล้วเราจะเป็นคนที่มีความสง่าในการปฏิบัติได้"

เจ้าคุณมหาไข เปรียญ ๖ ประโยค

(จ.หนองบัวลำภู)

ไม่ไปภาวนาผีจะฆ่าเอาให้ตาย สมัยนั้นมีผีใหญ่อยู่ตัวหนึ่ง อยู่วัดมหาชัย มันก็ไปกำคอ กำเอว จะฆ่าทิ้ง บวชมา 47 พรรษา ไม่ได้รับผลอะไรสักอย่างในศาสนา ผีมันกำคอแน่นเข้า ๆ จนจะตาย ถ้าไม่ไปภาวนามันจะเอาให้ตาย ท่านจึงยอม พอเช้าจึงไปวัดถ้ำกองเพล ก็มอบตัวให้หลวงปู่หลุย และหลวงปู่ขาว

"ขอให้ท่านช่วยสอน ในด้านสมถวิปัสนา เดินภาวนา ยืนภาวนา นั่งภาวนาทำอย่างไร แต่คืนนี้ผมไม่เดินหรอก กลัวเสือและกลัวช้าง จะเอาแต่นั่ง"

"เออ...ดี ไม่เป็นไร เอาคืนยันรุ่งนะ" แล้วท่านก็บอกวิธีให้

"นั่งเข้าที่เอาขาขวา ทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติให้มั่นเฉพาะหน้า ปล่อยวางความอยาก และอุปทานปล่อยวางทั้งหมดเสียสิ้น ทำใจให้เหมือนดินและน้ำ หรือผ้าเช็ดเท้า หายใจเข้า พุท ออก โธ เท่านั้น อย่าส่งจิตไปที่อื่น นั่งคืนยันรุ่งนั่นแหละ ถ้านอนแสดงว่าเป็นคนขี้เกียจขี้คร้าน มาเลี้ยงกิเลส"

ท่านเจ้าคุณก็เจริญในคืนนั้น มีนกเค้าไฟมันมาร้องว่า *"อ๊ด...อ๊ด...อ๊ดเกิด"*

แหม...ถึงใจ ธรรมนี้มันถูกกับความอดทนเป็นตะปะ แผดเผาเสียซึ่งกิเลส จิตก็เลยรวมใหญ่ ลงถึงฐานอุปจารสมาธิ ค้นคว้าในกายนี้ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ถึงสภาพตาย ก็ตายพรึบ... ท่านก็เพ่งอืดพองเน่าเปื่อยขึ้น เห็นแจ้งชัด ท่านก็ใช้ปัญญาถอนสังโยชน์ 3 ขาดจากใจ ทีนี้ความหิวโหยอยากนอนไม่มี กลัวเสือ กลัวช้าง ไม่มี จิตของท่านสว่าง ผ่องใส น้ำตาไหลคืนยันรุ่ง คิดว่าเพิ่งได้บวชวันนี้ คืนนี้ แต่ก่อนนี้บวชเป็นโมฆะ ถึงได้เปรียญ ๖ ก็เป็นโมฆะ ๔๗ พรรษาก็เป็นโมฆะ...

"สาธุ อะโห พุทโธ ธัมโม สังโฆ ข้าพเจ้าเป็นคนประมาท นึกประมาทแล้ว หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่ใดก็ดี หลาย ๆ องค์หลวงปู่ที่ท่านเที่ยวธุดงค์ภาวนา ประมาทว่าไปนั่งหลับหูหลับตาอยู่ในป่าเขาลำเนาไพรนั้น หาว่าอวดดีและว่าจะได้รู้วิชาอะไร เราเรียนเราจึงได้ นั่นแหละ...ประมาทไปแล้วเพราะความไม่รู้ ขอขมาโทษอย่าให้เป็นบาปเป็นกรรม จะได้ปฏิบัติบูชาคุณท่านทั้งหลายตลอดชีวิตไปจนวันตาย"

ต่อมาในฤดูแล้งปีนั้น ท่านเจ้าคุณก็ป่วยหนัก เป็นโรคตับ ไต เป็นมะเร็ง หมอบอกว่าไม่ไหวแล้ว จะสิ้นลมโดยเร็ว ให้กลับบ้าน พระหลวงปู่ขาวได้ให้โอวาทแบบแนวทางว่า

"...ตั้งใจดี ๆ นะ อารมณ์อดีต อนาคต ปล่อยวางให้หมด เอาปัจจุบันธรรม พิจารณาทุกข์ ทุกลมหายใจเข้าออก เกิดก็ทุกข์ มีแต่ทุกข์ทั้งนั้น ในโลกทั้งสามนอกจากทุกข์ไปแล้วไม่มี นั่นแหละมีสติ ปัญญา กำกับจิตให้รู้ทุกข์อย่างนั้น จิตมันจะรื้อถอนเครื่องร้อยรัด อวิชชา ตัณหา สังโยชน์ ปัจจัยให้หมดเสียสิ้นในขณะนั้น...นั่นแหละ พระอริยเจ้าทั้งหลายในครั้งพุทธกาลโน้น ท่านก็ได้สำเร็จอรหันต์ในขณะที่เจ็บป่วยก็มาก ได้สำเร็จอรหันต์ในระยะสิ้นลมหายใจก็นับไม่ถ้วน"

แล้วท่านก็กลับวัด คืนนั้นหลวงปู่ขาวไม่นอนนะ ภาวนาเพ่งดู ช่วยอยู่... ท่านเจ้าคุณก็ตั้งใจภาวนา เมื่อจะสิ้นลมในคืนนั้น ปัญญาเกิดขึ้นเห็นพร้อมว่า

"เรามาอยู่กับกองทุกข์ดับขันธ์ไปก็ทุกข์ ไปโลกหน้าก็ทุกข์ มาแต่ก่อนก็ทุกข์"

ท่านก็เลยปล่อยวางสังโยชน์ ปัจจัย ๑๐ ทั้งหมด สิ้นกิเลสในระยะนั้น พอสิ้นกิเลสพรึบก็รู้แจ้งว่าสิ้น ...

จากหนังสือ "๘๐ ปีหลวงปู่จันทา ถาวโร" (หน้า ๑๑๔)

พระหลวงปู่ชา สุภัทโท

(วัดหนองป่าพง
อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี)

ท่านได้พิจารณาถึงธาตุกรรมฐาน พิจารณาดูอาการที่สังขารทั้งมวลเกิดขึ้นแล้วย่อมเสื่อมสลายไป เกิดความสังเวชใจว่า

"อันชีวิตย่อมสิ้นสุดลงแค่นี้หรือ จะยากดีมีจนก็พากันดิ้นรนไปหาความตาย ซึ่งเป็นปลายทางของชีวิต ความแก่ ความเจ็บ ความตาย เป็นสมบัติสากลที่ทุกคนจะต้องเผชิญ"

ครั้งหนึ่งท่านได้เข้ากราบนมัสการหลวงปู่มั่น ได้ปรารภข้อข้องใจถึงธรรมยุติและมหานิกาย หลวงปู่มั่นได้ชี้แจงว่า การประพฤติปฏิบัตินั้น ถ้าถือเอาธรรมวินัยเป็นหลักแล้ว ก็ไม่ต้องสงสัยในนิกายทั้งสอง ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องญัตติเข้าธรรมยุตินิกายตามครูบาอาจารย์ ทางมหานิกายก็จำเป็นต้องมีพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเช่นเดียวกัน เมื่อได้ฟังโอวาทหลวงปู่มั่นจบลง รู้สึกว่าความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าได้หายไปจนหมดสิ้น จิตหยั่งลงสู่สมาธิด้วยอาการสงบ หมดสงสัยในหนทางประพฤติปฏิบัติ เกิดความปลาบปลื้มปีติในธรรมอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน ได้กำลังใจและความอาจหาญ พร้อมที่จะเอาชีวิตเป็นเดิมพันในการทำความเพียรเพื่อจะบรรลุมรรคผลนิพพานให้ได้ คำสอนที่หลวงปู่มั่นเน้นเป็นที่สุด คือ เรื่องตัวจิตและอาการต่าง ๆ ของจิต

วันหนึ่งเวลาประมาณ 3 ทุ่มเศษ ๆ ได้มีหมาป่าฝูงหนึ่งวิ่งผ่านมา ต่างวิ่งกรู กันเข้ามาจะทำอันตราย ท่านรู้สึกตกใจ ตั้งสติ กำหนดจิตอธิษฐานว่า

"ข้ามาที่นี่ไม่ได้มาเพื่อเบียดเบียนใคร มาเพื่อต้องการบำเพ็ญคุณงามความดี มุ่งต่อความพ้นทุกข์ ถ้าหากว่าเราเคยได้กระทำกรรมต่อกันมา ก็ขอให้กัดข้าให้ตายไปเสียเถิด เพื่อเป็นการชดใช้กรรมเก่า แต่ถ้าไม่เคยมีเวรภัยต่อกันแล้ว ก็ขอให้หลีกไป"

หมาป่าเหล่านั้นทั้งเห่าทั้งขู่คำราม จิตเกิดความรู้สึกกลัวมาก ก็ปรากฏเห็นเป็นหลวงปู่มั่นตวาดขึ้นด้วยเสียงอันดังว่า *"ไป๊.. พวกสูจะมาทำอะไรเขาอยู่ที่นี่เล่า.."* ท่านเงื้อท่อนไม้ขึ้นคล้ายจะตี หมาป่าเหล่านั้นแตกตื่นวิ่งหนีไป ท่านคิดว่า หลวงปู่มั่นมาช่วยจริง ๆ

คราวที่ปัสสาวะเลือดออกเป็นแท่ง ๆ คิดว่าถ้าตาย สมควรตาย ก็ให้มันตาย เท่านั้นแหละ จะทำยังไงได้ล่ะ ถึงกลัวไม่กลัวมันก็ต้องตาย เพราะความตายอยู่ที่ เรานี้เอง ตายเพราะการบำเพ็ญภาวนานี่ ตายก็เต็มใจตาย ตายเพราะการทำชั่วนั้น ไม่คุ้มค่า **ตายอย่างนี้สมควรแล้ว เอ้า..ตายก็ตาย พระนิพพานอยู่ฟากความตาย นะ ..**

ระหว่างที่ท่านเดินธุดงค์คนเดียว แสวงหาความวิเวก เกิดอาพาธหนัก นอนซมพิษไข้อยู่องค์เดียวกลางภูเขา ไข้ขึ้นสูงมากจนลุกไม่ขึ้น ประกอบกับไม่ได้ฉันอาหารมาหลายวัน ทำให้รู้สึกอ่อนเพลียราวกับจะสิ้นใจ ถ้ามีคนพบศพ แจ้งข่าวบอกญาติพี่น้องทางบ้าน ก็จะเป็นภาระ จึงจะจุดไม้ขีดเผาใบสุทธิเพื่อทำลายหลักฐาน พอได้ยินเสียงอีเก้งมันร้องดังก้องภูเขา เกิดกำลังใจขึ้นมาก เพราะอีเก้งมันป่วยเป็น มันไม่มียากิน หมอรักษาก็ไม่มี แต่ก็ยังมีลูกหลานสืบต่อเผ่าพันธุ์เป็นอันมาก จึงพยายามตะเกียกตะกายไปเอาน้ำในกามาดื่ม แล้วลุกขึ้นนั่งทำสมาธิจนอาการไข้ทุเลาลงเรื่อย ๆ

การปฏิบัตินี้มันเป็นทุกข์ลำบากแสนสาหัส มันหนัก!! เอาชีวิตเข้าแลก เสือจะกินช้างจะเหยียบ ก็ให้มันตายไปเสีย คิดอย่างนี้มันควรตายแล้ว เมื่อเราได้รักษาศีลให้บริสุทธิ์ ก็ไม่ต้องมีอะไรที่จะต้องกังวลอีกต่อไป ตายก็เหมือนไม่ตายละทีนี้ เลยเป็นเหตุไม่กลัวเป็นธรรมาวุธ อาวุธคือธรรม อาวุธของเราคือธรรมอย่างเดียว ปล่อยมันเลย กล้าหาญ ยอมตายเสีย เสี่ยงชีวิต ถ้าคนไม่กลัวตาย ยอมตายเสียมันกลับไม่ตายนะ ทีนี้ทุกข์ก็ให้มันเกินทุกข์ มันหมดทุกข์โน่น ให้มันเห็นเรื่องของมัน เห็นความจริง เห็นสัจธรรม

ขณะพักอยู่บนภูลังกา ได้เร่งความเพียรอย่างหนัก พักผ่อนเพียงเล็กน้อย ไม่คำนึงถึงเวลาว่าเป็นกลางวันหรือกลางคืน คงยืนหยัดปฏิบัติต่อไปอย่างต่อเนื่อง จิตพิจารณาเรื่องธาตุและสมมุติ บัญญัติอยู่ตลอดเวลา *“จิตมีความรู้สึกเหมือนเป็นคนละโลก ดูอะไรก็เปลี่ยนไปหมด กาน้ำตั้งอยู่ มองดูแล้วก็รู้สึกว่าไม่ใช่กาน้ำ กระโถน บาตรก็เปลี่ยนไป ทุกอย่างเปลี่ยนสภาพไปหมด เหมือนหน้ามือกับหลังมือ เหมือนแดดจ้าที่มีก้อนเมฆเคลื่อนมาบดบังแสงแดดก็วาบหายไป ดูแล้วก็ไม่เป็นอะไร เป็นธาตุ เป็นของสมมุติทั้งนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างในร่างกายของเราก็ไม่ใช่ของเรา ล้วนแต่ของสมมุติ”*

วันหนึ่ง ขณะที่ท่านเดินจงกลมอยู่ เวลาประมาณห้าทุ่มกว่า รู้สึกแปลก ๆ มันแปลกมาแต่ตอนกลางวันแล้ว รู้สึกว่าไม่คิดมาก มีอาการสบาย ๆ เขามีงานอยู่ใน

หมู่บ้าน เมื่อเดินจงกรมเมื่อยแล้ว เลยมานั่งที่กระท่อม คู้ขาเข้าเกือบไม่ ทัน เอ๊ะ!! จิตสงบจริง ๆ เสียงเขาร้องรำอยู่ในหมู่บ้านมิใช่ว่าจะไม่ได้ยิน ยังได้ยินอยู่ แต่จะทำให้ไม่ได้ยินก็ได้ แปลกเหมือนกัน เมื่อไม่เอาใจใส่ก็เงียบไป จะให้ได้ยินก็ได้ ไม่รู้สึกรำคาญ ภายในจิตเหมือนวัตถุสองอย่างตั้งอยู่ไม่ติดกัน ดูจิตกับอารมณ์ตั้งอยู่คนละส่วน เหมือนกระโถนกับกาน้ำนี่ ก็เลยเข้าใจว่า จิตเป็นสมาธินี่ ถ้าน้อยไปก็ได้ยินเสียง ถ้าว่างก็เงียบ ถ้ามันมีเสียงขึ้น ก็ดูตัวผู้รู้ขาดกันคนละส่วน จึงพิจารณาว่า ถ้าไม่ใช่อย่างนี้ มันจะใช่ตรงไหนอีก มันเป็นอย่างนี้ไม่ติดกันเลย ได้พิจารณาอย่างนี้เรื่อย ๆ จึงเข้าใจว่า อ้อ!! อันนี้ก็สำคัญเหมือนกัน เรียกว่าสันตติ คือ ความสืบต่อขาด มันเลยเป็นสันติ แต่ก่อนมันเป็นสันติออกมา จึงนั่งทำความเพียรต่อไป จิตในขณะที่นั่งทำความเพียรคราวนั้น ไม่ได้เอาใจใส่ในสิ่งอื่นเลย ถ้าเราจะหยุดความเพียรก็หยุดได้ตามสบาย เมื่อเราหยุดความเพียร เจ้าเกียจคร้านไหม เจ้าเหนื่อยไหม เจ้ารำคาญไหม เปล่า.. ไม่ได้ตอบว่าไม่มีของเหล่านี้ ไม่มีในจิตใจ มีแต่ความพอดีหมดทุกอย่างในนั้น ถ้าเราจะหยุดก็หยุดเอาเฉย ๆ นี่แหละ

ต่อมาจึงหยุดพัก หยุดแต่การนั่งเท่านั้น ใจเหมือนเก่ายังไม่หยุด เลยดึงเอาหมอนลูกหนึ่งมาวางไว้ ตั้งใจจะพักผ่อน เมื่อเอนกายลงจิตยังสงบอยู่อย่างเดิม พอศีรษะจะถึงหมอน มีอาการน้อมในใจ ไม่รู้มันน้อมไปไหน แต่มันน้อมเข้าไปคล้ายกับมีสายไฟอันหนึ่งไปถูกสวิตซ์ไฟเข้า ไปดันกับสวิตซ์อันนั้น กายก็ระเบิดเสียงดังมาก ความรู้ที่มีอยู่นั้นละเอียดที่สุด พอมันผ่าน ตรงจุดนั้น ก็หลุดเข้าข้างในโน้นไปอยู่ข้างใน ซึ่งไม่มีอะไร แม้อะไร ๆ ทั้งปวงก็ส่งเข้าไปไม่ ได้ ส่งเข้าไปไม่ถึง ไม่มีอะไรเข้าไป ถึงหยุดอยู่ ข้างในสักพักหนึ่ง ก็ถอยออกมา คำว่าถอยออก มานี้ไม่ใช่ว่าจะให้มันถอยออกมาหรอก เรา เป็นเพียงผู้ดูอยู่เฉย ๆ เราเป็นผู้รู้เท่านั้น อาการ เหล่านี้เป็นออกมา ๆ ก็มาถึงจิตปกติธรรมดา

เมื่อเป็นปกติดังเดิมแล้ว คำถามก็มีขึ้นมาว่า นี่มันอะไร!! คำตอบเกิดขึ้นว่า สิ่งเหล่านี้ของเป็นเอง ไม่ต้องสงสัย มันพูดเท่านี้จิตก็ยอม เมื่อหยุดอยู่พักหนึ่ง ก็น้อมเข้าไปอีก เราไม่ได้น้อมมันน้อมเอง พอน้อมเข้าไป ๆ ก็ไปถูกสวิตซ์ไฟอย่างเก่า ครั้งที่สองนี้ร่างกายแตกละเอียดหมด หลุดเข้าไปข้างในอีก เงียบ... ยิ่งเก่ง

กว่าเก่า ไม่มีอะไรส่งเข้าไปถึง เข้าไปอยู่ตามปรารถนาของมัน พอสมควรแล้วก็ถอยออกมาตามสภาวะของมัน ในเวลานั้น มันเป็นอัตโนมัติ มิได้แต่งว่าจงเป็นอย่างนั้น จงเป็นอย่างนี้ จงออกอย่างนั้น จงเข้าอย่างนั้น ไม่มี... เราเป็นเพียงผู้ทำความรู้ ดูอยู่เฉย ๆ มันก็ถอยออกมา ถึงปกติมิได้สงสัย แล้วก็นั่งพิจารณาน้อมเข้าไปอีก ครั้งที่สามนี้โลกแตกละเอียดหมด ทั้งพื้นปฐพี แผ่นดิน แผ่นหญ้า ต้นไม้ ภูเขาเลากา เป็นอากาศธาตุหมด ไม่มีคน หมดไปเลย ตอนสุดท้ายนี้ไม่มีอะไร

เมื่อเข้าไปอยู่ตามปรารถนาของมัน ไม่รู้ว่ามันอยู่อย่างไร ดูยาก พูดยากของสิ่งนี้ไม่มีอะไรจะมาเปรียบปานได้เลย นานที่สุดที่อยู่ในนั้น พอถึงกำหนดเวลาก็ถอนออกมา คำว่าถอนเราก็มิได้ถอนหรอก มันถอนของมันเอง เราเป็นผู้ดูเท่านั้น ก็เลยออกมาเป็นปกติ สามขณะนี้ใครจะเรียกว่าอะไร ใครรู้ เราจะเรียกอะไรเล่า ...

ที่เล่ามานี้ เรื่องจิตตามธรรมชาติทั้งนั้น อาตมามิได้กล่าวถึงจิต ถึงเจตสิก ไม่ต้องอะไรทั้งนั้น มีศรัทธาทำเข้าไปจริง ๆ เอาชีวิตเดิมพัน เมื่อถึงวาระที่เป็นอย่างนี้ออกมาแล้ว โลกนี้ แผ่นดินนี้มันพลิกไปหมด ความรู้ความเห็นมันแปลกไปหมดทุกสิ่งทุกอย่าง ในระยะนั้น ถ้าคนอื่นเห็นอาจจะว่าเราเป็นบ้าจริง ๆ ถ้าผู้ควบคุมสติไม่ดีอาจเป็นบ้าได้นะ เพราะมันไม่เหมือนเก่าสักอย่างเลย เห็นคนในโลกไม่เหมือนเก่า แต่มันก็เป็นเราผู้เดียวเท่านั้น แปลกไปหมดทุกอย่าง ความนึกคิดทั้งหลายทั้งปวงนั้น เขาคิดไปทางโน้น แต่เราคิดไปทางนี้ เขาพูดมาทางนี้ เราพูดไปทางโน้น เขาขึ้นทางโน้น เราลงทางนี้ มันต่างกับมนุษย์ไปหมด มันก็เป็นของมันเรื่อย ๆ ไป ...

"การปฏิบัติส่วนที่เป็นทางตรงคือ การเพ่งกสิณภายในกายของตน การเพ่งภายนอก เมื่อเกิดอุคหนิมิตแล้วส่งจิตตามไป ก็ไปติดในอรูปฌานเท่านั้น การเพ่งกสิณภายใน เมื่อเกิดอุคหนิมิตแล้ว พิจารณาให้แยบคาย เป็นปฏิภาคนิมิต จนเห็นกายตนชัดเจน เห็นตามเป็นจริง เน่าเปื่อยผุพังไปตามธรรมชาติ จึงถูกต่อหนทางอริยมรรค คือ เห็นอริยสัจธรรม ๔ จริง ผู้ใดมีกาย วาจา ใจ แต่ไม่เป็นกายของตนโดยสัจธรรมของจริง ก็เท่ากับมีกาย วาจา ใจ เปล่าประโยชน์ไปเท่านั้น ถึงเป็นนักบวช ก็หัวโล้นเปล่า ๆ วุ่นวายกันเปล่า ๆ ..."

"ให้พิจารณาสีมาในกาย น้อมเข้ามาเป็น โอปนยิโก พิจารณาให้เท่าทันอารมณ์ทั้งหลาย ที่เกิดขึ้น ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ ทำให้ยิ่งเป็นภาวิโน พหุลีกโต คือ ทำให้ยิ่งเจริญให้มากจนเพียงพอแล้ว อันเป็นส่วนแห่งวิปัสสนา แก่กล้าพอก็ตัดสินตัวของเจ้าของได้เอง อุปมาเหมือนการตัดหวาย ให้หินหลุดลงสะดือสีมา ฉะนั้น..บุคคลถ้าขาดเสวนาสร้องเสพกับนักปราชญ์บัณฑิตแล้วเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์จริง ๆ ถึงแม้จะเจริญสมณธรรมก็ไม่เป็นไปเพื่อภูมิธรรมชั้นสูง ถึงจะเป็นไปก็เป็นความรู้ความเห็นของตนขั้นสมาธิเท่านั้น... ต้องนึกคิดในมหาสติปัฏฐาน ๔ ผู้ที่ฟังธรรมเป็นย่อมได้ฟังธรรมอยู่ทุกเมื่อ เพราะธรรมปรากฏกึกก้องอยู่ทุกเมื่อ คืออะไรก็ตามมากระทบสัมผัสกับจิต ล้วนเป็นธรรมทั้งสิ้นแล้วโอปนยิโก น้อมเข้ามาสอบสอนตนด้วยตนเอง ปัญญาแปลว่า รู้แจ้งแทงตลอดทะลุทะลวงไม่มีที่ปิดบัง ก็คือ ย่อมรู้ในกองสังขารนี่เอง"

จากหนังสือ "อาจาริยธัมโมทยาน" (หน้า ๑๘๘)

พระหลวงปู่มหาบุญมี สิริธโร

(วัดป่าวังเลิง
อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม)

"การปฏิบัติเหมือนการทำนา มีคราดมีไถ มีเก็บหญ้า กว่าสิได้หว่านข้าว หว่านแล้วกว่าข้าวสิงอก มันกะขึ้นของมันเอง บ่ได้บังคับนี่ฉันใด หัวใจของคนก็คือกัน สงบราบคาบแล้ว มันกะสิเกิดเอง

"เมื่อปฏิบัติเข้าถึงหลักธรรมที่ถูกต้องแล้ว จะต้องรวมลง มหาสติปัฏฐาน นี้ทั้งนั้น"

"**สติ กับ ใจ** อยู่ด้วยกัน สติอยู่ตรงไหน ใจก็อยู่ตรงนั้น ใจอยู่ตรงไหน สติก็อยู่ตรงนั้น สถานที่ตั้งที่ฝึกอบรมสติ คือ สติปัฏฐาน ๔ อันได้แก่ กาย เวทนา จิต ธรรม นั่นเอง"

"ทุกสิ่งทุกอย่างอาศัย สติ ทั้งหมด"

"หลง มันใหญ่ที่สุด"

พระหลวงปู่บุญ ชินวังโส

(วัดศรีสว่างแดนดิน
อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร)

"เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา"

"คนเรานั้นจะอยู่ที่ไหนก็สะดวกสบาย มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์รักษา
ก็บุคคลนั้นเจริญด้วย **ศีล สมาธิ ปัญญา ...**
ต้องเจริญด้วยศีลธรรมนะ ปลอดภัยทุกประการ ...
ทั้งนี้เรามีที่พึ่งคือ **พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์** นั่นเอง"

พระหลวงปู่บุญมา ฐิตเปโม

(วัดป่าสีริสาลวัน
อ.เมือง จ.หนองบัวลำภู)

"เป็นมนุษย์เราจะมานอนสบาย สบายหาความสุขอย่างนี้หรือ แม้แต่พระพุทธองค์ก็ได้ทรงอุตสาหะ พยายามเดินจงกรม นั่งภาวนา ยืนภาวนา แม้เป็นสัตว์พิรัจฉานพระองค์ก็ทรงทำ เป็นมนุษย์พระองค์ก็ทรงทำ พระองค์ไม่ได้ท้อถอยย่อหย่อนในการทำความเพียรอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่หยุดหย่อนเลย ..."

... เราค้นหาธรรมวิเศษ ก็มีอยู่ในใจของเราทุกคนเหมือนกัน ถ้าหายใจเข้าหายใจออกเกิดดับอยู่อย่างนี้ ให้พิจารณาเห็นเป็นอนิจลักษณะ ลักษณะที่ร่างกายสังขารไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน มั่นคง ถาวร มีเกิดขึ้นในเบื้องต้น ก็แปรไปเป็นเด็ก เป็นหนุ่มเป็นสาว เฒ่าแก่ชราภาพ จนถึงตายในที่สุด พิจารณาให้เห็นเป็นทุกขลักษณะ ทุกข์เพราะเกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นทุกข์ประจำตัวของเรา พลัดพรากจากสิ่งที่รักที่ชอบใจ ทุกข์เพราะไม่สมหวังในสิ่งที่ต้องการ รวมแล้วเป็นทุกข์เพราะตัณหา พาให้อยาก ทุกข์จะดับเพราะตัณหามันดับแล้วก็พิจารณาให้เห็นเป็นอนัตตลักษณะ คือ ให้เห็นเป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่สัตว์ บุคคลตัวตนเรา เขาเป็นแต่สภาวะธรรมปรุงแต่งขึ้นเท่านั้น เมื่อแยกธาตุ ๔ ดิน น้ำ ลม ไฟ แยกขันธ์ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ออกไป แยกอายตนะภายในมี ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ออกไป จะเห็นตัวตนของมัน... เมื่อเห็นวัฏสงสาร อันเป็นมหาภัย ได้ชื่อว่าได้ความร่ำรวย มหาสมบัติ อริยทรัพย์ของพระอริยเจ้า อันประเสริฐเลิศกว่าความร่ำรวยสมบัติภายนอกอย่างอื่น ...

จากหนังสือ "อาจาริยธรรมโมทยาน" (หน้า ๖๙)

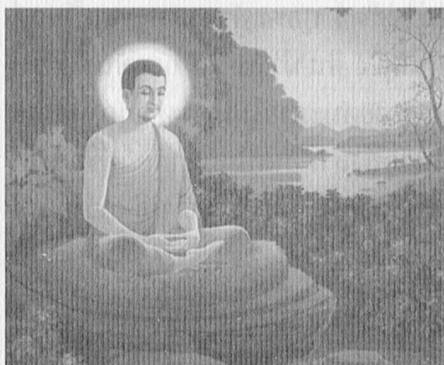
พระหลวงปู่จวน กุลเชฏฺโฐ

วัดเจติยาคีรีวิหาร (ภูทอก)
อ.ศรีวิไล จ.หนองคาย

"โยนตำราเผาไฟทิ้งเสียก่อน ทางพระกรรมฐาน
ท่านสอนให้ปฏิบัติไปภาวนาไป วันหนึ่งก็รู้เอง เห็นเอง
มัวไปคาดว่าอย่างโน้น คาดว่าอย่างนี้ รู้ก่อนเกิด มันจะไม่เกิดสักที"

“กรรมฐานเปรียบเหมือนยาโอสถขนานเอก เราต้องเป็นหมอฉลาด
หมอฉลาด คือ สติปัญญา นี่แหละหมอใหญ่
ถ้าเราขาดสติ เราก็ไม่มีหมอรักษาตนเท่านั้น โรคอะไรเกิดขึ้นก็ไม่รู้
สมถะ คือ ความสงบ เป็นฐานที่ตั้งของวิปัสสนา
วิปัสสนา เป็น ฐานที่ตั้งของมรรคผลนิพพาน
มรรคผลนิพพาน คือ ความรู้แจ้งเห็นจริง”

“พระพุทธเจ้าท่านประสูติที่ป่า
ออกบวชที่ป่า ตรัสรู้ที่ป่า
ปฐมนิเทศนาครั้งแรกที่ป่า
ปรินิพพานที่ป่า”

“พิจารณาภาวนา กรรมฐานเป็นมูลฐานทั้ง ๕ คือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ให้พิจารณาให้รู้เห็นตามเป็นจริงในสัจธรรมอย่างนี้ นี่กรรมฐาน ไม่ได้ให้ไปค้นคว้าพิจารณาหาสิ่งอื่น ถ้าพิจารณาเห็นด้วยปัญญาตามเป็นจริงแล้ว จิตมันมีตาแล้ว รู้แจ้งเห็นตามเป็นจริงแล้ว มันก็สลัดได้เท่านั้นเอง จิตใจของเรานี่ มันชอบหนังเน่าเหม็นเท่านั้นเอง มันไม่พ้นไปได้ ถ้าเราพิจารณากรรมฐาน ๕ นี้อยู่บ่อย ๆ มันก็ถอนอุปทานความยึดมั่นถือมั่นได้ ถอนความรักความกำหนัด ความที่จะถ่ายถอนอย่างนี้ พระพุทธเจ้าตรัสว่า ทางอื่นไม่มี ทางเดียวเท่านี้ ที่จะข้ามโอฆะแอ่งแก่งกันดาร จะข้ามห้วงทุกข์ ข้ามวัฏฏะได้ มันเป็นอย่างนั้น ถ้าเราเป็นผู้เชื่อต่อกรรมแล้ว มันต้องเป็นพาหนะที่จะต้องเป็นไปได้ เรียกว่ากรรมฐานเป็นพาหนะที่จะเป็นไปได้ไม่มีทางสงสัย”

จากหนังสือ “อาจาริยธัมโมทยาน” (หน้า ๑๙๘,๒๐๗)

พระหลวงปู่สิงห์ทอง ธมฺมวโร

วัดป่าแก้วชุมพล อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร)

"รักษาศีลโดยเคร่งครัด เร่งความเพียรเต็มที่ จนทางจงกรมลึกเป็นร่อง พระเณรได้ถมทางจงกรม ให้ได้บ่อย"

ท่านเล่าว่า "ได้กำลังใจในเวลาป่วย เพราะไม่มีที่พึ่ง จะพึ่งกายก็ไม่สบาย ป่วยไข้ ได้มีโอกาสพิจารณามาก เมื่อพิจารณากันอยู่ไม่หยุด มันก็รู้เข้าใจในเรื่องของกายของจิต ท่านได้กำลังใจเพราะการป่วยไข้ และกำลังใจท่านก็เข้มแข็ง"

ถึงคราวที่สติปัญญามันกล้า มันกล้าจริง ๆ พิจารณาอะไร เรื่องที่ใจติดข้องหรือสงสัย มันเหมือนกันกับว่าทิ้งเศษกระดาษใส่ไฟกองใหญ่ ๆ มันแว้บเดียวแว้บเดียวเท่านั้น มันหายสงสัย มันขาดไป ตกไป ใจจึงเพลินในการพิจารณาและค้นหาเรื่องเรื่องที่ใจยังคิด ยังสงสัย เมื่อเจอแล้ว พิจารณาเข้าไป มันขาดไป ๆ ตกไป จึงทำให้เพลินในการพิจารณาต่อไป จิตของท่านก็ไหลเป็นน้ำซับน้ำซึม คือไม่มีเผลอเลย เว้นเสียแต่หลับก่อนจะหลับพิจารณาอะไร เมื่อตื่นขึ้นก็จับพิจารณาต่อได้เลย ครั้นต่อมาจิตของท่านก็ตกว่าง จิตว่างนี้ท่านว่ายังไม่ใช่นิพพานดอกนา บางคนอาจจะเข้าใจว่า จิตว่างนี้คือนิพพาน ท่านว่ายังไม่ใช่เวลาผ่านไปแล้วค่อยรู้ ท่านว่าต้องย้อนจิตเข้ามารู้ ตัวผู้รู้ที่ว่าว่างนั้นอีก

แต่จิตของท่านอาจารย์นี้ไม่มีขณะเหมือนครูบาอาจารย์องค์อื่น ๆ เป็นชนิดที่เหี่ยวแห้งไปเลย (จิตชนิดนี้ในตำราก็คงมีบอก) จากนั้นไป ท่านว่ามันไม่เหมือนแต่ก่อน คือมันไม่ติดกับอะไร เหมือนกับทิ้งเมล็ดงาใส่ปลายเข็ม ท่านว่า

มันไม่คิด ซึ่งแต่ก่อนที่ยังมีกิเลสอยู่มันก็รู้ มันเหมือนหมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้วที่จะละ จะบำเพ็ญ จะไม่ให้รู้ได้อย่างไร ท่านว่ามันรู้ มันเหมือนหมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว

บางคนอาจจะเข้าใจว่า ครูบาอาจารย์ว่าท่านหมดกิเลสแล้ว ทำไมจึงดุและดุเก่งด้วย ท่านว่าอันนั้นมันเป็นพลังของธรรม มันไม่ใช่กิเลส เราเคยเป็นมาเรารู้ท่านว่า พวกเรานี้จิตยังไม่เป็นธรรม มันมีแต่พลังของกิเลส เมื่อเห็นท่านแสดงอาการอย่างนั้น ก็เข้าใจว่าจะเหมือนกันกับเรา ท่านว่าถ้าอยากรู้ให้ปฏิบัติ เมื่อจิตถึงที่สุด หมดความสงสัยในตัวแล้ว จะรู้เอง

หนังสืออนุสรณ์งานฉลองเจดีย์
พิพิธภัณฑ์ ท่านพระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร (หน้า ๒๗, ๓๓)

พระหลวงปู่ผาง ปริปุณโณ

(วัดประสิทธิธรรม จ.อุดรธานี)

เป็นศิษย์สายพระหลวงปู่มั่น การปฏิบัติธรรมกรรมฐานของท่าน ล้วนได้ติดตามครูบาอาจารย์องค์สำคัญ ๆ โดยมีพระหลวงปู่มั่น, พระหลวงปู่พรหม, พระหลวงปู่แหวน, พระหลวงปู่ฝั้น, พระหลวงปู่ชอบ, พระหลวงปู่ขาว, พระหลวงปู่ตื้อ, พระหลวงปู่เทสก์, พระหลวงปู่คำดี และพระหลวงตามหาบัว ท่านได้ท่องเที่ยวธุดงค์ไปทั่วประเทศไทย เป็นผู้ไม่หวั่นไหวในสุขและทุกข์ เป็นผู้นอบน้อมถ่อมตน เข้าหาสำนักครูบาอาจารย์เสมอ เป็นผู้มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย เมื่อท่านละสังขาร อัฐิท่านได้กลายเป็นพระธาตุ

จากหนังสือ "พระธุตังคเจดีย์" หน้า ๒๑๑

พระหลวงปู่หล้า เขมปตฺโต

(วัดภูจ้อก้อ จ.มุกดาหาร)

"การวิเวกคนเดียวไม่เกี่ยวกับหมู่ มันกลายเป็นอู่ของการพิจารณาธรรมะ รสชาติจิตใจและธรรมที่เพิ่มพูนขึ้น จิตใจย่อมโอนเอนไป อ่อนโยนไป โน้มน้าวไป สังเวชไป ในทางเพื่อหลุดพ้นในสงสาร..."

"แล้วตั้งใจภาวนา พร้อมกับขาปีนภูเขา บางแห่งก้าวได้ทีละคืบ บางแห่งก้าวได้ทีละกว่าคืบ บางแห่งก้าวได้ทีละศอก ผินหน้าลงทางที่ปีนเขามา เอาส้นสองส้นยันที่เป็นหลุม หนีบกลดไว้กับรักแร้..."

มีครั้งหนึ่งท่านถ่ายเป็นเลือดออกวันละ ๓๐ ครั้งเป็นแท่ง ๆ ออก ขณะนั้นท่านนอนตะแคงข้างขวา.. จะดูตัวเองตายตามสมมติ เราจะสิ้นลมหายใจพร้อมกับเวลาออกหรือเข้า เราจะจับดูที่นี้ เวลาเราจะสิ้นลม เวลาเราสิ้นชีวิตนั่น เราจะสิ้นพร้อมกับลมเข้าหรือลมออก เราจะดูเราตายที่นี้.. จ้องอยู่ที่ลมมากระทบ.. บริกรรมพร้อม..ประมาณ ๑๕ นาที เหาะทะลุขึ้นกุฏิของตน ขึ้นถึงเมฆนอนขวางอากาศอยู่ได้ตอบตนว่า นี่..จึงเป็นสมาธิแท้ นี่แหละเป็นสมาธิ นานสักเท่าใดไม่ทราบ จิตก็เลยถอนออกมา พอจิตถอนออกมาก็เลยเห็นลมเข้าออกอยู่ตามธรรมชาติเบา ๆ ที่สุด .. โรคอันนั้นก็เลยหาย ก็เลยไม่ได้เป็นอีก ...

อำนาจมรรคสามัคคี มรรคสามัคคีกับศีล สมาธิ ปัญญา รวมพลกัน ในขณะเดียวกัน ไม่มีอันใดก่อน ไม่มีอันใดหลัง ไม่ติดอยู่ในจิต ไม่ติดอยู่ในธรรม ไม่ติดอยู่ในผู้รู้นั้น เพราะรู้เท่าจิต รู้เท่าธรรม รู้เท่าผู้รู้ โดยแท้จริงแล้ว จิตก็ดี ธรรมก็ดี ผู้รู้ก็ดี จึงไม่มีพิษ ไม่เป็นปัจจัยส่งต่ออะไร ๆ ให้เป็นไปในอนันตรเหตุ อนันตรผล อันเป็นสหชาติให้วนเวียนในสังสารวัฏ อวิชชาตัวโง่ ๆ หลง ๆ ถูกทำลายไปด้วยมรรคปัญญาญาณอันถ่องแท้ เป็นมหาสัมมาวิมุตติ เป็นมหาสัมมาญาณสามัคคีกลมเกลียวดึงดูดกันทันเวลาในขณะเดียว โดยมิได้ส่งส่ายร้องเรียกหาชนะสงครามโลกหลงด้านภายใน

ที่เคยดองขันธสันดานมา ไม่มีประตู ไม่มีเวลาจะขบถคืนได้ เรียกว่าชนะสงคราม อวิชชาก็ได้ ไม่ผิดสังขาร วิญญาณ นามรูป อายตนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพ ชาติ ชรา มรณะ โสกะปริเทวะทุกขะ โทมนัสอุปายาส ไม่ต้องกล่าวพรรณนาเรียง แบบไปก็ได้ไม่ต้องสาวกลับ เป็นอนุโลมเป็นปฏิโลมก็ได้ เพราะตัดในระหว่าง ไหน ๆ ขาดแล้ว ใช้ได้ทั้งนั้นแหละ เพราะเหตุว่าเป็นเชือกเส้นเดียวกัน เป็นบ่วงอัน เดียวกัน เป็นลูกโซ่อันเดียวกันที่เกี่ยวข้องติดโยงกันเป็นวงกลม ตัดขาดที่ไหน ใช้ได้ ทั้งนั้น แก้ได้ทั้งนั้น หลุดไปได้ทั้งนั้น พ้นไปได้ทั้งนั้น ไม่สงสัย

หนังสือ "เขมปัตตเจติยานุสรณ์" (หน้า๔๑. หน้า๑๑๑)

พระหลวงปู่ศรี มหาวีโร

วัดประชาคมวนาราม (ป่ากุง)
อ.ศรีสมเด็จ จ.ร้อยเอ็ด

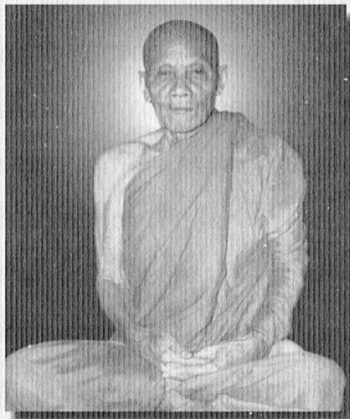
"นี่แหละขั้นวรจิต จิตกล้าหาญแล้วพูดคุยกัน ได้เลย สติตามจิตทันแล้ว จิต มันจะพูดโพล่งออกมาทันที ด่าอย่างไรมันก็รู้ บางทีมันก็เถียงเอา เถียงก็ไล่เบี้ยจน มันยอม"

"ก่อนจะส่งอารมณ์หรือความรู้สึกใด ๆ เข้าไปสู่จิต ควรพิจารณาให้รอบ คอบ สิ่งใดไม่ควรผ่านเข้าไปหาจิต ท่านไม่ให้ผ่าน หรือถ้าบังเอิญผ่านเข้าไปแล้ว ท่านก็ปล่อยให้มันผ่านไปทางอื่นเลย ไม่ให้มันเข้าไปถึงจิต นี่แหละ ท่านให้รักษา จิตใจถึงขนาดนี้"

"หากเรามีสติระลึกอยู่ตลอดเวลา อารมณ์นั้นมันก็ผ่านไป ๆ อยู่ตลอด เวลา สิ่งใดควรบำเพ็ญให้เกิดมี เราก็เร่งเอามาสอนเอามาแนะนำจิตใจของเรา นี่ถ้า เราฉลาดถึงเพียงนั้นก็สบาย"

"ไตรลักษณ์ คือ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่ใช่ตัวตน ไตรลักษณ์นี้ จะซักฟอกความรู้ความเห็นที่นักค้นคว้าไปรู้ไปเห็นมา ภายนอกและภายในให้ขาวสะอาด เป็นเหตุให้มลทิน คือ อุปทานหลุดลอยออกจากจิต"

พระหลวงปู่บัว สิริปุณโณ

(วัดป่าหนองแซง อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี)

ท่านเร่งความเพียรอย่างหนัก อดข้าว อดนอน นั่งสมาธิตลอดรุ่ง จิตรวมลง ๓ พัก พักที่ ๑ วางลม พักที่ ๒ วางเวทนา พักที่ ๓ วางกาย จนถึงฐานอัปปนาสมาธิอันแน่นแฟ้น นานจนล่วงมาถึงเที่ยงคืน เมื่อจิตถอนขึ้นมาแล้ว มันจะถอนก็กำหนดไว้ มันจะรวมลงอีก ก็กำหนดไว้อยู่ในระหว่าง ๓ สมาธิ คือ ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ และอัปปนาสมาธิ ทีนี้ท่านกำหนดอยู่พอควรแล้ว ก็ออกเดินวิปัสสนา พิจารณาเกิดทุกข์ แก่ทุกข์ เจ็บทุกข์ ตายทุกข์ ตายพรึ่บ...ตายลงเลย พอตายพรึ่บลงแล้ว โอ้หนอ ...อนิจจา ร่างกายมันตาย อะไรที่ว่าเป็นเขาเป็นเรา ก็หมดทุกอย่าง พอเพ่งไปมันก็พองขึ้น เปื่อยเน่า พอมรณะเกิดขึ้นก่อน อสุภเกิดขึ้นที่สอง ก็เพ่งได้มรณะ อสุภ ทีนี้อะไรเป็นเขาเป็นเรา ก็ไม่มี ปัญญาของท่านก็น้อมเข้าหาผู้รู้ คือ ใจสอน แล้วท่านก็เลยถอนด้วยปัญญา ตัดสังโยชน์ห้า (สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส กามราคะ และพยาบาท) ขาดออกจากใจ ได้บรรลุอนาคามีผล ในคืนนั้น

จากหนังสือ "80 ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร" (หน้า ๘๖)

ในกาลต่อมา พระหลวงตามหาบัว ได้ช่วยแก้ปัญหาธรรมให้กับหลวงปู่บัว ที่วัดบ้านชุมพล ท่านให้หลวงปู่บัวเล่ามาตั้งแต่เริ่มปฏิบัติทีแรกจนกระทั่งปัจจุบัน "อย่าปิดบัง เล่ามาโดยลำดับ เอ้า ผมจะฟังให้ตลอดวันนี้ ผมไม่ได้สนิทใจนักกับหลวงพ่อนะ ผมพูดตรง ๆ นะ"

จากนั้น หลวงพ่อบัวท่านก็เล่ามาโดยลำดับ ๆ ๆ จนถึงจุดปัจจุบัน พอถึงจุดนี้ หลวงตาบอกทันทีว่า "เอ้า เล่าไปซี" ตอบว่า "พอ" หลวงตาบอกอีก "เล่าไปซี" ตอบว่า "หมดเท่านี้" หลวงตาเลยถามว่า "แล้วความเข้าใจว่ายังไง ?" ตอบ "หมดเท่านี้" ท่านถามอีกว่า "แล้วความเข้าใจว่ายังไงละ? เอ้า ว่าซี" "เข้าใจว่าสิ้นแล้ว" ท่านถามต่อว่า "แล้วเป็นอย่างนี้มานานเท่าไรแล้ว ?" "เป็นมาได้ 10 กว่าปีแล้ว"

จากนั้น หลวงตาท่านก็เริ่มอธิบายในจุดที่ละเอียดให้ฟัง "เอ้า ทีนี้ ให้พิจารณาอย่างนั้น ๆ นั้นนะ เอาเลย ต่อจากนั้นให้เลย จับให้ดีนะ... อธิบายให้ฟังเต็มที่แล้ว วันนี้ไม่ต้องไปสวดมนต์ ไม่ต้องไปในงานนู้น ให้ภาวนาเอาให้มันได้วันนี้ รู้วันนี้ละ มันเข้าวงแคบแล้วนี่นา"

พอพูดกันจบเรียบร้อยแล้วท่านกล่าวต่อว่า "ไป ลงไป เริ่มภาวนาตั้งแต่บัดนี้ไปนะ ทำยังงั้นล่ะ" การอธิบายกันในคราวนั้นใช้เวลานานพอสมควร เมื่อจบการอธิบาย จากนั้นหลวงพ่อบัวท่านก็กลับกุฏิไปภาวนา ส่วนหลวงตาไปสวดมนต์ที่ศาลา เมื่อถึงตอนเช้า ขณะที่หลวงตากำลังนั่งภาวนาอยู่ ยังไม่ทันออกจากที่ภาวนาเลย ก็มีเสียงกุ๊บกั๊บ ๆ ดังขึ้นในเวลาใกล้สว่างของวันใหม่ หลวงตาถามขึ้นทันทีว่า "ใครนี่ ?" ตอบ "ผมครับ" ถาม "หลวงพ่อบัวเหรอ ?" ตอบ "ใช่ครับ" หลวงตาบอก "เออ ขึ้นมา ๆ" จากนั้นหลวงพ่อบัวท่านก็เล่าถึง การภาวนาในคืนนั้นให้ฟังว่า "จับอุบายท่านอาจารย์ เข้าปุ๊บเลย...เพราะแต่ก่อนมันไม่รู้เนี่ย ได้แต่เฝ้ากันอยู่นั้นเสีย แสดงว่าสำเร็จเสร็จสิ้น ก็อยู่งั้นเสีย พอมาถึงที่นั่น แล้วก็เอาอุบายท่านอาจารย์เข้าใส่ปุ๊บ ๆ โห ไม่นานเลย ปรากฏเหมือนกับ... คานกุฏิขาดยุบลงทันที เหมือนกับว่าก้นกระแทกดิน แต่ไม่เจ็บ เหมือนกับคานกุฏิขาดลง ตูมลงพื้นเลย ฮึบทีเดียวเลย

แต่จิตมันก็ไม่กังวลนะ เพราะมันไม่รู้สึกเจ็บ ปวดอะไรนี่ ในขณะนั้นพอพึบลงไปนั่น ทีเดียวเท่านั้น นิ่ง...พอมันหายจากขณะนั้นแล้ว จิตก็รู้ตัว ออกมาข้างนอก มาก็มารู้ว่า "ฮื้อ ว่าคานกุฏิถ้าขาดแล้ว มันก็ลงกันทั้งพื้นนี้ ลงไปถึงดินนั่น ทำไมมันถึงดี ๆ อยู่นี่" มันก็รู้กันทันทีนะว่า "โห นี่มันคานอวิชชาขาด" โอ้โห เวลานั้น มันพูดไม่ถูกเลย...พอขณะนั้น ทำงานกันไปเสร็จสิ้นไปแล้ว ทีนี้มันเหมือนกับว่าเป็นคนละโลกเลยเชียว ผมเลยไม่นอนทั้งคืน เมื่อคืนนี้..." หลวงพ่อบัวกล่าวกับหลวงตาอย่างซาบซึ้งจับจิตจับใจว่า "...ผมกราบท่านอาจารย์ทั้งคืนเลย มันไม่ทราบเป็นยังไง มันกราบพระพุทธเจ้า กราบพระธรรม กราบพระสงฆ์ กราบท่านอาจารย์ตลอดคืนเลย ผมไม่นอนจนกระทั่งเดี๋ยวนี้นะ โอ้ มันอะไร เหมือนกับถ้าพูดภาษาพระพุทธเจ้าว่าเสวยวิมุตติสุข มันอะไรพูดไม่ถูก อัศจรรย์ครูบาอาจารย์พระธรรม เห็นคุณค่าของท่านอาจารย์ ฮู้ย เห็นจริง ๆ เด่นจริง ๆ ถ้าไม่ใช่ท่านเราจมไปแล้ว ไม่ไปถึงไหนแล้ว เดชะจริง ๆ กราบ... กราบอยู่อย่างนั้น..."

ตอนหลังหลวงตาท่านเคยปรารภถึงเรื่องนี้ว่า นับแต่นั้นมาก็ไม่ได้พูดคุยอะไรกับหลวงพ่อบัว วัดป่าหนองแซง กันอีกเลย จนกระทั่งหลวงพ่อบัวท่านมรณภาพไป ท่านเคยบอกเหตุผลเหมือนกันว่า ถึงจุดนี้แล้วไม่จำเป็นต้องมีอะไรเพิ่มเติมให้เป็นประโยชน์อีกแล้ว เพราะมันพออยู่ในตัวแล้ว หมดปัญหาแล้ว ไม่จำเป็นต้องเอาอะไรมาพูดอีกแล้ว

ที่มา : www.dhammajak.net

พระหลวงปู่ผาง จิตตคุตโต

(วัดอุดมคงคาคีรีเขต
อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น)

ท่านเดินหลงทางอยู่กลางป่าหลายวัน ค่ำไหนนอนนั่น ข้าวก็ไม่ได้ฉัน ต้องเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เหนื่อยก็เหนื่อยแต่กาย แต่ใจไม่เคยเหนื่อยหน่ายย่อท้อ ตั้งใจมุ่งมั่นว่าจะไปแล้วต้องไปให้ถึง ทำอะไรต้องทำให้สำเร็จ แม้จะยากลำบากขนาดไหนก็ตาม พอหลายวันเข้าน้ำในกาก็หมด เดินแวะขึ้นลงป่าหุบเขา ตรงไหนที่คิดว่าพอจะมีน้ำสักหยดก็ไม่มี ล้าก็ล้า เหนื่อยก็เหนื่อย หิวน้ำก็หิว ฉันน้ำปัสสาวะตัวเองนี่แหละ ท่านจึงฉันน้ำปัสสาวะ ฉันไปฉันมาน้ำปัสสาวะก็ไม่มีให้ฉัน ร่างกายขาดน้ำ ท่านต้องอดทนต่อทุกขเวทนาอย่างมาก ทั้งเหนื่อยทั้งเพลีย ไหนจะต้องแบกบาตรสะพายกลด ถือกาเปล่า ๆ ร่างกายยามนี้ ถือหรือแบกอะไรมันช่างหนักไปหมด ตายแน่ ๆ ตายอยู่กลางป่านี้แน่ ๆ เราทอดอาลัยตายอยากตายก็ตาย จะตายทั้งทีก็อย่าให้ร่างกายเน่าเสียเปล่า ปักกลดนั่งภาวนากลางทางเสือทางช้างป่าผ่านนี่แหละ พลบค่ำ เลือกได้ที่เหมาะ ๆ แห่งหนึ่ง จึงได้ปักกลดพักภาวนา คราวนี้เป็นคราวที่เราจนตรอกจนมุมแล้ว หลงทางอยู่กลางป่ากลางดงคนเดียว ไม่มีใครช่วย คงต้องเอาชีวิตมาทิ้งที่นี่แน่ ๆ เอาละ ตายก็ตาย นั่งภาวนาสละตายอยู่นี่แหละ พอคิดได้ดังนั้น จึงภาวนา ตาย ๆ ๆ ๆ ๆ ๆ ตั้งมรณานุสติระลึกถึงความตาย เป็นอารมณ์อยู่อย่างนั้น จิตที่สงบแน่วแน่ ตั้งมั่นเป็นสมาธิ ร่างกายหาย

หมด เหลือแต่ผู้รู้ สว่างไสวอยู่อันเดียว สัตว์ชนิดหนึ่งวิ่งชนกลดดัง โครมคราม ๆ ถึงสามครั้งสามหน ปานกลดจะพังให้ได้ ท่านไม่ได้สะดุ้งตกใจกลัวแต่อย่างใด จิตใจกลับองอาจกล้าหาญ พอเปิดมุ้งกลดออกดู มองเห็นเสือโคร่งใหญ่ลายพาดกลอน ยืนจังก้าจ้องหน้ามายังท่าน เหมือนจะกินเลือดกินเนื้อ ห่างออกไปราว ๓-๔ วา ได้ถนัดชัดเจน เพราะเป็นคืนเดือนเพ็ญ จึงคิดว่า ดีล่ะ ไหน ๆ ก็จะถึงที่ตายอยู่แล้ว จะตายทั้งที ร่างกายนี้จะได้ไม่ต้องเน่าเปื่อยผุพังเสียเปล่า ๆ มีผู้มาเก็บซากศพให้ก็ดีแล้ว เราจะเดินไปให้เสือกินพร้อมทั้งบริขารนี่แหละ คิดดังนั้นแล้ว จึงเก็บบริขารทั้งหมด ได้เดินดุ่ม ๆ เข้าไปให้เสือกิน โดยไม่สะทกสะท้านกับความ

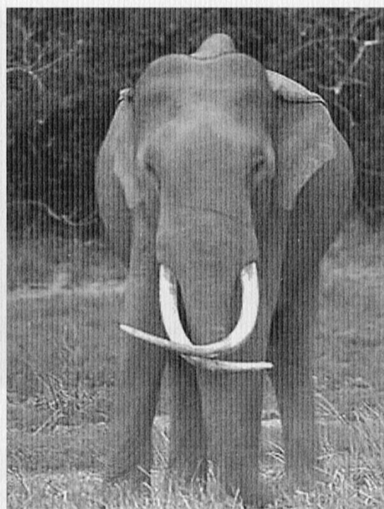
ตาย แต่ประการใด *"ฮีบ(รีบ)มากินมาเฮามาให้กินแล้ว กินให้หมดเด้อ อย่าให้เหลือซาก มันสิเหน่าเหม็นถิ่มซื่อ ๆ"* ทั้งพูดทั้งเดินเข้าไปหาเสือ แปลกแต่จริง พอมันเห็นท่านเดินเข้าไปหา กลับถอยหลังกรูด ๆ หันหลังให้ แล้ววิ่งไปข้างหน้าหน่อยหนึ่ง หันกลับมาจ้องมองท่านอีก ตะกายดินแล้วกระโจน เข้าป่าหนีไป

...ผ่านดงแม่เผด มีฝูงควายใหญ่ ประมาณ ๔๐ กว่าตัว พร้อมกันลุกพรวดพราด ท่าทางไม่ประสงค์ดี สายตาของมันจ้องมองมายังท่าน พร้อมกับวิ่งตะบึงตะบันเข้ามาหา เราจะทำอย่างไรดี เอาละตายเป็นตาย หนีไม่พ้นแล้ว จะทำยังไง เราพึ่งใครไม่ได้แล้ว มีแต่คุณพระพุทธคุณพระธรรม คุณพระอริยสงฆ์เท่านั้นแหละ เสี้ยววินาที ก่อนฝูงควายจะมาถึง

ตัวนั้น เมื่อตั้งสติได้จึงกำหนดแผ่เมตตาจิตอย่างไม่มีประมาณ เจาะจงพุ่งเข้าไปที่ควายฝูงนั้นทันที อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย จงอยู่เป็นสุขเป็นสุข เมื่อเกิดอัศจรรย์ใจนัก โอ... คุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์ ควายทั้งฝูงหยุดชะงักทันที กิริยาอาการที่เป็นศัตรูหรือดุร้ายก่อนหน้านี้ กลับกลายท่าทางเป็นมิตร เหมือนกับว่าท่านเป็นเจ้าของมัน ทำท่าทางสะบัดหูสะบัดหาง เหมือนรู้จักกันและได้เดินนำหน้าหลวงปู่เข้าสู่ หมู่บ้าน ท่านก็เดินตามหลังพวกมันไป...

คืนหนึ่งขณะที่เคลิ้มๆ หลับอยู่นั้น ท่านก็สะดุ้งตื่น เมื่อได้ยินเสียงยวบ ๆ ยาบ ๆ เป็นจังหวะ เสียงดังโป๊ะป๊ะ ๆ เป็นระยะ ๆ ทันใดนั้นเอง ก็รู้สึกเหมือนกับว่ามีตัวอะไรมายืนคร่อมท่าน ทั้งมุ้งกลดก็โย้เย้ไปมาอยู่ ท่านจึงได้รู้ว่าเป็นช้างป่าตัวใหญ่มาก แต่ไม่ตกใจกลัวเลย กลับมีจิตใจเป็นปกติ แผ่เมตตาให้มัน ท่านว่าตัวที่ยืนคร่อมกลดท่านนั้นเป็นช้างสีดอตัวใหญ่มาก มากับโขลงช้างป่าที่มาเที่ยวหากิน...

ท่านตั้งสัจจอธิษฐานว่า จะอดอาหาร ๕๐ วัน หกวันแรก ท่านไม่ฉันอะไรเลย แม้แต่น้ำก็ไม่ฉัน หลังจากนั้นจึงฉันแต่น้ำเปล่าเท่านั้น ตั้งใจปฏิบัติภาวนาอย่างอุกฤษฏ์ เอาเป็นเอาตายเข้าว่า นั่งสมาธิทั้งวัน เดินจงกรมตลอดคืน บางทีก็นั่งสมาธิตลอดคืน สลับกับเดินจงกรมทั้งวัน ทำอยู่อย่างนั้น จนร่างกายอ่อนเพลียมาก เดินไม่ไหวก็ไม่ต้องเดิน ท่านก็ได้แต่นั่งภาวนาเอา ร่างกายท่านซูบผอมมาก เหลือแต่หนังหุ้มกระดูก พออดอาหารมาได้ 45 วัน เมื่อขาดสารอาหาร ไปหล่อเลี้ยงร่างกายมาก ๆ เข้า ท่านก็ไม่สามารถลุกนั่งได้ แต่จิตใจท่านไม่ได้ย่อท้อ กลับมีกำลังเข้มแข็งจิตใจเหมือนจะเหาะจะบิน เพราะมีความปีติสุขเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง มีความอิ่มอกอิ่มใจ ดื่มด่ำอยู่ในรสแห่งพระธรรม ดั่งคำที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า

ธมฺมรโส สพฺพรส ชินาติ รสชาติแห่งธรรมย่อมชนะซึ่งรสทั้งปวง

ดังนี้ ท่านมีความรื่นเริงบันเทิง เบิกบาน มุ่งมั่นอยู่กับอรรถกับธรรม ที่กำลังพินิจพิจารณาอยู่ ยิ่งอดก็ยิ่งได้กำลังใจ ภาวนาสะดวกยิ่งขึ้น จิตสงบเป็นสมาธิได้ง่าย เมื่อพิจารณาทางด้านปัญญา ยิ่งคล่องแคล่ว เมื่อนั่งไม่ได้ท่านก็นอนภาวนาอย่างเดียว ท่านได้กำหนดรู้ทุกขเวทนา กล้าได้อย่างชัดเจน ท่านได้รู้ได้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับตัวท่านเองหลาย ๆ อย่าง ไม่ลุกไปไหน นอนอยู่อย่างนั้นแหละ จนในที่สุดก็ครบ ๕๐ วัน ตามที่ท่านตั้งสัจจะไว้

หลวงปู่คำดี ปภาโส ได้กล่าวยกย่องปฏิปทาหลวงปู่ผางไว้ว่า

"ท่านเป็นพระที่ปฏิบัติจริงจังมาก ปฏิบัติแบบสละชีวิตได้เลย ในคราวที่ท่านไปบำเพ็ญเพียรที่ถ้ำน้ำหนาว จนได้พบวิโมกขธรรม ภายในพรรษา"

หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน ได้กล่าวยกย่องปฏิปทาหลวงปู่ผางไว้ว่า

"ท่านเข้าถึงธรรม ไม่มีวัย ไม่มีเกิด ไม่มีตาย เป็นธรรมล้วน ๆ เป็นธรรมธาตุ ไม่มีคำว่าอดีต อนาคต เหมือนโลกสมมุติทั้งหลายถือกัน"

พระหลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ

(วัดป่าเขาน้อย อ.เมือง จ.บุรีรัมย์)

การปฏิบัติที่ได้มา ไม่ได้เพราะกินดีเพราะนอนสบาย ได้มาเพราะสัจจะมือธิษฐาน การทำความเพียร การเสียสละ เหมือนกับนักมวยแชมป์โลก มันก็ต้องต่อสู้กับสิ่งที่ต้องการ มันต้องยอมเจ็บ ถ้ากลัวเจ็บมันไม่ได้เป็นแชมป์หรอก ตอนอยู่ถ้ำศรีแก้วก็ตั้งใจปฏิบัติพิจารณาอริยสัจ ๔ พอเร่งภาวนามันได้เงื่อนไขมาจนในคืนนั้นสุดท้ายก็จิตมันสงบไปนี้ จนเกิดความรู้สึกในจิตนี่ มันต่อสู้ไปเห็นสัญญากับเวทนา เป็นตัวข้าศึกที่ขัดข้องในเรื่องนิโรธนี่นี้เอง ตัวสำคัญก็เลยต่อสู้กัน เหมือนกับเป็นศัตรูกัน ถ้าไม่กูก็มึง...จนสว่าง จิตไม่เคยเป็นอย่างนั้นมาแต่ก่อนมันก็เป็นแต่มันก็ไม่ถึงสู้กันขนาดหนัก...พอเดิน...มันถอนออกเลยที่นี่ ถอนสัญญากับเวทนามันถอน ทิ้งเหมือนดิ่งลงไปในเหว เหมือนกับเราถอนต้นไม้ที่มันรวมกันแล้วก็ทิ้งพอถอนแล้วมันก็ด่าตัวเองว่า...เรามัน โง่ฉิบหาย... เท่านั้นมันก็ไม่รู้มันสะอื้น...

จากหนังสือ"เจดีย์พิพิธภัณฑ์ พระโพธิธรรมาจารย์เถร

(หลวงปู่สุวัจน์ สุวโจ)" (หน้า ๒๗)

พระหลวงปู่ลี ฐิตธัมโม

(วัดเหวลึก อ.สว่างแดนดิน
จ.สกลนคร)

"คนมีความพยายามแล้วก็ย่อมเอาชนะได้
คือพยายามเหมือนคนปีนเขา เหมือนคนเดินทาง
ถ้าไม่พยายาม เหนื่อยแล้วก็นั่ง ๆ
ทางก็ย่อมไม่เป็นที่สุดของคน ๆ นั้น
ถ้าพยายามแล้ว ภูเขาสูงแค่ใด มันก็สูงอยู่เท่าเดิม
คนเดินไปทีละก้าวสองก้าว ที่มันสูงจรดฟ้านั้น
มันย่อมไม่เหนือจากฝ่าเท้าของผู้ขึ้น
ภูเขาต้องอยู่ใต้ฝ่าเท้าของผู้พยายามอย่างนั้น
นี่เรียกว่า ความเพียร
ความพยายามนี้ย่อมเป็นเหตุ
ให้ถึงที่สิ้นสุดแห่งเจตนารมณ์ของผู้พยายาม"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๖๖)

พระหลวงปู่สนั่น รกฺขิตฺตสีโล

(วัดป่าสุขเกษมนิราศภัย
อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร)

"ผู้เห็นพระนิพพานก็คือ ผู้เห็นจิตนั่นแหละ
ผู้เห็นจิตก็คือ ผู้เห็นพระนิพพาน"

"พุทธบริษัททั้งหลาย อยากจะไปพระนิพพาน ก็ขอให้ละความรักกับความชัง ถ้ารักชังเหล่านั้นมีอยู่ ชังมีอยู่ รักมีอยู่ ก็ขอให้เหมือนกับใบบัวอยู่กับน้ำ น้ำอยู่กับใบบัว ใบบัวไม่ติดน้ำ น้ำก็ไม่ติดใบบัว แต่หากว่าใบบัวจะสวย ดอกบัวจะสวย ก็อาศัยน้ำเหมือนกัน"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๖๗)

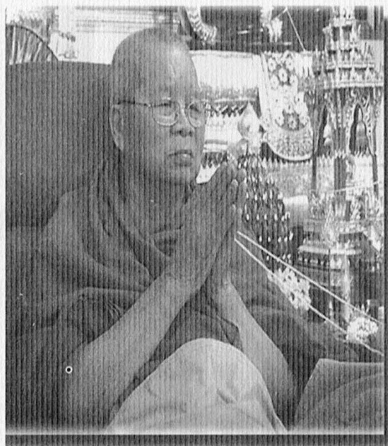

พระหลวงปู่จันทา ถาวโร

(วัดป่าเขาน้อย อ.วังทรายพูน
จ.พิจิตร)

ทุกวันคืน ยืน เดิน นั่ง ทำอยู่อย่างนั้นท่านทำความเพียร ทำถึง ๕ ปี พิจารณา เกิดทุกข์ แก่ทุกข์ เจ็บทุกข์ ตายทุกข์ อนุโลม ปฏิโลม เดินหน้า ถอยหลัง อยู่อย่างนั้น จนถึงสภาพตาย เรามาอยู่กับของตาย ตายแล้วก็เปื่อยเน่า ไม่มีอะไร เหลือแต่ร่างกระดูก ก็เพ่งนานเข้า ๆ ก็เลยหายสาปสูญเป็นระยะ ร่างกระดูกนั้น หมดเข้า ๆ ผลสุดท้ายก็หมดสาปสูญ ว่างพรึ่บ... ไม่มีอะไร จิตเห็นว่าเรามาอยู่กับ ของไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นอนัตตา ของแก่เจ็บตาย สาปสูญ เน่าเปื่อย ไม่มีอะไร หมด เพียงแค่นั้น จิตก็เลยยึดดาบเพชร คือ สติปัญญา ถอนอาสวะ คือ สังโยชน์ ๓ สังโยชน์ ๕ สังโยชน์ ๑๐ ทำลายได้ เมื่อถอนขาดจากใจแล้ว จิตนั้นเปลี่ยนจาก สภาพเดิม สภาพที่มืดมนอนธกาล ไม่รู้เท่าสังขาร ให้เกิดรูปนาม ตามยถากรรม ทำไว้ให้ผล มาเป็นจิตที่มีสภาพมั่นคงถาวร เบิกบานสำราญใจ นั่นแหละจิตก็เลย ตั้งมั่น เชื่อมั่นในคุณแก้วทั้ง ๓ ประการ คือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และเชื่อ มั่นในกรรมดี กรรมชั่ว ไม่หวั่นไหว

จากหนังสือ "๘๐ ปี หลวงปู่จันทา ถาวโร" (หน้า ๑๑๓)

พระหลวงปู่อ่ำ ธมฺมกาโม

(วัดสันติวรญาณ บ้านรังชะนาง อ.วังโป่ง จ.เพชรบูรณ์)

ท่านเป็นศิษย์พระหลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ โดยท่านได้เข้าไปกราบถวายตัว ขอศึกษาปฏิบัติธรรม ที่วัดป่าหนองผือ จ.สกลนคร พบพระหลวงปู่มั่นที่วัดหนองผือ ตอนท่านกำลังกวาดตาดอยู่ ท่านเมตตาบอก *"ถ้าจะอยู่ด้วยกัน ให้ไปขอนิสัยเด้อ"* หลวงปู่อ่ำดีใจมาก น้อมรับคำซาบซึ้งใจในความเมตตาของครูบาอาจารย์ ตอนเย็นท่านได้เข้าไปกราบขอนิสัยที่กุฏิพระหลวงปู่มั่น

โอวาทธรรมที่พระหลวงปู่มั่น เน้นสอนท่านคือเรื่องคตาสติ คือ การม้างกาย ท่านสอนให้ภาวนา *"อัฐิ อัฐิ ๆ"* เป็นคำบริกรรมกำกับจิต ไม่นานก็ปรากฏอุคหนิมิต เห็นกระดูกสันหลังของตนเอง หลวงปู่ฝึกจนชำนาญในการม้างกาย (ทำลายรื้อร่างกาย แยกออกเป็นส่วน ๆ) สามารถกำหนดกระดูกได้ทุกชิ้น ทุกอัน ตลอดเวลา เห็นกระดูกแล้วทำลาย ให้เป็นดิน กำหนดคืนมาอีกทำลายอีก เอาจนให้เบื่อหน่ายคลายกำหนัด

ต่อมาท่านกราบขออนุญาตออกธุดงค์ทั่วภาคอีสานและพักศึกษาธรรมกับพระหลวงปู่พรหม จิรปุญโญ และพระหลวงปู่ขาว อนาลโย โดยพระหลวงปู่ขาวบอกท่าน การปฏิบัติ *"ให้เอาจริงอย่างเดียว ทำให้มาก ให้คบกัลยาณมิตร คือ*

มิตรที่ดี มีศีลธรรม อย่าอยู่คนเดียว เราเป็นสงฆ์สาวก เราไม่ใช่พระปัจเจก ต้องอยู่ร่วมกับครูบาอาจารย์ อย่าอยู่ลำพังคนเดียว ไม่ต้องไปคบสมาคมผู้มีชื่อเสียง ให้คบกัลยาณมิตรมิตรที่ดีมีศีลธรรม"

พระหลวงปู่อ่ำ จะเน้นสอนเรื่องการปฏิบัติภาวนาตามแนวทางพระหลวงปู่มั่นทุกประการ ท่านจะสอนเสมอว่า "จริตของแต่ละคนไม่เหมือนกัน มีมากบ้าง น้อยบ้างต่างกัน เป็นเรื่องของสัตว์โลกที่เกิดมา ได้สร้างความดีไว้ที่ต่างกัน ทุกคนจึงต้องเป็นตามกรรมนั้น ๆ จริตของคนเราที่เกิดมาในโลก มี 6 ประการ คือ *ราคจริต* เป็นผู้ที่รักสวยรักงาม เป็นเจ้าเรือน *โทสจริต* เป็นผู้มักโกรธง่าย ผูกโกรธ ไว้เป็นเจ้าเรือน *โมหจริต* เป็นผู้หลงงมงาย มืดมน *วิตกจริต* เป็นผู้ไม่แน่นอน ตกลงใจไม่ได้ *ศรัทธาจริต* เป็นผู้มักเชื่อง่าย ถือมงคลตื่นข่าว และ*พุทธิจริต* เป็นผู้ใช้ปัญญาตรึกตรองมาก จริตทั้ง 6 ประการ เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องรู้และหมั่นพิจารณาเนืองๆ ว่า ตนนั้นตกอยู่ในจริตข้อใด หรือจริตข้อใดเป็นเจ้าเรือน เมื่อรู้แล้ว จงกำหนดจิตของตน ให้แน่วแน่ ละจริตนั้น ๆ เสีย ทำบ่อย ๆ จนจิตสงบ เยือกเย็น ได้ชื่อว่าเป็นผู้ ละกิเลส ตัณหา อุปาทาน ที่เกิดขึ้นได้"

ที่มา : www.dhamajak.net

พระหลวงปู่สีทน สีลธโน

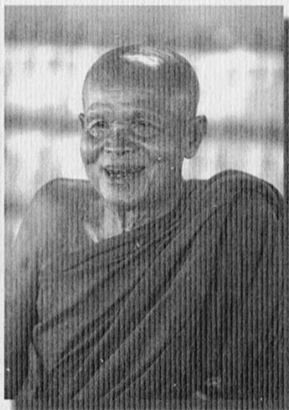
(วัดถ้ำผาปู่ อ.เมือง จ.เลย)

"หากว่าเห็นกรรมฐาน ๕ เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
เห็นธาตุ ๔ เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา
เห็นเวทนา ๓ เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาแล้ว
ของทุกอย่างก็เหมือนกันแล้ว สักว่าสมมุติกันเฉย ๆ
นั่นแหละตกกระแส โอ... เป็นอย่างนี้หนอศาสนา"

"ตายเป็นตายซิ ยอมตายเสียก่อน จึงค่อยเกิดมรรคเกิดผล
ถ้ายังห่วงล้มห่วงตายอยู่แล้ว เป็นไปไม่ได้มรรคผล"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๗๑)

พระหลวงปู่บุญมี ปริปุณโณ

(วัดป่าบ้านนาคูณ อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี)

พระหลวงตามหาบัวเทศน์เนื่องในโอกาสไปเยี่ยมศพหลวงปู่เพียร วิริโย ณ วัดป่าหนองกอง อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ท่านเพียรอายุ ๘๒ เหรอ ท่านเพียร-ท่านบุญมี ที่ติดสอยห้อยตามเรามาแต่ต้นเลย เราล่ะเป็นคนไล่ออกมานี่ มันควรจะเป็นพ่อตาแม่ยายได้แล้ว เราว่าอย่างนั้น แล้วเป็นลูกเขยใหม่อยู่อย่างไร ไปเลยไล่มา ท่านเพียรมาทางนี้ ท่านบุญมีก็มาด้วยกัน อยู่กับเราร่วม ๓๐ ปี ท่านเพียร-**ท่านบุญมี** เรียบร้อยเหมือนกันหมด ไม่มีด่างพร้อย เรียบร้อยการปฏิบัติของท่าน ท่านเพียรกับ**ท่านบุญมี** ท่านปฏิบัติเอาจริงเอาจัง เหมือนกัน ......

ที่มา www.luangta.com

พระหลวงปู่เพียร วิริโย

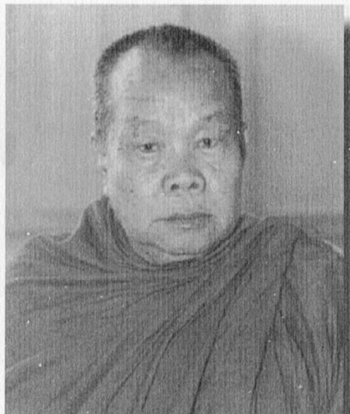
(วัดป่าหนองกอง อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี)

จำพรรษาอยู่ที่วัดถ้ำกองเพล อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี ราวพ.ศ. ๒๕๐๖ สมัยนั้นรถก็ยังไม่ค่อยมีมาก ผู้คนก็ยังไม่ค่อยรู้จัก ทางรถก็ไม่มี จะออกไปไหนก็ต้องเดินเอา คนจะมาจังหันก็ไม่มี เวลาจังหัน ช้อนตักอาหารก็ไม่มี มันขาดแคลนสมัยนั้น และอยู่ที่นี่ก็ต้องอาศัยแม่ชีนั่นล่ะทำอาหารให้ฉัน แกงผักหวาน แกงขี้เหล็ก อดอยากปากแห้งนะอยู่ที่นี่ จนผมเองเบื่อผักหวานมาถึงทุกวันนี้ อยู่ที่นี่ตอนเย็นพอทำข้อวัตรเสร็จแล้ว ก็เดินขึ้นไปบนภูเขาโน่น พาโยมไปหาเก็บผักหวานมาให้แม่ชี เขาก็ทั้งแกงทั้งนึ่งนั่นล่ะ ทำอยู่อย่างนั้น อยู่ที่นี่ บางช่วงภาวนา

ตอนเย็นพอทำข้อวัตรเสร็จแล้ว ก็เดินขึ้นไปบนภูเขาโน่น พาโยมไปหาเก็บผักหวานมาให้แม่ชี เขาก็ทั้งแกงทั้งนึ่งนั่นล่ะ ทำอยู่อย่างนั้น อยู่ที่นี่ บางช่วงภาวนามันมีแต่เสื่อมกับเจริญตลอดพรรษา มันจะเจริญขึ้นได้ 5-6 วัน แล้วก็เสื่อมหมดเอาอีกเจริญอีก เสื่อมอีก 5-6 วัน แต่ผมก็ไม่ได้กราบเรียนพ่อแม่ครูอาจารย์ (หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน) ว่าเราจะเอายังไง แก้ยังไงกับมัน ตอนนั้นยังไม่รู้จักอะไร ได้ยินแต่พ่อแม่ครูอาจารย์ท่านพูดว่า เจริญขึ้นแล้วเสื่อม ๆ พอดีมันมาถูกกับตัวเรานะ นั่งภาวนาอยู่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เหาะมา จิตสงบนะ ถ้าจิตไม่สงบก็ไม่ได้เห็นหรอก เหาะมา กราบ โอ๊ย... กราบอ่อนน้อม กราบงามนะ แต่พอจิตถอนแล้วมันไม่ใช่ซะ มันอยู่เฉย ๆ ไม่ได้กราบหรอก พอออกพรรษาเลยได้ไปพักอยู่กับหลวงปู่ฝั้น(อาจาโร) ที่บ้านบะทอง แต่ไปรับบิณฑบาตอยู่ที่บ้านนาหัวช้างโน่น อำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร ตอนอยู่กับหลวงปู่ฝั้นก็ภาวนาดีแต่ก็ไม่ได้จำพรรษาอยู่กับท่าน ไม่รู้เป็นยังไง ผมเองเหมือนผีบ้านะ ตัวผมนี่คิดย้อนคืนกลับไปแล้วก็อดเสียดายอยู่นะ ตอนอยู่กับท่านที่นี่ ภาวนาไปจิตสงบถึง ๓ ครั้ง จิตรวมครั้งแรกแล้วก็ถอน เหตุที่ถอนเพราะเณรง่วง นอนนั่งหลับสัปหงกตะครุบกบ ผมเริ่มนั่งใหม่อีก จิตก็รวมอีก เณรก็นั่งหลับสัปหงกตะครุบกบอีก จิตผมก็ถอนอีก นึกรำคาญเณร แล้วก็เริ่มนั่งใหม่อีกเป็นครั้งที่ ๓ จิตก็สงบอีก อยู่กับหลวงปู่ฝั้น ท่านพานั่งภาวนา เพราะถ้าไม่พานั่งภาวนา พระ-เณร ก็ไม่ทำ อยู่ที่นั่นทางจงกรมก็ไม่มี ท่านพาทำเพื่อดึงหมู่เพื่อนเฉย ๆ ตอนจิตรวมนั้น ครั้งแรกนิมิตเห็นใบไม้แห้งแล้วปลิวขึ้น จิตรวมครั้งที่ ๒ นี้ เห็นข้าวสารไหลลงมาลิดๆ ๆ ๆ เสียดายนะ เสียดาย จิตรวมครั้งที่ ๓ นี่ เงียบหายไปเลย ไม่มีตัวไม่มีตน กายไม่มี เวทนา สัญญา สังขาร ไม่มี มีแต่ว่าความรู้ มีแต่รู้ว่าไม่มี... อยู่กับท่านก็ดีนะ ท่านก็รู้ว่าเราเป็นยังไง หลวงปู่ฝั้น แต่เราเป็นผีบ้า มันอยากไปโน่น อยากไปถ้ำเจ้าภูข้า ไม่รู้ว่าจะไปทำไม...

จากหนังสือ "เสียงธรรม... ย้ำเตือน" (หน้า ๓๖-๓๘)

พระหลวงปู่ลี กุสลธโร

(วัดป่าเกษรศีลคุณ ธรรมเจดีย์ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี)

"เรื่องกิเลสมันยุ่งมันหนาจริง ๆ นะ ไปทำเล่น ๆ ไม่ได้หรอก"

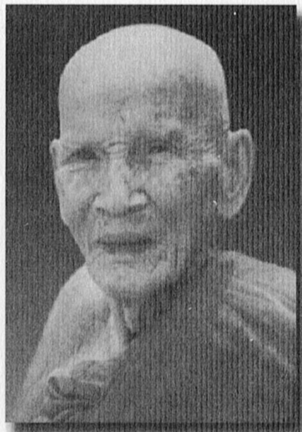
"มัจจุราชมันไล่เข้า ๆ แล้วนะ มันบีบเข้า ๆ อยู่นั่น
คนเรานี้ก็เท่านั้น เกิดแล้วตายตายแล้วเกิด ๆ อยู่อย่างนั้น
มีแต่พระอริยเจ้าทั้งหลาย ท่านไม่มีอุปทาน ความยึดมั่น"

"ถ้าเราเอาไปใคร่ครวญ เอาไปเป็นคติตัวอย่าง
เอาความพากความเพียร ฟังไปก็ไม่เอาไปพิจารณา
ไปกำกับจิตใจของเจ้านั่น มันก็ไม่เกิดผลนะ
มันเอาแต่ความจำ ความจริงมันไม่เกิดกับใจเจ้าของ
มันก็ไม่สิ้นสงสัย เหมือนกันกับเราเดินทางนั่นละ
เราไปเห็นแล้วใครจะมาเถียงคัดค้านไม่ได้ เพราะได้ไปเห็นมาแล้ว ..."

"จิตวิญญาณอันนี้มันอันเดียวกันหมด มันรู้จักดีรู้ชั่วเหมือนกัน
รู้จักบาปรู้จักบุญเหมือนกัน แต่เสวยกรรมของเขานั่นละ
เขาทำมาอย่างนั้นก็เสวยวิบากกรรม
จิตอันเดียวกัน ต่างแต่กายเท่านั้น"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๗๓)

พระหลวงปู่คำตัน ฐิตธมฺโม

(วัดป่าดานศรีสำราญ

อ.พรเจริญ จ.หนองคาย)

"เมื่อเรารู้เหตุก็ดับได้ มีอยู่ในขณะเดียวกัน และย่อมเป็นผู้เสวยสุข ด้วยนามกาย หรือกายนี้ เรียกว่า ตัดสังโยชน์ ๓ ขาด คือ สักกายทิฏฐิ ๑ ๒.วิจิกิจฉา ๓.สีลัพพตปรามาส ละได้"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๗๔)

"เมื่อพระโสดาบันไม่เห็นขันธ์ ๕ ว่าเป็นตน ท่านไม่เห็นตนว่าเป็นขันธ์ ๕ ไม่เห็นขันธ์ทั้ง ๕ มีในตน ไม่เห็นตนมีในขันธ์ ๕ แล้ว ท่านเห็นอะไร ตอบว่า พระโสดาบันท่านเห็นกรรม เห็นกรรมเป็นตน เห็นตนเป็นกรรม เห็นกรรมมีในตน เห็นตนมีในกรรม เห็นกรรมเป็นกิเลส มันแก้ไม่หมด เป็นสังโยชน์ผูกอยู่ พูดง่าย ๆ ท่านเห็นต้นตอของวัฏฏะแล้ว มีแต่พยายามที่จะทำลายมันเท่านั้น"

พระหลวงปู่ทุย ฉนฺทกโร

(วัดป่าดานวิเวก อ.ปากคาด
จ.หนองคาย)

พระหลวงตามหาบัวเทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ... **ติดสมาธิเป็นสมุทัย**

เทศน์วันที่ ๕ ตอนบ่าย พวกคณะครูฟังที่ว่า ครูทั่วประเทศไทยประมาณ ๖ แสนคน แต่เขาให้มาเพียงพอ ประมาณมันจะแออัดยัดเยียด เวลาไปมาในกรุงเทพ รถลำบาก เขาคัดเอามาเพียง ๕๐๐ แล้วรวมทั้งหมดคนฟัง กัณฑ์นี้ ท่านทุยบอกว่า อยากให้พิมพ์ อย่ายุ่งเราก็ว่างี้ ยุ่งอะไร เขาจะพิมพ์ก็พิมพ์ของเขาเอง เราเทศน์แทบตายยังไม่ได้คิดอยากจะไปกุสลา ให้ตายแล้วไม่ต้องไปกุสลา ให้พวกนี้โยนเข้าไฟเลย ถ้ามีไฟ ถ้าไม่มีไฟมีแต่น้ำ โยนลงน้ำเลย ประเภทไม่เอาไหน ท่านบอกว่าเทศน์กัณฑ์นี้เรียกว่าเป็นประโยชน์ทั่วไปหมด ในวงการต่าง ๆ ได้ทั้งนั้น ทั่วกันไปหมดกัณฑ์นี้ ท่านชอบมากท่านว่าท่านทุย เขาเคยพิมพ์มาก่อนแล้วนี่นะ ไม่เห็นบอกกัณฑ์ไหนดีไม่ดีเขาก็พิมพ์กัน

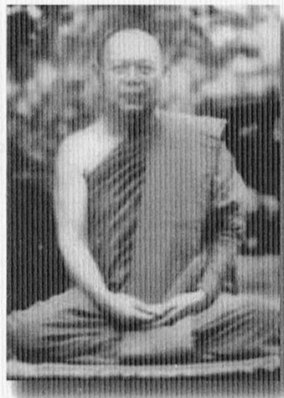
เดี๋ยวนี้หนังสือเรามันจะร้อยกว่าเล่มละมั้ง(ร้อยกว่าครับ) ร้อยกว่าแน่ ๆ แล้วที่พิมพ์นะ นี่ก็เทศน์ทุกวัน แล้วสุดท้ายมันก็จะไปเป็นหนังสือจนได้นี่นะ ออกอินเตอร์เน็ต ๆ นั่นซี อินเตอร์เน็ตนี้ออกทั่วไปเวลานี้ ในกรุงเทพ ที่ไหนมีอยู่ทั่วไปแล้วอินเตอร์เน็ต แล้วใครก็ถอด ๆ ใครอยากพิมพ์ก็พิมพ์ล่ะซี เดี๋ยวนี้

อินเตอร์เน็ตแพร่หลายมากนะ หนังสือที่พิมพ์ก็ร้อยกว่าเล่มแล้ว ส่วนเทปนั้นเรียกว่า มากเหมือนกันนะ คือเทปนี้จะมากกว่าหนังสือ เพราะที่ไม่ได้ถอดก็เยอะ ๆ นะ หมายถึงว่าไม่ได้ถอดออกพิมพ์แจกทั่ว ๆ ไป ที่พิมพ์เป็นเล่มเก็บไว้เราให้เฉพาะผู้จำเป็น ๆ ในธรรมที่เทศน์สอนพระ เป็นธรรมะขั้นสูงนี้มีไม่น้อยนะเทป

ที่อยู่ในวัดป่าบ้านตาดนี้ เรียกว่าคลังเทปแหละนะ ทั่วประเทศไทยกรรมฐานสายหลวงปู่มั่นติดต่อมาทางนี้ ๆ สำนักเหล่านั้นได้หมด ได้จากนี้นะ ได้แบบเงียบ ๆ ตั้งแต่ยังไม่ได้ออกช่วยชาติบ้านเมือง คือเราไม่ได้ออกเปิดเผย แต่เทศน์ธรรมะที่สำคัญ ๆ นั้นในวงกรรมฐานทั่ว ๆ ไปในประเทศไทยได้หมด ไม่ว่าภาคไหนท่านติดต่อมาขอ ส่งไป ๆ อันนี้เป็นประจำมานานแล้ว ไม่ใช่คุยนะ เราพูดจริง ๆ เราอยากให้รู้ชาวพุทธของเรานี้ว่า ธรรมพระพุทธเจ้า อัศจรรย์ขนาดไหน พอดิบพอดีตลอดนะ ธรรมเป็นอย่างนั้น มีเหมือนไม่มี รู้เหมือนไม่รู้

ที่มา www.luangta.com

พระหลวงพ่อแบน ธนากโร

(วัดดอยธรรมเจดีย์ อ.โคกศรีสุพรรณ จ.สกลนคร)

"**บุญ** คือการทำใจของเราให้สบาย ให้มีความสุข ให้สงบ ให้ใส ให้เห็น ให้สว่าง **บุญ** คือการทำใจของเรา ให้สมบูรณ์ขึ้นมาด้วยศีลธรรม สิ่งใดเป็นประโยชน์แก่โลก แก่สังคมโลก อันนั้นเรียกว่าบุญได้ทั้งนั้น เพราะ**บุญ** คือ สิ่งที่สร้างสรรค์ การทำสิ่งที่สร้างสรรค์นั้น จึงเป็นการทำบุญ... "

"พระภาวนาวิสุทธิญาณเถร" หรือ "หลวงพ่อแบน ธนากโร" แห่งวัดดอยธรรมเจดีย์ จ.สกลนคร ท่านเป็นแบบอย่างให้ลูกศิษย์ทุกกิริยาอาการ สอนความถูกต้องตามธรรมทั้งทางตรง ทางอ้อม ประโยชน์สูงสุดใดจะเกิดแก่ลูกศิษย์ญาติโยมผู้เกี่ยวข้อง ท่านจะเป็นผู้นำเหมือนแม่ทัพใหญ่ นำหมู่ชนสู่สนามรบที่แสนทุกข์ จุดหมายคือชัยชนะที่บรมสุข นิพพาน นอกจากองค์ท่านจะเมตตาสงเคราะห์แก่ประชาชนทั่วไปแล้ว ท่านยังได้เมตตาสร้างวัดเพื่อเป็นสำนักปฏิบัติธรรมกรรมฐาน เจริญรอยตามบูรพาจารย์ มีหลวงปู่มั่น ภูริทตฺโตและหลวงปู่กงมา จิรปุญฺโญเป็นอาทิ ให้พระภิกษุ สามเณร ได้มีที่อยู่ศึกษาข้อวัตร ปฏิบัติธรรม เพื่อรักษาป่าไม้ ต้นน้ำลำธาร รักษาสัตว์ป่าและรักษาธรรมชาติเอาไว้ ซึ่งนับวันจะถูกบุคคลต่าง ๆ ทำลายลงไป

ที่มา : www.dharmajourney.net

พระหลวงพ่ออุทัย วัดถ้ำพระบูชา

(วัดถ้ำพระภูวัว อ.เซกา จ.หนองคาย)

พระหลวงตามหาบัวเทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด เมื่อเช้าวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑ **ผู้หาธรรมต้องเห็นธรรม ผู้หาโลกต้องเห็นโลก**

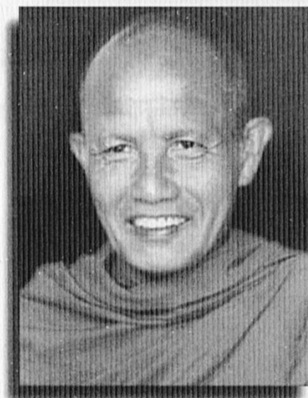
เราไม่ได้ไปวัดภูวัวนานเป็นปีละมั้ง น่าจะปีสองปีแล้วไม่ได้ไป ไกลอยู่นะ จากนี้ไปวัดภูวัว ไกลอยู่แต่ทางดี แม้จะเป็นป่าเป็นเขาก็ยังดีอยู่ พระเวลานี้มีมากแล้ว เพราะเราส่งเสริมพระที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ อย่างภูวัว เป็นสถานที่เหมาะสมมากในการบำเพ็ญเพียรร้อยเปอร์เซ็นต์เลย เหมาะสมร้อยเปอร์เซ็นต์ เป็นอันดับหนึ่งของสถานที่ภาวนา หลายแห่งที่เป็นที่บำเพ็ญได้ดี

วัดภูวัวดั้งเดิมจริง ๆ ท่านอาจารย์ฝั้น ท่านผ่านที่นั่นเฉย ๆ ท่านไปเที่ยวกรรมฐาน ผ่านมาพักอยู่สองสามคืน ชาวบ้านเขามีสองสามหลังคาเรือน ท่านผ่านมาแล้ว ท่านอุทัยก็เลยไปอยู่ ไปอยู่ที่นั่นภาวนาดี ชาวบ้านเขาก็มีสองสามหลังคาเรือนจน ๆ ด้วย ท่านอยู่แล้วท่านสงสารเขา ท่านก็จะไป ทีนี้เขามีความเคารพเลื่อมใสเป็นที่พึ่ง เป็นหัวใจของเขา เขาไม่ยอมให้ไป เรื่องราวเป็นอย่างนั้นนะ สองสามหลังคาเรือน ท่านจะไปสงสารเขา เขาไม่ยอมให้ไป สุดท้ายก็เลยอยู่สืบต่อเนื่องกันมาเรื่อยเป็น ปี ๆ ๆ มา เขาไม่ยอมให้ท่านไป

เราก็ได้ทราบมาเป็นเวลานาน พอดีได้จังหวะเราได้ไปดู แต่ก่อนยังหนุ่มน้อย กำลังวังชาไม่เป็นปัญหาอะไรเลย พอลงรถปั๊บเข้าเลย เที่ยวดูสถานที่เหมาะสม

ตลอดเลย นั่นละเรื่องที่จะมีพระมากขึ้นก็เพราะเหตุนั้น พอไปเห็นเป็นสถานที่เหมาะสม อันดับหนึ่งของสถานที่ภาวนา เราจึงได้ส่งเสียตั้งแต่นั้นมา ก็เปิดโอกาสให้ท่านอุทัย พระองค์ไหนที่ท่านตั้งใจปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เอาบอกให้มาว่าอย่างนั้นเลย เราจะรับเลี้ยงเรื่อยมาเลย ตั้งแต่นั้น จึงได้ส่งอาหารมาเป็นประจำ

ที่มา *www.luangta.com*

พระอาจารย์จันทร์เรียน คุณวโร

(วัดถ้ำสหายธรรมจันทร์นิมิต
อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี)

"อย่าเอาตำราหรือได้ยินได้ฟังมาถาม อย่าเอาความคิดมาถาม
เอาที่มันเป็นอยู่ เราภาวนามันเป็นอย่างนี้ ๆ
พูดตรง ๆ เลย เข้าใจไหม ..."

"เรื่องดีมีเยอะแยะ มันไม่คิดกัน แล้วมาบ่นทุกข์กัน มันโง่จะตายเนี่ย
วันหนึ่ง ๒๔ ชั่วโมง คิดแต่เรื่องทุกข์ ก็ทุกข์สิ
เรื่องดีมีเยอะแยะทำไมไม่คิดล่ะ จะว่ายังไง
วันหนึ่ง ๒๔ ชั่วโมง พุธโธ ๓ คำ
มันไม่ว่าไปว่าอย่างอื่น คิดอย่างอื่น ไม่ให้พูดยังไง ..."

จากหนังสือ *"ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๗๘)*

พระหลวงปู่เฟื่อง โชติโก

พระครูญาณวิศิษฏ์
(วัดธรรมสถิต จ.ระยอง)

"เขาภาวนาเพื่อให้ละ ไม่ใช่ภาวนาเพื่อให้เอา"
"ไปกี่วัดกี่วัด รวมแล้วก็วัดเดียวนั่นแหละ คือ วัดตัวเรา"
"การภาวนา ก็คือการฝึกตาย เพื่อเราจะได้ตายเป็น"
"ใจจะคิดปรุงอะไรก็ปรุงได้ แต่อย่าหลง"
"เมื่อรู้อยู่แล้ว ก็ให้อยู่เหนือรู้"

จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๖๕)

พระหลวงปู่สาย เขมธมฺโม

(วัดป่าพรหมวิหาร อ.โนนสัง
จ.หนองบัวลำภู)

"**ใจ** เป็นหัวหน้าสั่งการใหญ่ กายวาจาเป็นสมุนลูกน้องเฉย ๆ นะ เหตุนั้น เมื่อผู้ใดรักษาจิตใจได้แล้ว บำเพ็ญจิตได้แล้ว คือจิตมีธรรมเป็นธรรมล้วน ๆ แล้ว ไม่กล้าพูดชั่ว ไม่กล้าทำชั่ว ไม่กล้าคิดชั่วเลย เพราะจิตมีธรรมเต็มเปี่ยมแล้ว **จิต** นั่นละเป็นของสำคัญ ตัวจิตนี่แหละเป็นผู้หมุนน่ะ หมุนหันอยู่ตลอดเวลา ไปเกิดภพนั้น ไปเกิดภพนี้ ไปเป็นโน้นไปเป็นนี่ก็ **กรรม** นี่ละ กรรมที่เราสร้างไว้ตามไป เมื่อทำไม่ดีชาตินี้ นั่นละมันส่งไป..." *จากหนังสือ "ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๘๕)*

พระหลวงปู่บุญรอด อธิปุญโญ

(วัดถ้ำไทรทอง อ.ท่าคันโท จ.กาฬสินธุ์)

"๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ก็ย่อลงมาทาง ๘ สาย
(หมายถึง อริยมรรคมี ๘ องค์)
๘ สายก็ย่อลงมาคือ ศีล สมาธิ ปัญญา มหาสติ มหาปัญญา"

"เราต้องผ่านถึงสามบุพพาจารย์ คือพ่อ คือแม่ของเราที่หนึ่ง
สองคือคุณครู สามคือครูบาอาจารย์ที่อยู่วัด
เราจำต้องผ่านถึงสามอาจารย์ ถ้าไม่ผ่านก็เป็นคนโง่"

จากหนังสือ *"ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๘๐)*

พระหลวงพ่อประสิทธิ์ ปุญญมากโร

(วัดป่าหมูใหม่ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่)

"ความดี คือบุญ ความฉลาด คือกุศล"

"ธรรมะของพระพุทธเจ้าที่ไม่ตายนั่นแหละคือธรรมพระพุทธเจ้า
ไม่ได้ตายไปกับร่างกาย เป็นธรรมะที่ยั่งยืนมั่นคงอยู่ในโลก
นั่นแหละ ท่านเรียกว่า ธรรมที่ไม่ตาย
หรือว่าเป็น อมตธรรม อย่างนี้ ก็มีอยู่ในโลกที่เรายังมีชีวิตอยู่..."

จากหนังสือ *"ธรรมพระบูรพาจารย์" (หน้า ๗๗)*

พระอาจารย์เสถียร สมาจาโร

*(วัดวาชูดุ อ.สังขละบุรี
จ.กาญจนบุรี)*

เมื่อบวชใหม่ ๆ จิตใจฟุ้งซ่าน รำคาญ มาก ท่านให้หมู่เพื่อนมัดแขนมัดขาไว้กลางป่า ในท่านั่งสมาธิถึง ๓ วัน ๓ คืน ท่านเล่าว่า เวทนาเกิดขึ้นมาก ท่านจึงกำหนดความตายเป็นอารมณ์ จิตจึงวางเวทนา แม้แต่สังขารก็วาง เหลือแต่ความรู้ที่สว่างอยู่เฉย ๆ ไม่รู้นานเท่าไร จิตจึงถอนออก เมื่อครบ ๓ วันแล้ว หมู่เพื่อน จึงมาแก้มัดออก ตรงฝ่ามือและขาที่ซ้อนกันนั้น มีลักษณะเหมือนไฟไหม้ คราวหนึ่งเป็นไข้อย่างหนัก หนาวสั่น ท่านจึงสั่งให้ชาวบ้านตัดลำไม้ไผ่ มาผูกเป็นแพเล็ก ๆ แค่นั่งคนเดียวแพก็เกือบจะล่มแล้ว ท่านจึงขึ้นไปนั่งบนแพ ปล่อยแพให้ลอยอยู่กลาง หนองน้ำ นั่งภาวนาตากแดดตากฝน ลอยน้ำอยู่ทั้งวันทั้งคืน จนอาการดีขึ้น ท่านว่า *"มันอยากเป็นไข้นี่ ถ้าควบคุมตัวเองไม่ได้ กระดุกกระดิกก็ให้แพล่ม จมน้ำไปเลย"* บางครั้งธุดงค์ไปยังที่ต่าง ๆ ที่เหมาะกับการบำเพ็ญภาวนาอยู่เสมอ ทั้งทางภาคเหนือ ภาคอีสาน ตะวันออก ตะวันตก พม่า เรื่องบริขารของท่าน ๆ จะไม่กระตือรือล้น ท่านมักจะใช้ของขาด ๆ เก่า ๆ เพียงแต่ไม่ผิดพระธรรมวินัยเป็นอันใช้ได้ แม้ใกล้วาระสุดท้ายที่อาพาธอย่างหนักด้วยโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง เวทนาจะกล้าสักเพียงใดก็ตาม ท่านก็ยังคงปฏิบัตินั่งสมาธิบ้างตามกำลัง ไม่ฉันยาแก้ปวด

จากหนังสือ "สมาจาโรรำลึก ที่ระลึกในโอกาสครบรอบ ๒ ปี วันมรณภาพ พระอาจารย์เสถียร สมาจาโร ๕ เมษายน ๒๕๓๘" (หน้า ๑๓๑-๑๓๓)

พระหลวงปู่คำตา ทีปังกโร

(วัดป่าภูคันจ้อง
อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี)

ท่านสอนตัวเองเสมอว่า *"เราบวชตอนแก่ จะต้องทำความเพียรเต็มความสามารถ ไม่ว่าอริยาบทใด ท่านทำความสงบได้ไม่ยาก"* ท่านว่ามันน่าเบื่อหน่ายในสังขาร พอตั้งสติก็ต่อสู้กับกิเลส ไม่อาลัยในชีวิต ทุกข์เราก็ทุกข์มาตั้งแต่เกิด ทุกข์เพราะการภาวนาถึงจะหนักขนาดเราก็ต้องอดทน จะตายก็ขอให้ตายในภาวนา ดีกว่าตายเพราะการทำความชั่ว ปลุกใจตัวเองให้สู้กับกิเลส ตัวพาให้จิตใจอ่อน ท้อแท้ บางครั้งป่วยเป็นไข้มาลาเรีย จับไข้ กำหนดจิตสงบนิ่งไม่มีอะไร มีแต่ความรู้เด่นอยู่

"บวชตอนแก่ ต้องทำความเพียรแข่งกับความตาย ซึ่งไม่รู้วันไหนต้องตายจากโลกนี้" ท่านมีความเด็ดเดี่ยวมากในการทำความเพียร บางคืนนั่งภาวนาจนสว่าง บางคืนเดินจงกรมตลอดคืน *"จิตหมุนตลอดเวลาในการทำความเพียรภาวนา ดูความเคลื่อนไหวของจิต ความคิด ความปรุงแต่ง ในรูป เสียง รส สัมผัส กาย ใจ ตาตัวจริงอยู่ในจิตใจ ไม่ใช่ภายนอก จิตนี้ไม่เคยตาย แตกสลายเพียงธาตุขันธ์ จิตเป็นผู้เวียนว่ายตายเกิด กิเลสมีอยู่ในจิตใจ สติเป็นเครื่องมือสกัดกั้นกิเลส ปัญญาพิจารณาหาเหตุและผล กำหนดดูร่างกาย ปิฎกทั้ง 3 คัมภีร์มีอยู่ในกาย อย่าเหินห่างจากธรรมวินัย อดทนต่อสู้ พระพุทธเจ้าเป็นยอดนักรบ พวกเราเป็นบุตรนักรบ ต้องรบจนเลือดหยดสุดท้าย"*

จากหนังสือ "ทีปังกโรเจติยานุสรณ์" (หน้า ๕,๘,๓๓)

คุณยายกั้ง

พระหลวงตามหาบัว เทศน์อบรมฆราวาส
ณ วัดป่าบ้านตาด เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน
พุทธศักราช ๒๕๔๘ ความว่า...

พูดถึงเรื่องยายกั้ง แกเป็นนิสัยตรงไปตรงมา อาจหาญมากนะ กับพ่อแม่ครูอาจารย์นี้ใส่กันป้าง ๆ เลย ใส่กันเรื่อย ไปหาพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นทีไร พระเณรรุมคอยฟัง แกจะโต้ตอบกับพ่อแม่ครูอาจารย์มั่น เวลาขากลับมาก็เอาละพูดให้ชัดๆ เสียเลย พอเรากลับมาจำพรรษาหนองผือนี้ไปเรียกหลานแกมา ชื่อตาพุด *"ไอ้พุด กูจะบอกมึง กูจะกระซิบ มึงอย่าพูดให้ใครฟังนะ กูจะกระซิบบอกมึง นี่มึงรู้ไหม ว่าพ่อตายพ่อยังนะ นี่ท่านมหาบัวมาจำพรรษาที่นี่แล้วนะ องค์นี้กับญาท่านมั่นเป็นอันเดียวกันนะ ให้มึงรู้เสียนะ ตั้งแต่นี้ต่อไป ให้มึงรู้ให้มึงอุปถัมภ์อุปัฏฐากท่านให้ดีเหมือนหลวงปู่มั่น คุณธรรมอันเดียวกันเลย"* ขึ้นเลย บอกชัดเจน กระซิบหลานนั่นละ ไอ้หลานก็มากระซิบเราอีก นี่ละเราถึงขบขันจะตาย กระซิบหลานมึงอย่าบอกใครนะ ไม่บอกใครแต่ไปบอกหลวงตาบัวเสียเอง หมดท่าเลย

นี่ละเก่งนะนี่ ทางจิตใจเก่ง เรื่องเทวบุตรเทวดามาหาพ่อแม่ครูอาจารย์มั่นแกรู้หมดนะเวลามา เหาะลอยมาเป็นพรรคเป็นพวก ๆ ละเอียดลออต่างกัน ๆ แกถามท่านนะ อันนี้การแต่งเนื้อแต่งตัวเป็นอย่างนี้ ๆ อันนั้นเป็นอย่างนั้น ๆ ฟาดกระทั่งถึงท้าวมหาพรหม เหลืองอร่ามไปหมดเลย "นี้มันอะไรญาท่าน" ท่านก็ค่อยชี้แจงให้ฟังย่อ ๆ ท่านไม่เอามากละ อันนี้พวกเทพอย่างนั้น ชั้นนั้น ๆ ท่านว่า ขึ้นถึงเหลืองอร่ามนั้นท้าวมหาพรหม ท่านไม่ได้พูดมาก แต่ท่านไม่ปฏิเสธนะ ท่านบอกว่า "ท้าวมหาพรหม อือเป็นอย่างนี้นะท้าวมหาพรหม"

นี่ละมาหาท่าน ผ่านมานี่ แกนั่งอยู่ แกดูอยู่ เก่งไหมล่ะยายกั้ง เก่งมากนะ นี่ได้ทราบว่าอัฐิของแกเป็นพระธาตุว่างั้น เราเชื่อว่างั้นเลย ยายกั้งนี้เราเชื่อแล้วแหละ เพราะตอนนั้นแกเดินจงกรมนี้ เอาไม้เท้าเดินอยู่บนกุฏิ เอาไม้เท้าเดินบนกุฏิก็คือ ความเพียรหมุนอยู่ภายใน ต้องเปลี่ยนอิริยาบถให้ แกนั่งอยู่นานไม่ไหว ต้องเดิน เพราะอันนี้หมุนอยู่ ตลอด เราไม่ลืม ได้ทราบว่าอัฐิของแกเป็นพระธาตุ ยอมรับทันที เราว่างั้นละ

www.luangta.com

แม่ชีแก้ว เสียงล้ำ

(สำนักชีบ้านห้วยทราย อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร)

หลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน ได้เล่าถึงคุณแม่ชีแก้วไว้ว่า พอวันพระหนึ่ง ๆ พวกเขาจะไป ไปพร้อมกันไปละ ไปทั้งวัดเขาเลยแหละ พวกแม่ชีแม่ขาวหลั่งไหลกันไปขึ้นบนภูเขาหาเรา ตอนบ่าย ๔ โมงเย็นเขาก็ไป ตอนจวน ๖ โมงเย็นเขาก็กลับลงมา พอไปถึงแกก็เล่าให้ฟัง ขึ้นต้นก็น่าฟังเลยนะ พอแกขึ้นต้นก็น่าฟังทันที *"...นี่ก็ไม่ได้ภาวนา เพิ่งเริ่มมาภาวนานี่แหละ ญาท่านมั่นไม่ให้ภาวนา" แกว่าอย่างนั้น "ท่านห้ามไม่ให้ภาวนา"* เราก็สะดุดใจกึ๊ก มันก็มีอันหนึ่งแน่นอน ลงหลวงปู่มั่นห้ามไม่ให้ภาวนานี้ ต้องมีอันหนึ่งแน่นอน จากนั้นแกก็เล่าภาวนาให้ฟังนี้ โถ...ไม่ใช่เล่น ๆ พิสดารเกินคาดเกินหมาย เราก็จับได้เลยทันที *"อ๋อ...อันนี้เองที่ท่านห้ามไม่ให้ภาวนา"* พอไปอยู่กับเรา...ไปหาเราก็ภาวนา พูดตั้งแต่เรื่องความรู้ความเห็น ไปโปรดเปรตโปรดผี อะไรต่ออะไร นรกสวรรค์ แกไปหมด รู้หมด แกรู้ทีนี้เวลา ภาวนา มันก็เพลินแต่ชมสิ่งเหล่านี้ ครั้นไปหาเรานานเข้า ๆ เราก็ค่อยห้ามเข้า หักเข้ามา เป็นลำดับลำดา ห้ามไม่ให้ออก ต่อไปห้ามไม่ให้ออกเด็ดขาด นี่แหละเอากันตอนนี้ ทีแรกให้ออกได้ *"ให้ออกก็ได้ ไม่ออกก็ได้ ได้ไหมเอาไปภาวนาดู..."* ครั้นต่อมา *"ไม่ให้ออก"* ต่อมาตัดเลยเด็ดขาด *"ห้ามไม่ให้ออกเป็น อันขาด"* นั่น... เอาขนาดนั้นนะทีนี้ ให้แกรู้ภายใน อันนั้นเป็นรู้ภายนอก ไม่ใช่รู้ภายใน ไม่ใช่รู้เรื่องแก้กิเลสจะให้แกเข้ามารู้ภายในเพื่อจะแก้กิเลส แกไม่ยอมเข้า เถียงกัน แกก็ว่าแกรู้

แกก็เถียงกันกับเรานี่แหละ ตอนมันสำคัญนะ พอมาเถียงกับอาจารย์ อาจารย์ก็ไล่ลงภูเขา ร้องไห้ลงภูเขาเลย *"ไป...จะไปที่ไหนไป...สถานที่นี่ไม่มีบัณฑิต นักปราชญ์ มีแต่คนพาลนะ ใครเป็นบัญฑิต นักปราชญ์ ให้ไปลงไป..."* ไล่ลงเดี๋ยวนั้น ร้องไห้ลงไปเลย เราก็เฉย น้ำตานี้ไม่เห็นมีประโยชน์อะไร เราเอาตรงนั้น ไล่ไป ไปได้ ๔-๕ วัน โผล่ขึ้นมาอีก *"ขึ้นมาทำอะไร !!!"*

"เดี๋ยว ๆ ให้พูดเสียก่อน เดี๋ยว ๆ ให้พูดเสียก่อน..." แกว่า *"จะพึ่งอาจารย์องค์นี้ ชีวิตจิตใจมอบไว้หมดแล้ว ไม่มีอะไร แล้วก็ถูกท่านไล่ลงจากภูเขาเราจะพึ่งที่ไหน... แล้วเหตุที่ท่านไล่ ท่านก็มีเหตุผลของท่านว่าเราไม่ฟังคำท่าน ท่านไล่นี่ถ้าหากว่าเราจะถือท่านเป็นครูเป็นอาจารย์ แล้วทำไมจึงไม่ฟังคำของท่าน เพราะเราอวดดี แล้วมันก็เป็นอย่างนี้ ไม่เห็นได้เรื่องได้ราวอะไร ทีนี้ก็เลยเอาคำของท่านมาสอนมาปฏิบัติ มันจะเป็นยังไง เอาว่าซิ มันจะจมก็จมไปซิ... "*

"เออ...เอาละ ทีนี้ขยำลงไปนะตรงนี้ ทีนี้อย่าออก อย่ายุ่ง ยุ่งมานานแล้ว ไม่เห็นเกิดประโยชน์อะไร เหมือนเราดูดินฟ้าอากาศ ดูสิ่งเหล่านั้นน่ะ ดูเปรตดูผี ดูเทวบุตรเทวดา มันก็เหมือนตาเนื้อเราดู สิ่งเหล่านี้ไม่เห็นเกิดประโยชน์อะไร ถอนกิเลสตัวเดียวก็ไม่ได้ นี่ตรงนี้...ตรงถอนกิเลส" เราก็ว่าอย่างนี้ "*เอ้า..* ดูตรงนี้นะ "แกก็ขยำใหญ่เลย เอาใหญ่เลย ลงใจไม่นานนะก็ผ่านไป แกบอกแกผ่านมานานนะ...พ.ศ. ๒๔๙๔ เราไปจำพรรษาที่ห้วยทรายในราวสัก พ.ศ.๒๔๙๕ ละมัง แกก็ผ่าน...(บรรลุธรรม)"

จากหนังสือ "ด้วยเดชพระเมตตา" (หน้า ๕๓-๕๖)

พระหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน เล่าถึง...จิตอัศจรรย์ของ คุณยาย ก. เขาสวนหลวง สนิทใจได้ด้วย "ธรรม"

สายสัมพันธ์ในธรรมของท่านมิได้จำกัดในหมู่เพื่อนบรรพชิตเท่านั้น... มีฆราวาสจำนวนมากที่สนใจประพฤติปฏิบัติธรรม และสำหรับผู้ที่มีความมุ่งมั่นจริงจัง ไม่ว่าเพศภูมิใด ย่อมประจักษ์ผลแห่งธรรมภายในใจ... ขึ้นเป็นลำดับ ๆ ไป นักภาวนาหญิงหรือชายนั้นจะให้เหตุผลแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร หลวงตาท่านเคยได้ให้เหตุผลว่า

"...การปฏิบัติไม่มีเพศ เรื่องมรรคผลนิพพานแล้วไม่มีเพศ เหมือนกับกิเลสไม่มีเพศ มีได้ด้วยกันทั้งนั้น ความโลภก็มีได้ทั้งหญิงทั้งชาย ความโกรธ ความหลง ราคะ ตัณหา มีได้ด้วยกัน มัชฌิมาปฏิปทาจึงมีได้ทั้งหญิงทั้งชาย เป็นเครื่องแก้กิเลสทั้งหลาย แก้ได้ด้วยกันทั้งนั้น ด้วยอำนาจความสามารถของตนแล้ว มีทางหลุดพ้นได้ด้วยเช่นเดียวกัน..."

ด้วยเหตุนี้เองเมื่อโอกาสอำนวย...ท่านจะไปเยี่ยมเยียนถึงสำนักผู้ปฏิบัติธรรมเหล่านั้นเสมอ เช่น **สำนักชีบ้านห้วยทรายของคุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ สำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง ของอุบาสิกากีนานายน** ในตอนนี้จะขอเล่าถึงตอนที่ท่านแวะเยี่ยมสำนักปฏิบัติธรรมเขาสวนหลวง ดังนี้

ท่านเคยได้ยินกิตติศัพท์ชื่อเสียงของคุณยาย ก. เขาสวนหลวง มานานแล้วว่าเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบควรแก่การเคารพกราบไหว้ **แต่มีข้อประหลาดใจอยู่อย่างหนึ่งคือ เขาว่ากันว่าคุณยายเป็นคนไม่เอาพระ คือไม่ต้อนรับพระ** สิ่งนี้จึงทำให้พระหลวงตา อยากรู้ว่าเป็นจริงหรือ ? หรือว่ามีเหตุผลด้วยประการใดกันแน่ เพราะหากเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบจริง ๆ แล้ว ลักษณะเช่นนี้ไม่น่าจะมีทางเป็นไปได้ ท่านจึงไม่อยากเชื่อข่าวลือนี้นัก

เหตุนี้เอง เมื่อมีจังหวะมาถึงในคราวท่านมากรุงเทพฯ เพื่อดูแลอาการอาพาธของท่านเจ้าคุณพระธรรมเจดีย์ (จูม พันธุโล) ซึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ของท่านเอง ที่โรงพยาบาลศิริราช เมื่อได้โอกาสอันควร ท่านจึงได้ไปเยี่ยมเยียนคุณยาย ก. ถึงสำนักเขาสวนหลวง จังหวัดราชบุรี ด้วยตนเองเลยทีเดียว...

พอเข้าไปถึงสำนักเท่านั้น ไม่นานก็มีเสียงระฆังเคาะดังกังวานขึ้น เรียกให้สตรีนักปฏิบัติธรรมทั้งหลายพากันหลั่งไหลมากราบท่าน และให้การปฏิสันถารต้อนรับเป็นอย่างดี โดยมีคุณยาย ก. เป็นหัวหน้าอยู่ ณ ที่นั้นด้วย

หลังจากสนทนาพูดคุยกันได้ไม่นาน คุณยายกราบอาราธนานิมนต์ให้หลวงตาแสดงธรรมแก่เหล่าอุบาสิกานักปฏิบัติธรรมทั้งหลาย ท่านจึงแสดงธรรมเน้นเรื่องจิตภาวนาเป็นสำคัญ... ทราบว่าหลังการแสดงธรรม คุณยายถึงกับประกาศขึ้นด้วยความอาจหาญในธรรมปฏิบัติของคุณยายเองแก่บรรดาลูกศิษย์ในสำนักว่า

"ธรรมที่ท่านอาจารย์ได้แสดงให้พวกเราฟังนั้น สามารถยึดถือเป็นหลักประพฤติปฏิบัติได้ถูกต้อง ไม่มีผิดพลาดแม้เปอร์เซ็นต์เดียว"

เหตุการณ์ในครั้งนั้น เป็นที่ประจักษ์แก่ตัวท่านเอง ดังคำกล่าวที่ท่านเล่าให้ผู้มากราบเยี่ยมคณะหนึ่งฟังว่า

"...ที่ว่าคุณยายไม่ต้อนรับพระนั้น หมายถึงพระประเภทโกโรโกโส ไม่ได้เรื่องได้ราวต่างหาก ถ้าเป็นพระเคารพธรรมเคารพวินัย คุณยายท่านก็ไม่เป็น... จะว่าอะไรแม้แต่เราเอง ก็ไม่ต้อนรับพระประเภทนั้นเหมือนกัน..."

คุณแม่จันดี โลหิตดี

(น้องสาวพระหลวงตามหาบัว
วัดป่าบ้านตาด จ.อุดรธานี)

ซาบซึ้งในคุณครูบาอาจารย์ ท่านให้คำแนะนำเรื่องการปฏิบัติภาวนาได้ถูกต้องแม่นยำ ไม่ผิดเพี้ยนจากหลักความจริง ตามธรรมคำสอนของพระหลวงตามหาบัวทุกอย่าง ท่านจะพูดเสมอว่า *"พระหลวงตาสอนให้แม่ปฏิบัติมาอย่างนี้ ถ้าเป็นคำพูดของพระหลวงตาแล้ว ยิ่งการปฏิบัติภาวนา* จะคลาดเคลื่อน*ไปไม่ได้เลย..."*

ท่านบอก สมัยก่อนปฏิบัติอยู่ที่บ้าน เวลามีปัญหาติดขัดด้านการภาวนาก็อาศัยกราบเรียนพระหลวงตา ตอนไปรับบิณฑบาตในหมู่บ้าน ขณะคุณแม่ใส่บาตร พระหลวงตาจะเมตตาถามว่า *"ภาวนาเป็นยังไง"* คุณแม่จึงกราบเรียนพระหลวงตา ท่านก็จะแนะนำอย่างต่อเนื่อง ช่วยแก้ปัญหาการปฏิบัติภาวนาให้ท่านตลอด คุณแม่จันดีเล่าว่า

"การปฏิบัติภาวนา ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ช่วยแนะสอนจะช้าได้ เพราะช่วงปฏิบัติภาวนาเรารู้เห็นอะไร มันก็ชวนให้หลงให้ติด เพราะเป็นความอัศจรรย์ที่เราเกิดมาไม่เคยพบ-เห็นในชีวิต และไม่มีแสดงอยู่ที่ไหนในโลก นอกจากผู้ภาวนาแต่ละรายจะรู้เองเห็นเองจากการปฏิบัติของตัวเอง รู้ขึ้นในใจของตัวเอง เป็นสันทิฏฐิโกประกาศป้างขึ้นที่หัวใจ ไม่ต้องถามใคร... ไม่ต้องให้ใครมาโกหกเราได้ พิสูจน์ได้ด้วยตัวเอง ไม่ลี้ลับ ไม่ปิดบัง เปิดเผยเสมอ มีอยู่ตลอดกาล ... ธรรมความจริง ธรรมไม่ตายเปิดเผยสง่างาม อยู่ทุกกาล ทุกสมัยตลอดมาและตลอดไป ... เป็นแต่ผู้คนจะมีจิตยินดีและต้องการหรือไม่"

ได้ยินคุณแม่ท่านเล่า จำได้เป็นข้อความบางตอน ที่อยากสื่อธรรม เพื่อเป็นบารมีธรรมของผู้นำเสนอสื่อธรรมเข้าสู่ใจ ท่านบอก ช่วงนั้นคุณยายแก้วแห่งสำนักชีห้วยทรายได้มาพำนักอยู่วัดป่าบ้านตาด ท่านเมตตาถามคุณแม่จันดีถึงการปฏิบัติภาวนาอยู่เสมอ

มีอยู่ครั้งหนึ่ง ท่านถามว่า *"จันดี จิตของลูกแยกส่วนแบ่งส่วนหรือยัง"* คุณแม่จันดีตอบว่า *"แยกแล้วแบ่งแล้ว"* และกราบเรียนต่อว่า ขณะนี้เป็นอย่างนี้ คุณยายแก้วฟังและบอกท่านว่า *"เออ ดีแล้ว จิตถ้าแยกส่วนแบ่งส่วนแล้ว จิตก็มีแต่จะเจริญ"*

กุฏิพระคุณแม่จันดี วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

ต่อมาอีก คุณยายแก้ว ถามท่านว่า *"จันดี ลูกกราบเรียนการปฏิบัติกับญาท่าน(พระหลวงตามหาบัว) ว่าอย่างไรบ้าง เห็นพระในวัดท่านเข้ามาถามแม่ว่า (แม่คือคุณยายแก้ว) คุณแม่รู้ไหม.. โยมใครกันที่อยู่ในหมู่บ้าน มีเทวดา พระอินทร์ พระพรหม มาอนุโมทนากับเขา.. พ่อแม่ครูอาจารย์หลวงตาพูดในที่ประชุมสงฆ์ ทำไมเขาภาวนาทั้งที่มีลูกน้อย ทั้งทำนา ครองเรือนอยู่เห็นเทพ-เทวดา"* คุณยายจึงเรียนพระไปว่า *"จะเป็นใคร.. นอกจากนางจันดี น้องสาวของญาท่าน"*

พอได้โอกาสเมื่อคุณแม่จันดี มาวัด คุณยายแก้วจึงเล่าให้ฟัง และถามคุณแม่จันดีว่า *"เป็นความจริงไหม.. เพราะแม่(คุณยายแก้ว) ตอบพระไปก่อนจะถามเจ้าแล้ว"* ท่านจึงกราบเรียนคุณยายแก้วว่า "ลูกได้กราบเรียนการปฏิบัติของลูกให้พระหลวงตาทราบในทุก ๆ เรื่อง เพราะถ้าไม่ได้พระหลวงตาท่านช่วย ลูกคงติดในแต่ละจุดและช้าเวลา.. ต้องให้ท่านช่วยตี ช่วยขนาบ เพราะท่านจะบอกลูกว่าเวลานี้ท่านมีชีวิตอยู่ ติดขัดอะไรให้ถาม ถ้าเราพิจารณาเองอาจช้า เสียเวลา มีครูบาอาจารย์ช่วยแนะ เรามีหน้าที่ทำตาม-ปฏิบัติตามท่าน" *(ถ้าว่าอาหาร.. ท่านก็ปรุงไว้ให้เสร็จแล้ว เราลูกศิษย์ ตั้งใจกินอย่างเดียว อิ่มแล้วจะรู้เอง...)*

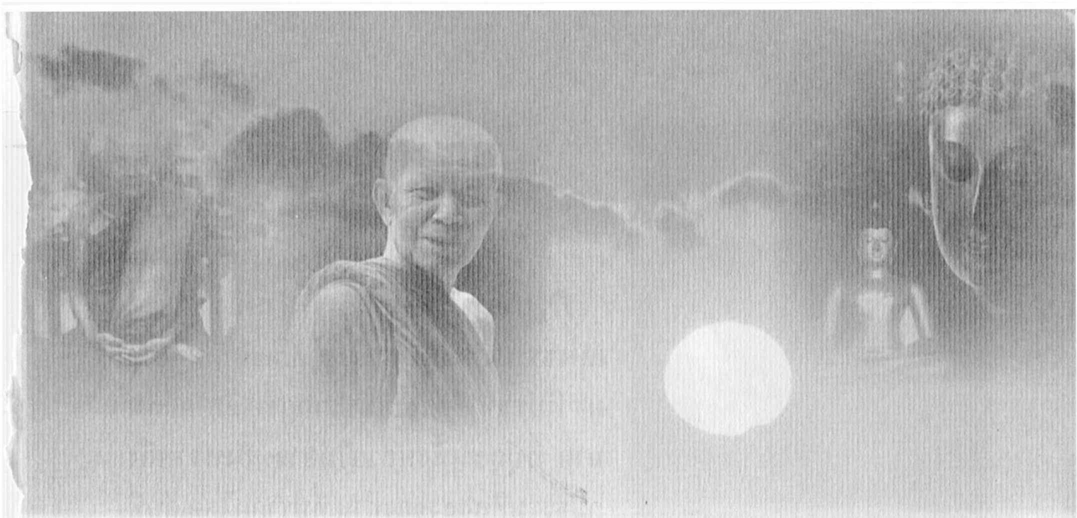
คุณแม่จันดี ท่านเมตตาเล่าถึง การปฏิบัติของท่านที่ยากลำบาก แม้จะไม่ได้ขึ้นภูเขา เข้าป่า แต่ธรรมที่ท่านได้มา ก็แลกด้วยชีวิต ความตอน หนึ่งที่ประกาศขึ้นในจิตท่านว่า **"ให้เอาชีวิตแลกธรรม"** ตอนนั้น พระหลวงตาก็บอกให้ท่านเร่ง *"มึงอย่าเสียดายชีวิตนะ เร่งเลย ๆ..."*

ผ่านไปอีกระยะหนึ่ง พระหลวงตาเข้ามาวัดบริเวณฝ่ายผู้หญิง ถามท่านว่า *"จิตเป็นยังไง"* คุณแม่จันดีบอกว่าอยากกราบเรียนท่าน ตามจิตที่เป็นอยู่ แต่รั้งไว้ไม่พูดหมด ตอบเพียงว่า *"จิตช่วงนี้ไม่กลัวตาย จิตกล้ามาก สภาวะธรรมความเกิด-ดับเร็วมากเหมือนฟ้าแลบ"* พระหลวงตาร้องขึ้นเสียงดังว่า *"โอ้จิตถึงขนาดนี้แล้ว เร่งเลย ๆ ๆ ๆ ไม่นาน อีกไม่นาน (ท่านย้ำ) เร่งเลย ๆ ๆ ๆ "*

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๓๕ ในคืนนั้น ฟ้าครึ้ม ลมแรง คุณแม่จันดี เป็นห่วงพี่สาว(คุณยายตัน) ท่านจึงเดินไปดูพี่สาวที่แคร่และปิดผ้าม่านให้ เพราะลมแรง กลัวว่าฝนตก พี่สาวจะเปียก แล้วจึงกลับมาที่กุฏิ ท่านกราบพระแล้วนั่งภาวนา ท่านบอกจิตท่านแปลก ๆ นั่งถึงเวลา ๕ ทุ่มครึ่ง (รู้ขึ้นในจิต) *เกิดสภาวะโลกธาตุหวั่นไหว* ก้นกระแทกพื้น แล้วท่านลอยขึ้นจากพื้นสูงประมาณ 1 ศอก ทุก ๆ อย่างเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน เสียงประกาศก้องขึ้นในจิต ขณะนั้นว่า

" อายตนะ นั้นมีอยู่ แต่ไม่มี ดิน น้ำ ไฟ ลม
ไม่มีจุดเคลื่อน ไม่มีที่ไป ไม่มีที่มา ไม่มีอารมณ์
ไม่มีอารมณ์นั้นแหละ คือที่สุด แห่งทุกข์"
ขณะเดียวกัน อวิชชา ได้กระเด็นขาดออกจากจิต
ทุก ๆ อย่างเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ไม่มีก่อน ไม่มีหลัง .. ท่านบอก

"แต่เวลาพูดจำเป็นต้องเรียบเรียงเรื่องให้คนฟังเข้าใจ ไม่รู้จะอธิบายยังไง เพราะไม่มีอะไรจะเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่ในโลก เพราะเป็นของเหนือโลก"

... คืนนั้น ท่านกราบน้อมถึงคุณพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ถึงคุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ ท่านบอก ในขณะจิตนั้น พระอรหันต์ทุก ๆ องค์ ได้มาช่วยหนุนจิต โดยเฉพาะพระหลวงตา ทั้งเป็นครูอาจารย์ เป็นพ่อ เป็นพี่ชายในสายโลหิตเดียวกันในชาติปัจจุบัน คืนนั้น ท่านไม่นอนทั้งคืน ...

เมื่อพบพระหลวงตาอีกครั้ง จึงได้กราบเรียนท่านถึงสภาวะธรรมทั้งหมดที่เกิดขึ้น... พอจบ พระหลวงตาพูดขึ้นว่า

" อ้าย(พี่) หมดห่วงแล้ว..."

ผิดพลาดต้องกราบขออภัย เพราะความจำย่อมไม่เหมือนความจริง ผู้จำมาเล่าย่อมมีผิดตกบกพร่อง ตามความจำของผู้นำมา จึงกราบขอขมาต่อคุณแม่จันดี โลหิตดี ท่านเจ้าของเรื่อง และขออภัยต่อทุก ๆ ท่านมา ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดพิมพ์

ครูบาอาจารย์ที่เป็นเพชรน้ำหนึ่ง สุดยอดแห่งธรรมเกิดขึ้น และมีอยู่คู่กับแผ่นดินสยามมา ทีปรากฏชื่อและไม่ปรากฏชื่อ มีมากแสนมาก ที่ปุถุชนทั้งหลายไม่อาจหยั่งทราบถึงภูมิธรรมที่สูงส่งของท่าน ที่ปรากฏโดดเด่นที่สุดคือ ยุคของพระหลวงปู่มั่น มีครูบาอาจารย์มากมาย ที่ท่านได้บรรลุสุดยอดแห่งธรรม อมตะ ธรรมไม่เกิด ไม่ตาย จึงถือเป็นโชควาสนาของแผ่นดินสยาม ที่เป็นจุดหนึ่งของแผ่นดินทั่วโลก ที่ได้มีท่านที่ทรงคุณต่อชาวโลก เลือกจุติสู่แผ่นดินสยาม ขวานทองของไทยแห่งนี้

ในยุคปัจจุบันพระหลวงตามหาบัว ศิษย์พระหลวงปู่มั่น ท่านผู้ทรงคุณอนันต์ อันประเมินคุณประมาณค่า หาอะไรเปรียบปานมิได้ พระคุณของท่าน ฝากยอดธรรมไว้ในทุกหัวใจไทยทั่วหล้า

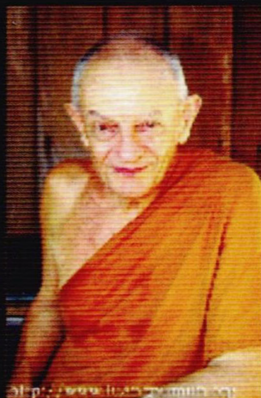
ธรรมน้ำใจอันยิ่งใหญ่ของท่าน ได้พร่างพรมลงสู่หัวใจไทยทั่วหน้าทั้งแผ่นดิน สายธารธรรม นำสุข ดับทุกข์ในใจไทยทั้งผอง ทั้งวัตถุข้าวของช่วยบรรเทายามเจ็บไข้โหยให้ ทุกข์กายใจ ยามจะจากโลกนี้ไป ท่านชี้ธรรมนำทางเดิน

ผู้สนับสนุนการจัดพิมพ์

- ร้านเพชรทองมณีศรี จังหวัดชลบุรี
- ครอบครัวเกียรติมณีศรีและลูกหลาน

พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

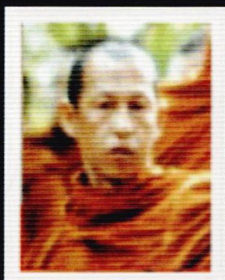
จัดพิมพ์เพื่อแจกเป็นธรรมทาน

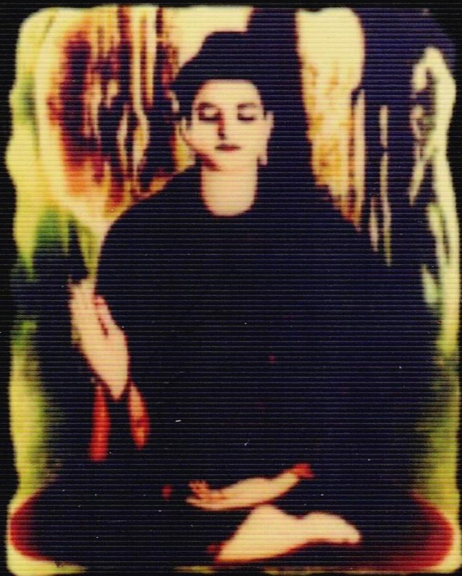
หนังสือธรรมที่พระหลวงตามหาบัว
บรรจงเขียนไว้ในหัวใจของทุกคน พร้อมเทปธรรมะ
โดยมีพระอาจารย์ปัญญา ปัญญาวัฒโฑ พระฝรั่งชาวอังกฤษ
ท่านบวชและมาพักปฏิบัติธรรมที่วัดป่าบ้านตาด
ท่านจบวิศวกร และด้วยความซาบซึ้งในธรรม
ท่านจึงกราบขออนุญาตองค์พระหลวงตาอัดเทปธรรมะ
ที่องค์พระหลวงตาแสดงธรรมอบรมพระและประชาชน
ที่วัดป่าบ้านตาดและขออนุญาตนำออกเผยแพร่
เพื่อประโยชน์สูงสุดกับผู้ปฏิบัติทุกท่าน

ในปัจจุบัน มีพระอาจารย์สุดใจ ทนฺตมโน
ได้นำธรรมของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ทุก ๆ องค์
สายพระหลวงปู่มั่น ภูริทัตตเถระ เผยแพร่ไปทั่วโลก
โดยอาศัยสื่อของโลกยุคใหม่ ทั้งวิทยุ ทีวีดาวเทียม
อินเตอร์เน็ต สื่อไร้พรมแดน
ท่านย่นย่อทุกหัวใจที่ใฝ่ธรรม นำทางทุกคนบนโลกใบนี้
ให้มีอิสรภาพ พ้นจากทุกข์ ...
ธรรมะแทนใจที่พระอาจารย์สุดใจสื่อให้ทุกดวงจิตทั่วโลก
จึงเป็นมหากุศล อันเอนกอนันต์ต่อทุก ๆ ท่าน
ที่อยู่ทุกมุมโลก...

พระอาจารย์สุดใจ ทนฺตมโน
ท่านจะบิณฑบาตองค์แรก
และเป็นองค์ที่อุ้มบาตรพระหลวงตา

พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์
ประกาศธรรมสอนโลก
มานานแสนนาน
คู่กับโลกมาตลอดอนันตกาล
พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์
จะชี้ทางเดินเพื่อดับทุกข์
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระสมณะโคดมองค์ปัจจุบัน
ได้ประทานพุทธโอวาท

"ดูกร สุภัททะ อริยมรรค ประกอบด้วยองค์แปด
เป็นทางประเสริฐ สามารถให้บุคคลเดินไปตามทางนี้
ถึงซึ่งความสุข สงบเย็นเต็มที่
เป็นทางเดินไปสู่อมตะ"

"ดูกร สุภัททะ ถ้าภิกษุหรือใครก็ตาม
จะพึงอยู่โดยชอบ
ปฏิบัติและดำเนินตามมรรคอันประเสริฐ
ประกอบด้วยองค์แปดนี้อยู่
โลกก็จะไม่พึงว่างจากพระอรหันต์"